

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“บวยจ เดอะ ลาภู ชูกา บวยจ เยาวชนอุรักลาโว้ย
บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่”

โดย

นางสาวศันสนีย์ ทะเลลึก และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมใน กระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็น รูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ใน ท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้ งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้อง อาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมิ การแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบ คำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือ พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้น กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทาง วิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไข ปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่ เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการ ดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงาน ด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความ หนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว. สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการ นำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการ มากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของ

กระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

เรื่อง : โครงการ “บวยจ เตะ ลาภู ชูกา บวยจ” เยาวชนอุรักลาโว้ย
บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
ผู้วิจัย : นางสาวศันสนีย์ ทะเลเล็ก และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการ “บวยจ เตะ ลาภู ชูกา บวยจ” เยาวชนอุรักลาโว้ย บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” เป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรักลาโว้ยอย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ (2) เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย โดยพลังเยาวชน และ (3) เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย

โครงการวิจัยนี้เน้นปฏิบัติการวิจัยในกลุ่มเยาวชนอุรักลาโว้ยบ้านสังกาอู้ในการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมอุรักลาโว้ยในชุมชนด้วยตัวเอง โดยเน้นในการศึกษาและฝึกปฏิบัติในภูมิปัญญาท้องถิ่นในสิ่งที่ตนเองชอบและสนใจ จากนั้นจึงนำมาบันทึกเรียบเรียงทั้งในภาษาไทยและภาษาอุรักลาโว้ยโดยใช้ระบบตัวเขียนภาษาอุรักลาโว้ยอักษรไทย

จากการทำกิจกรรมในโครงการวิจัย ทำให้ได้มาซึ่งการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรักลาโว้ยใน 3 หัวข้อประกอบไปด้วย (1) การทำมาหากิน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการผลิตและการใช้งานจริงของไซปลา (บุญ อี้กัต) ไซหมึก (บุญ นุยฮ) และ อวนกุ้ง (บุญฮ ฮูรัก) (2) อาหาร มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ และกรรมวิธีการปรุงอาหารอุรักลาโว้ย 3 ชนิด คือ โกยตีแบว โกยจีจ้อ และ กุลยกีชี และ (3) การแสดงรำมะนา ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา เครื่องดนตรี การแต่งกาย การรำรำ และเนื้อเพลงรำมะนาที่สำคัญของชาวอุรักลาโว้ยจำนวน 3 เพลง คือ เพลง ลงปง เพลงลาเอลา และเพลงโลยโลยอีนัง จากการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาข้างต้นที่มิวิจัยได้ทำการบันทึกเรียบเรียงทั้งในภาษาไทยและภาษาอุรักลาโว้ยพร้อมทั้งผลิตสื่อในรูปแบบหนังสือในชื่อ “บวยจ เตะ ลาภู ชูกา บวยจ” เพื่อเผยแพร่กระตุ้นให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรักลาโว้ย

บทสรุปโครงการ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ชาวอุรักลาโว้ย (Urak Lawoc) หรือชาวเล เป็น 1 ใน 15 กลุ่มที่มีภาษาอยู่ในภาวะวิกฤต มีถิ่นที่อยู่อาศัยในทะเลฝั่งอันดามันของประเทศไทย ตั้งแต่จังหวัดพังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล

ชุมชนบ้านสังกาอู เป็นหมู่บ้านของชาวอุรักลาโว้ยกลุ่มหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สถานการณ์ทางภาษาชาวอุรักลาโว้ยที่บ้านสังกาอู พบว่ามีการใช้ภาษาอยู่แค่ระดับผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้อาวุโสเท่านั้น ส่วนคนรุ่นหนุ่มสาว หรือวัยเด็ก จะมีความเขินอาย ไม่กล้าที่จะพูดภาษาของตนให้คนอื่นได้ยิน

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ในปี 2553 ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยได้ริเริ่มฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมด้วยตนเองด้วยการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย บ้านสังกาอู ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่” ผลจากการดำเนินงานวิจัยดังกล่าว ทำให้เกิดระบบตัวเขียนภาษาอุรักลาโว้ยที่เป็นระบบ จึงสามารถบันทึกเรื่องราว เรื่องเล่า นิทาน ตลอดจนภูมิปัญญาต่าง ๆ ของชาวอุรักลาโว้ยได้ และที่สำคัญคือการจัดทำหนังสือ “อารี ปาจัก” หรือ ลอยเรือ ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมที่สำคัญของชาวอุรักลาโว้ย โดยจัดทำทั้งภาษาอุรักลาโว้ย และภาษาไทย

ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ชาวอุรักลาโว้ยได้ดำเนินงานโครงการ “บันทึกเรื่องเล่าชาวอุรักลาโว้ยบ้านสังกาอู จังหวัดกระบี่” ซึ่งเป็นโครงการย่อยของโครงการ “ปลงภาษาและวัฒนธรรมเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคมอยู่สบาย” ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โครงการนี้มีเยาวชนชาวอุรักลาโว้ยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหลัก และใช้ระบบเขียนภาษาอุรักลาโว้ยเป็นเครื่องมือในการบันทึกเรื่องเล่า นิทาน และองค์ความรู้ของชาวอุรักลาโว้ยได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้ทีมวิจัยได้ตั้งข้อสังเกตและเกิดข้อค้นพบ ดังนี้ *ประการที่หนึ่ง* พบว่าการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมชาวอุรักลาโว้ย จะต้องเริ่มจากเด็กเล็ก พ่อแม่ต้องพูดภาษาอุรักลาโว้ยกับลูก *ประการที่สอง* พบว่ายังมีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ของชาวอุรักลาโว้ยอีกมากมาย ที่ควรค่าแก่การเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ด้วยการบันทึก และควรริบเร่งให้มีการถ่ายทอดและสืบทอดด้วยการปฏิบัติจากรุ่นสู่รุ่น มิฉะนั้นอาจสูญหายไปไม่ช้า *ประการที่สาม* พบว่า เยาวชนชาวอุรักลาโว้ยมีพลัง และมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงานฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรม จากข้อสังเกตและข้อค้นพบดังกล่าว จึงเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มเยาวชนได้รวมกลุ่มกัน เพื่อนำมาสู่การทำงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ชื่อโครงการว่า “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ” ซึ่งหมายความว่า “ทำในสิ่งที่เราชอบ” โดยมุ่งเน้นการศึกษาวัฒนธรรม ความเป็นอุรักลาโว้ยอย่างมีความสุข ผ่านการศึกษาเรียนรู้ตามประเด็นที่ตนเองสนใจ ซึ่งในการศึกษาประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้จะมุ่งเน้นวิธีการศึกษาเชิงลึก ทั้งในเชิงมิติทางวัฒนธรรม และเชิงความหมายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และซึมซับภูมิปัญญาความเป็นอุรักลาโว้ยมากยิ่งขึ้น อันจะ

สามารถสร้างพลังเยาวชนอุร็กลาโวจให้เกิดความตื่นตัวและตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำถามวิจัย

กลุ่มเยาวชนอุร็กลาโวจจะมีแนวทางในการเรียนรู้ความเป็นอุร็กลาโวจอย่างอิสระ และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุร็กลาโวจได้อย่างไร?

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุร็กลาโวจ อย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ
2. เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุร็กลาโวจ โดยพลังเยาวชน
3. เพื่อให้ชุมชนชาวอุร็กลาโวจเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุร็กลาโวจ

ขอบเขตพื้นที่ / กลุ่มเป้าหมาย

ชาวอุร็กลาโวจ บ้านสังกาอู่ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

12 เดือน หลังจากโครงการได้รับการอนุมัติ

กระบวนการวิจัย

หลังจากที่ได้รวบรวมทีม พัฒนาเอกสารโครงการวิจัย จนกระทั่งเซนต์สัญญาโครงการวิจัย เปิดบัญชีโครงการวิจัย และจัดกิจกรรมชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชนแล้ว ทีมวิจัยก็ได้มาระดมความคิดถึงภูมิปัญญาของชุมชนที่มีคุณค่าและทีมวิจัยเยาวชนมีความสนใจจะศึกษา จนกระทั่งได้ประเด็นในการศึกษาใน 3 หัวข้อได้แก่ 1. การทำมาหากิน 2. อาหารอุร็กลาโวจ และ 3. การแสดงรำมะนา เมื่อได้ประเด็นในการศึกษาแล้วทีมวิจัยทั้งหมดก็ได้ฝึกอบรมการเป็นนักวิจัยเพื่อหาความรู้ ฝึกการตั้งประเด็นคำถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตลอดจนถึงการฝึกใช้เครื่องมือในการบันทึกภาพและบันทึกเสียงในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการฝึกการเก็บข้อมูลจริงโดยการลงศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาเบื้องต้นจากชุมชน และมีการตรวจสอบข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อความถูกต้องแม่นยำ พร้อมกับทั้งการฝึกปฏิบัติให้มีความสามารถในภูมิปัญญาทั้ง 3 หัวข้อที่ทีมวิจัยเยาวชนสนใจ โดยหลังจากการเก็บข้อมูลและฝึกปฏิบัติแล้วจึงนำมาสู่กิจกรรมการเรียบเรียงข้อมูลความรู้ทั้งในภาษาไทยและภาษาอุร็กลาโวจ ซึ่งมีทั้งการเขียน การตรวจ และการแก้ไขข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และพร้อมจะเผยแพร่ทั้งในรูปแบบเอกสารและการนำเสนอในเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน

ผลการดำเนินงานวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรungkลาไวยจ

ได้มีการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรungkลาไวยจใน 3 หัวข้อประกอบไปด้วย

- “การทำมาหากิน : สิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน” มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการผลิตและการใช้งานจริงของไซปลา (บุญ อีกัด) ไซหมึก (บุญ นุ่ยฮ) และ อวนกุ้ง (บุญฮ ฮูรัก)

- “อาหาร : อีกหนึ่งสิ่งที่ไม่ควรลืมในชุมชน” มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ และกรรมวิธีการปรุงอาหารอุรungkลาไวยจ 3 ชนิด คือ โกยตีแบว โกยจีจ และ กุลยักชี

- “รำมะนา” ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา เครื่องดนตรี การแต่งกาย การรำรำ และเนื้อเพลงรำมะนาที่สำคัญของชาวอุรungkลาไวยจจำนวน 3 เพลงคือ เพลงลงปง เพลงลาเอลา และเพลงโลยโลยอินัง

2. การฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยกลุ่มเยาวชนอุรungkลาไวยจ

ทีมวิจัยเยาวชนได้ใช้ระบบตัวเขียนภาษาอุรungkลาไวยจซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการฟื้นฟูภาษา มาใช้ในการบันทึกองค์ความรู้ต่าง ๆ ใน 3 ประเด็นได้แก่

- บารัก มียา มากัด
- บารัก มากัด : เตะ ลูปา เตด เบอละ เตะ ตูโปะ
- บานา

3. ความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรungkลาไวยจ

ได้มีการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรungkลาไวยจทั้งในชุมชน ในชุมชนอื่น และผู้สนใจภายนอก ใน 2 รูปแบบคือ

1.การจัดทำหนังสือ “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ” เพื่อเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในภาษาอุรungkลาไวยจและภาษาไทย

2. การสอนภาษาและภูมิปัญญาอุรungkลาไวยจในโรงเรียนบ้านสังกาอู่ในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในทุกวันศุกร์

ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากการทำงานวิจัย

ด้านทีมวิจัย

1. จากการทำกิจกรรมวิจัยทำให้กลุ่มเยาวชนอุรungkลาไวยจบ้านสังกาอู่มีความเข้มแข็งมากขึ้น
2. เกิดการพัฒนาศักยภาพให้กับทีมวิจัยเยาวชนในด้านกระบวนการหาความรู้ ทักษะการนำเสนอผลงาน และความกล้าแสดงออก

ด้านชุมชน

1. กิจกรรมวิจัยทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักในวิกฤตการณ์ด้านภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในประเด็นของผู้สืบทอดมากขึ้น
2. เกิดการนำเอาภาษาและภูมิปัญญาอุรังกลาโวจไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการทำงานวิจัยคือเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกันมากนักของทีมวิจัยซึ่งส่วนหนึ่งทำงานในโรงแรมและร้านอาหารซึ่งไม่สามารถจะลาหยุดได้ในช่วง High Season และเยาวชนบางส่วนที่เป็นนักเรียนซึ่งสามารถร่วมกิจกรรมได้เฉพาะปิดเทอมและวันเสาร์ – อาทิตย์ ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าไปถึง 1 ปี

5.4 แผนการทำงานต่อยอดงานวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านภาษา ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ท้องถิ่นของชาวอุรังกลาโวจ โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับ “น้ำ พ้า ปลา ดาว” ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์และภูมิปัญญาของชาวอุรังกลาโวจที่มีต่อสิ่งรอบตัว
2. การสอนภาษาอุรังกลาโวจในโรงเรียน อย่างเป็นระบบโดยจะมีการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนและกลวิธีการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางภาษาและบริบทชุมชน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
บทสรุปโครงการวิจัย	ข
สารบัญ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 วัตถุประสงค์	3
1.4 พื้นที่ศึกษา / กลุ่มเป้าหมาย	3
1.5 ประเด็นในการศึกษา	3
1.6 แนวทางการทำงาน	4
1.7 ระยะเวลาการทำงาน	5
1.8 แผนการทำงาน	5
1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.10 รายชื่อทีมวิจัย	7
บทที่ 2 บริบทชุมชน	
2.1 บริบทชุมชนบ้านสังกาอู่	8
2.2 ชาวอุรกกลาไวยจบ้านสังกาอู่	9
บทที่ 3 ขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย	
3.1 ขอบเขตการวิจัย	16
3.2 กระบวนการวิจัยและกิจกรรมวิจัย	16
3.2.1 ชี้แจงโครงการ เซนต์สัญญา เป็ดบุญชี	16
3.2.2 เตรียมงานเปิดเวทีชี้แจงโครงการ	18
3.2.3 เตรียมความพร้อมเปิดเวทีชี้แจงโครงการ	19
3.2.4 เวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน	20
3.2.5 ประชุมคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาศึกษา	22
3.2.6 ประชุมความก้าวหน้าในการหาข้อมูลเพิ่มเติมฯ	23
3.2.7 เตรียมการนำเสนอความก้าวหน้างานกับพี่เลี้ยงฯ	24
3.2.8 ร่วมงานวันภาษาแม่สากล	25
3.2.9 ประชุมนำเสนอความก้าวหน้าการทำงาน	26
3.2.10 รายงานความก้าวหน้าในการออกแบบกิจกรรม	27

สารบัญ

	หน้า
3.2.11 อบรมเรื่องการทำงานวิจัย	28
3.2.12 เรียนรู้ภูมิปัญญาในชุมชน	29
3.2.13 นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่อทีมวิจัยและที่ปรึกษา	30
3.2.14 การล่าดินเนอร์ บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ	31
3.2.15 การวางแผนเก็บข้อมูลเพิ่มเติม	33
3.2.16 เก็บข้อมูลด้านเนื้อหาและฝึกปฏิบัติการภูมิปัญญาเพิ่มเติม	35
3.2.17 เขียนบันทึกความรู้จากการศึกษาชุมชน (ภาษาไทย)	38
3.2.18 เขียนบันทึกความรู้จากการศึกษาชุมชน (ภาษาอูรักลาโว้ย)	39
3.2.19 ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขการเขียนบันทึกความรู้	41
3.2.20 เวทีคืนความรู้สู่ชุมชนและการถอดบทเรียนการทำงานวิจัย	41
บทที่ 4 ผลการทำงานวิจัย	45
4.1 วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอูรักลาโว้ย	45
4.1.1 การทำมาหากิน : สิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	45
4.1.2 อาหาร : อีกหนึ่งสิ่งที่ไม่ควรลืมในชุมชน	52
4.1.3 รำมะนา	57
4.2 การฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยกลุ่มเยาวชนอูรักลาโว้ย	63
4.2.1 บาร์ก มียา มากัด	63
4.2.2 บาร์ก มากัด : เตะ ลูปา เตด เบอละ เตะ ตูโปะ	69
4.2.3 บานา	72
4.3 ความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอูรักลาโว้ย	76
4.4 การเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนการสอนแบบทวิภาษา	91
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	
5.1 สรุปผลการวิจัย	79
5.2 ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากการทำงานวิจัย	81
5.3 ปัญหาและอุปสรรค	81
5.4 แผนการทำงานต่อยอดงานวิจัย	82
เอกสารอ้างอิง	83

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ชาวอุรักลาโว้ย (Urak Lawoc) หรือชาวเล เป็นกลุ่มชนที่พูดภาษาในตระกูลออสโตรนีเซียน (Austronesian) กลุ่มย่อยภาษามลายู-โพลินีเซียน (Malayo-Polynesian) ถือเป็น 1 ใน 15 กลุ่มที่มีภาษาอยู่ในภาวะวิกฤต (สวีสไล เปรมศรีรัตน์, 2547) ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในทะเลฝั่งอันดามันของประเทศไทย ตั้งแต่จังหวัดพังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล ชาวอุรักลาโว้ยนิยมตั้งบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านชาวประมงบริเวณชายฝั่งทะเล หรือเกาะแก่งต่างๆ เนื่องจากชนกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตด้วยการล่องเรือหาปลาไปตามทะเลที่มีแหล่งอาหารอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้วิถีชีวิตวัฒนธรรมต่างๆ ยังถือเป็นเอกลักษณ์ของชาวอุรักลาโว้ย ทั้งประเพณี พิธีกรรม การละเล่น ดนตรีพื้นบ้าน ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ ที่เป็นมรดกสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น

ชุมชนบ้านสัγκαอู เป็นหมู่บ้านของชาวอุรักลาโว้ยกลุ่มหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยมีประชากรชาวอุรักลาโว้ยประมาณ จำนวน 580 คน ใน 170 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือวิญญาณบรรพบุรุษ โดยมีโต๊ะหม้อเป็นผู้นำในพิธีกรรมต่างๆ ในเบื้องต้นจากสถานการณ์ทางภาษาชาวอุรักลาโว้ยที่ผ่านมา พบว่าชาวอุรักลาโว้ย บ้านสัγκαอูมีการใช้ภาษาอุรักลาโว้ยจำกัดอยู่แค่ระดับผู้ใหญ่ และกลุ่มผู้อาวุโสเท่านั้น ส่วนคนรุ่นหนุ่มสาว หรือวัยเด็ก จะมีความเขินอาย ไม่กล้าที่จะพูดภาษาของตนให้คนอื่นได้ยิน อันเป็นผลมาจากภาษาและวัฒนธรรมสมัยนิยมที่เข้ามาในชุมชน

นอกจากนี้ในอำเภอเกาะลันตา ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ทำให้ความเจริญรุกคืบเข้ามาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตของชุมชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ชาวบ้านส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยหนุ่มสาว หรือวัยคนทำงาน ได้เปลี่ยนอาชีพ จากการออกทะเล หาปลา เข้ามาสู่ตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น จนกลายเป็นที่กล่าวขานของผู้ใหญ่และผู้อาวุโสชาวอุรักลาโว้ยว่า “เด็กสมัยนี้ออกทะเลไม่เป็น”

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ในปี 2553 ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยได้ริเริ่มฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมด้วยตนเอง ดำเนินงานโครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย บ้านสัγκαอู ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่” ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแนวทางวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) มีกลุ่มผู้อาวุโส ผู้ใหญ่ และกลุ่มเยาวชน เป็นทีมวิจัย และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการดำเนินงานวิจัยดังกล่าว ทำให้เกิดระบบตัวเขียนภาษาอุรักลาโว้ย โดยใช้ตัวอักษรไทย 1 ตัว แทน 1 เสียง ทำให้สามารถบันทึกเรื่องราว เรื่องเล่า นิทาน ตลอดจนภูมิปัญญาต่าง ๆ ของชาวอุรักลาโว้ยได้ เกิดแผนภาพตัวอักษร ทั้งพยัญชนะต้น พยัญชนะตัวสะกด และสระ เกิดเรื่องเล่า และนิทาน จำนวน 7 เรื่อง เกิดสื่อต่าง ๆ ที่มีสีสัน และรูปแบบที่เหมาะสม ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความสนใจ

ได้แก่ ชื่อเรียกสัตว์ต่าง ๆ ในภาษาอูรักลาโว้ย แผนภาพร่างกาย โดยมีชื่อเรียกอวัยวะต่าง ๆ เป็นภาษาอูรักลาโว้ย คำเรียกจำนวนนับ ตลอดจนกฎทิวทัศน์วัฒนธรรมที่แสดงวิถีชีวิต และประเพณีของชาวอูรักลาโว้ยใน 1 รอบปี และที่สำคัญคือการจัดทำหนังสือ “อารี ปาจัก” หรือ ลอยเรือ ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมที่สำคัญของชาวอูรักลาโว้ย โดยจัดทำทั้งภาษาอูรักลาโว้ย และภาษาไทย

นอกจากนี้ในระหว่างการทำนิทรรศการโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ได้เกิดการสนับสนุนการดำเนินงานฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของชาวอูรักลาโว้ยของหน่วยงานอื่น ๆ ได้แก่ การตีพิมพ์หนังสือเรื่อง “ฉันคือใคร...อูรักลาโว้ย” ซึ่งเนื้อหาในหนังสือส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอผลงานวิจัยในโครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูรักลาโว้ย บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่” มีทั้งระบบตัวเขียน คำศัพท์ เรื่องเล่าและนิทานของชาวอูรักลาโว้ย โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการตีพิมพ์จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกระบี่ กระทรวงวัฒนธรรม

ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ชาวอูรักลาโว้ยได้ดำเนินงานโครงการ “บันทึกเรื่องเล่าชาวอูรักลาโว้ยบ้านสังกาอู๋ จังหวัดกระบี่” ซึ่งเป็นโครงการย่อยของโครงการ “พลังภาษาและวัฒนธรรมเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคมอยู่สบาย” ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นโครงการที่สนับสนุนให้ชุมชนเกิดกระบวนการใช้ภาษาและวัฒนธรรมในการพัฒนาภูมิปัญญาและใช้สื่อภาษาพื้นบ้านเพื่อพัฒนาสู่สังคมสุขภาวะ โดยมีเยาวชนชาวอูรักลาโว้ยเริ่มเข้ามาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหลัก และสามารถใช้ระบบเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทยเป็นเครื่องมือในการบันทึกเรื่องเล่า นิทาน และองค์ความรู้ของชาวอูรักลาโว้ยได้อีกด้วย รวมไปถึงทำให้เห็นพลังของกลุ่มเยาวชนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความสนใจการทำกิจกรรมการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดการขยายกลุ่มเยาวชนอย่างเห็นได้ชัด และมีการรวมตัวกันอย่างต่อเนื่อง โดยภายในกลุ่มเยาวชนชาวอูรักลาโว้ยนี้มีความสนใจในประเด็นวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย เช่น กลุ่มผู้ชาย สนใจเรื่องการเล่นดนตรี การออกทะเล ส่วนเด็กผู้หญิงมีความสนใจเรื่องการรักษาเครื่องเงิน เป็นต้น

จากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมาในปีแรกของชาวอูรักลาโว้ย ทำให้ทีมวิจัยได้ตั้งข้อสังเกตและเกิดข้อค้นพบ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง พบว่าการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมชาวอูรักลาโว้ย จะต้องเริ่มจากเด็กเล็ก พ่อแม่ต้องพูดภาษาอูรักลาโว้ยกับลูก เด็ก ๆ ต้องได้เรียนภาษาอูรักลาโว้ยอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประการที่สอง พบว่ายังมีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ของชาวอูรักลาโว้ยอีกมากมาย ที่ควรค่าแก่การเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ด้วยการบันทึก และควรริบเร่งให้มีการถ่ายทอดและสืบทอดด้วยการปฏิบัติจากรุ่นสู่รุ่น มิฉะนั้นอาจสูญหายไปไม่ช้า เช่น การรักษาเครื่องเงิน การออกทะเล หาอาหาร การทำอาหารและขนมชาวอูรักลาโว้ย

ประการที่สาม พบว่า เยาวชนชาวอูรักลาโว้ยมีพลัง และมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการทำงานฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากการผลิตสื่อการเรียนรู้ในการทำวิจัยในโครงการที่ผ่านมา

มา มีสีสันและรูปแบบที่สวยงาม เหมาะสมกับการเรียนรู้และสร้างความสนใจให้กับเด็ก ๆ ในชุมชน รวมถึงกลุ่มเยาวชนเหล่านี้ ยังได้ร่วมกิจกรรมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการกิจเรียนหนังสือในจังหวัดใกล้เคียงก็ตาม

จากข้อสังเกตและข้อค้นพบดังกล่าว จึงเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มเยาวชนได้รวมกลุ่มกัน เพื่อนำมาสู่การทำงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในประเด็นการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ชื่อโครงการว่า “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ” ซึ่งหมายความว่า “ทำในสิ่งที่เราชอบ” โดยมุ่งเน้นการศึกษา วัฒนธรรม ความเป็นอยู่วิถีชีวิตอย่างมีความสุข ผ่านการศึกษาเรียนรู้ตามประเด็นที่ตนเองสนใจ เช่น การรื้อฟื้น การเล่นดนตรีพื้นบ้าน การทำมาหากิน ออกทะเล เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้จะมุ่งเน้นวิธีการศึกษาเชิงลึก ทั้งในเชิงมิติทางวัฒนธรรม และเชิงความหมายทางวัฒนธรรม รวมถึงการเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่โลกภายนอก และการสร้างให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ และซึมซับภูมิปัญญาความเป็นอยู่วิถีชีวิตมากยิ่งขึ้น อันจะสามารถสร้างพลังเยาวชนอุรักลาโว้ยให้เกิดความตื่นตัวและตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกิดจากการศึกษาวิจัย จะถูกนำไปพัฒนาต่อเพื่อใช้ประโยชน์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและแหล่งเรียนรู้ของชุมชนบ้านสังก้าต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

กลุ่มเยาวชนอุรักลาโว้ยจะมีแนวทางในการเรียนรู้ความเป็นอยู่วิถีชีวิตอย่างอิสระ และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ยได้อย่างไร?

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรักลาโว้ย อย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ
2. เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย โดยพลังเยาวชน
3. เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย

1.4 พื้นที่ศึกษา / กลุ่มเป้าหมาย

ชาวอุรักลาโว้ย บ้านสังก้า ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

1.5 ประเด็นในการศึกษา

ประเด็นในการศึกษาตามโครงการ “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ” มุ่งเน้นการศึกษาตามอรรถาธิบายของผู้วิจัย หรือตามประเด็นที่นักวิจัยสนใจ โดยมีประเด็นหลักคือ การศึกษาในเรื่องวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมของชาวอุรักลาโว้ย ส่วนประเด็นย่อยจะเป็นการค้นหา และคัดเลือกตามที่นักวิจัยสนใจ เช่น

การร้องเร่, การเล่นดนตรีพื้นบ้าน, การออกทะเล, ทำมาหากิน, อาหาร และขนมของชาวอุรูกลาไว
, การนำภาษาไปสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (การทำสื่อการเรียนการสอน พร้อมกับสามารถใช้กลวิธีใน
การสอนให้สอดคล้องกับสื่ออื่น ๆ เพื่อนำไปสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ใน
ความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถประสานงานกับครูผู้สอน ให้กลุ่มเยาวชนได้มีโอกาส
เข้าไปสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้) ฯลฯ

1.6 แนวทางการทำงาน

1. กิจกรรมเปิดตัวชี้แจงโครงการ ฯ (มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้าใจ และให้การ
สนับสนุนในการดำเนินงานโครงการวิจัย ฯ)

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัย โดยฝ่ายวิชาการของศูนย์
ประสานงานฯ เป็นวิทยากร เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้พื้นฐานในด้านการวิจัย และสามารถ
เครื่องมือในการวิจัยได้ในเบื้องต้น เช่น การวางแผน การสังเกต การจดบันทึก การตั้งคำถาม เพื่อใช้เป็น
ประโยชน์ในการบันทึกข้อมูลในเชิงลึก นอกจากนี้การให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัย ยังสามารถสร้าง
แรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้กลุ่มเยาวชนได้เห็นคุณค่า และระลึกตนเองว่าตนเองคือนักวิจัยชาวอุรูกลา
ไวในชุมชน โดยมีเนื้อหาอันประกอบด้วย

- รู้จัก “งานวิจัย / นักวิจัย”
- รูปแบบงานวิจัย (รวมถึงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น)
- รูปแบบการเก็บข้อมูล
- ประโยชน์ของงานวิจัย
- การนำเสนองานวิจัย

ฯลฯ

3. ทีมวิจัยร่วมแลกเปลี่ยน เลือกและวางแผนตามประเด็นที่จะศึกษา กล่าวคือ เมื่อทีมวิจัยมี
ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำงานวิจัยแล้ว จะมีการแลกเปลี่ยนร่วมกัน และเลือกประเด็นตามที่
ตนเองจะศึกษาร่วมกัน ตลอดจนมีการวางแผนร่วมกันว่าจะมีวิธีการศึกษาความรู้เหล่านั้นได้อย่างไร
โดยใช้องค์ความรู้ด้านงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการประกอบการวางแผน

4. ทีมวิจัยดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกที่เหมาะสมตามประเด็นที่
สนใจ โดยมีปราชญ์ หรือผู้รู้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งฝึกปฏิบัติ และสามารถแสดงออกได้ในเรื่องที่
ตนเองสนใจ เช่น กลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องร้องเร่ จะต้องสามารถแสดงร้องเร่ได้ และมีความรู้
เกี่ยวกับเรื่องร้องเร่ โดยผ่านการจัดกิจกรรม หรือการฝึกปฏิบัติกับปราชญ์ผู้รู้เรื่องร้องเร่ พร้อมกับ
สามารถบันทึกองค์ความรู้เรื่องร้องเร่ ด้วยระบบตัวเขียนภาษาอุรูกลาไวได้

5. จัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ภายนอก โดยมีปราชญ์ ผู้รู้ ทีม
วิจัย และนักวิชาการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กล่าวคือ เมื่อแต่ละกลุ่มได้ศึกษาในเรื่องของตนเองแล้ว
จะมีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม โดยใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าจากเอกสารร่วมกัน และ
นำมาแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดมิติของการเชื่อมโยงองค์ความรู้ภายนอก เช่น การแสดง

รื่องของชาวอุรูกลาไวจ มีความเหมือนหรือแตกต่างจากการแสดงรื่องของชาวมลายูอย่างไร เป็นต้น

6. จัดทำข้อมูล / ผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ตามความเหมาะสมของเนื้อหา และประเด็นที่ศึกษากล่าวคือ เมื่อกลุ่มเยาวชนได้ศึกษาองค์ความรู้ของชาวอุรูกลาไวจตามประเด็นที่ตนเองสนใจเรียบร้อยแล้ว จะร่วมกันวางแผนเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ หรือผลงานต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับเรื่องนั้น ๆ เช่น กลุ่มเด็กที่สนใจเรื่องการทำขนมอุรูกลาไวจ สามารถแสดงวิธีการทำขนมนั้น บอกเล่าถึงประโยชน์และคุณค่าของขนมนั้นได้ หรือสามารถจัดนิทรรศการที่บอกเล่าเรื่องราวที่ตนเองศึกษาได้

7. จัดเวทีปิดโครงการและเผยแพร่ข้อมูลสู่ชุมชน เป็นเวทีนำเสนอผลงานของกลุ่มเยาวชนอุรูกลาไวจ รวมไปถึงเป็นเวทีตรวจสอบข้อมูลร่วมกันอีกด้วย

1.7 ระยะเวลาการทำงาน

12 เดือน หลังจากโครงการได้รับการอนุมัติ

1.8 แผนการทำงาน

กิจกรรม	ส อ ด ค ล ็ อ ง กั บ วัตถุประสงค์ (ข้อ)	เดือนที่ทำการกิจกรรม											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
กิจกรรมเปิดเวทีชี้แจง โครงการ ฯ	เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรูก ลาไวจ โดยพลังเยาวชน เพื่อให้ชุมชนชาวอุรูกลาไวจ เกิดความตระหนักในการฟื้นฟู ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาว อุรูกลาไวจ	*											
จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เกี่ยวกับ งานวิจัย	เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรูกลา ไวจ อย่างอิสระ ตามที่ตนเอง สนใจ เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรูก ลาไวจ โดยพลังเยาวชน		*										
ทีมวิจัยร่วมแลกเปลี่ยน เลื่อก และ วาง แ่แผน ประเด็นที่จะศึกษา	เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรูกลา ไวจ อย่างอิสระ ตามที่ตนเอง สนใจ		*										
ทีมวิจัยดำเนินงานตาม แผนที่วางไว้ และเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงลึกที่	เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรูกลา ไวจ อย่างอิสระ ตามที่ตนเอง สนใจ			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

กิจกรรม	ส อ ต ค ลั อ ง กั บ วัตถุประสงค์ (ข้อ)	เดือนที่ทำการกิจกรรม											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
เหมาะสมตามประเด็นที่สนใจ และสามารถปฏิบัติหรือแสดงออกได้ในเรื่องนั้น ๆ	เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย โดยพลังเยาเวน เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย												
จัดเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ภายนอก	เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรักลาโว้ย อย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย										*		
จัดทำข้อมูล / ผลิตภัณฑ์เพื่อเผยแพร่ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและประเด็นที่ศึกษา	เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย โดยพลังเยาเวน เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย									*	*	*	
จัดเวทีปิดโครงการและเผยแพร่ข้อมูลสู่ชุมชน	เพื่อให้ชุมชนชาวอุรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรักลาโว้ย												*
เขียนรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์							*						*

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มิติเชิงวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตนเองสนใจในเชิงลึก
2. ได้สื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น หนังสือ ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

มิติเชิงพัฒนา

1. เกิดการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ท้องถิ่น สู่กลุ่มเยาวชนชาวอุรักลาโว้ย
2. เยาวชนได้เรียนรู้ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของตนเอง และนำไปสู่การปฏิบัติได้

3. พลังเยาวชนเกิดความเข้มแข็ง และเป็นกำลังหลักสำคัญที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
นำไปสู่การฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนได้เป็นอย่างดี

1.10 รายชื่อทีมวิจัย

1. น.ส. ศันสนีย์ ทะเลเล็ก	หัวหน้าโครงการ
2. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ	การเงิน
3. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	เลขานุการ
4. น.ส. กัญทิชา ทะเลเล็ก	
5. นายอนุสร ทะเลเล็ก	
6. นายพิชิต ประมงกิจ	
7. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก	
8. น.ส. นลิตา ทะเลเล็ก	
9. น.ส. วรธรา ทะเลเล็ก	
10. น.ส. ปวีณา ทะเลเล็ก	
11. นายณรงค์ ช้างน้ำ	
12. นายปลายมนัส ทะเลเล็ก	
13. นายธนวัตร ทะเลเล็ก	
14. ด.ช. พลวัฒน์ ช้างน้ำ	
15. นายวีระศักดิ์ ทะเลเล็ก	
16. ด.ช. กิติ ทะเลเล็ก	
17. ด.ช. อิสระ ทะเลเล็ก	
18. ด.ช. วีรภัทร ทะเลเล็ก	
19. น.ส. พรพิมล ทะเลเล็ก	

ที่ปรึกษาทีมวิจัย

นายนิรัตน์	หาญทะเล
นายนิรันดร์	หาญทะเล
นายสมจิตร	ทะเลเล็ก
นายชัยรัตน์	ทะเลเล็ก

บทที่ 2

บริบทชุมชน

2.1 บริบทชุมชนบ้านสังกาอู้

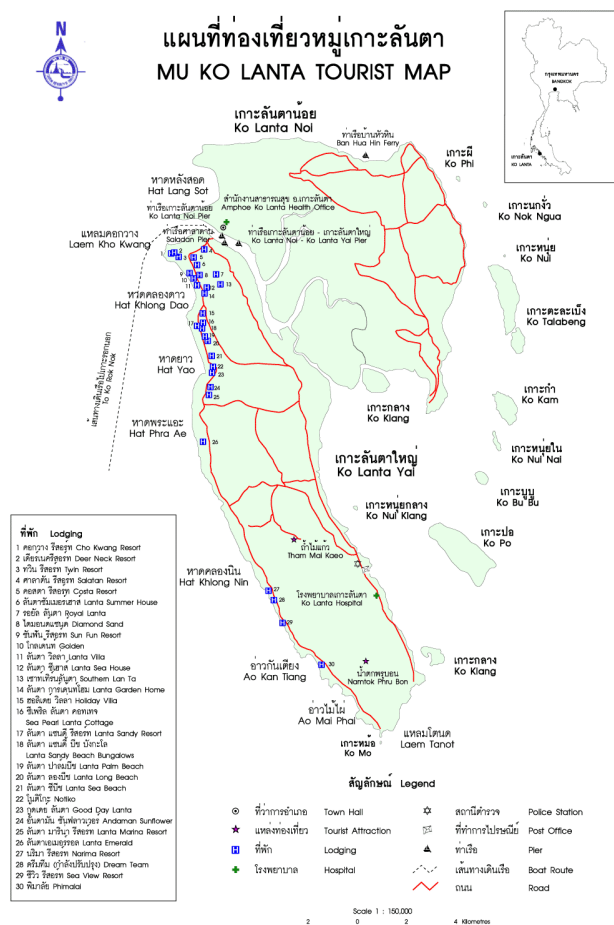
2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ภูมิประเทศทั่วไปเป็นอ่าวและภูเขาสูง ในแต่ละอ่าวจะมีลักษณะหินเป็นแนวยาว มีแนวโขดหินหรือเนินเล็ก ๆ เป็นแนวธรรมชาติกันแนวแต่ละอ่าว มีทางน้ำไหลลงจากภูเขาสูงกลายเป็นคลองสำคัญของชุมชนไหลลงสู่ทะเลอันดามัน

2.1.2 อาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านสังกาอู้ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลศาลาด่าน
ทิศตะวันออก	ติดกับทะเลอันดามัน
ทิศตะวันตก	ติดกับทะเลอันดามัน
ทิศใต้	ติดต่อกับทะเลอันดามัน

แผนที่เกาะลันตาใหญ่

2.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศบ้านสังกาอูมีลักษณะร้อนชื้น ในช่วงกลางวันจะมีลมพัดตลอดเวลา ในเวลากลางคืนจะมีอากาศหนาวบ้างบางฤดู เช่น ในช่วงฤดูมรสุมเดือนตุลาคมถึงมกราคม แต่ก็จะมีลมทะเลพัดตลอดเวลาเช่นเดียวกัน

บ้านสังกาอู มีฤดูกาล 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน โดยฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายน ส่วนฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

เกาะลันตาใหญ่มีลมมรสุมพัดผ่านทั้งสองฝั่งของเกาะ คือลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านช่วงฤดูฝน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในช่วงฤดูร้อน

2.1.4 สิ่งแวดล้อมชุมชน

ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ป่าเขาสูงจากอุทยานก่อให้เกิดแหล่งต้นน้ำหล่อเลี้ยงชีวิตของชุมชน และที่สำคัญก็คือชายฝั่งทะเลยังคงมีความสมบูรณ์ในระบบนิเวศที่จำเป็นต่อการทำประมงในวิถีชีวิตของชาวอูรักลาโว้ย

2.2 ชาวอูรักลาโว้ยบ้านสังกาอู

2.2.1 ประวัติศาสตร์ชุมชน

ประวัติการอพยพ

ชาวอูรักลาโว้ยบ้านสังกาอูเล่ากันว่าแต่เดิมชาวอูรักลาโว้ยตั้งถิ่นฐานอยู่ที่กุนงยารัยจ (สันนิษฐานว่าอยู่บริเวณตอนใต้บริเวณประเทศมาเลเซียหรืออินโดนีเซีย) อยู่ก่อนแล้ว แต่เนื่องจากความยากจนทำให้ชาวอูรักลาโว้ยต้องย้ายถิ่นฐานมาเรื่อย ๆ ตามชายฝั่งทะเล ระหว่างการอพยพนั้นชาวอูรักลาโว้ยได้ประกอบอาชีพการแท่งปลากระเบน เพื่อนำปลากระเบนมาขายแล้วนำไปขายเพื่อแลกกับข้าวสารและของใช้จำเป็นอื่น ๆ เมื่อแท่งปลากระเบนในจุดไหนหมด ก็จะอพยพตามฝูงปลากระเบนไปทางทิศเหนือเพื่อหาปลากระเบนในพื้นที่อื่นไปเรื่อย ๆ จนสุดทางที่หาดราไว จังหวัดภูเก็ต

เมื่ออพยพมาจนสุดทางแล้ว ชาวอูรักลาโว้ยบางส่วนก็ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่หาดราไว จ.ภูเก็ต เนื่องจากได้งานทำ บ้างก็กระจ่ายไปอยู่เกาะลิหะห์ เกาะพีพี เกาะลันตา ชาวอูรักลาโว้ยบางส่วนมีความคิดอยากกลับบ้านที่กุนงยารัยจก็ได้เดินทางกลับไปทางทิศใต้ แต่ก็ไม่มีใครกลับไปถึงที่กุนงยารัยจ เพราะว่าได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามเกาะกลางทาง ทั้งเกาะจำ เกาะอาดัง และ เกาะหลีเป๊ะ

“แรกนั้นก็ราไว แล้วก็ไต่มาที่นี่ บางคนเขาอยู่ตรงนั้นไม่ได้มาตรงนี้ เกาะลิหะห์ แล้วบางคนก็อยู่ไม่ได้ ก็อยากกลับมาที่เดิมนั้นแหละ มาที่เกาะจำแห่งหนึ่ง เกาะพีพีอีกแห่งหนึ่ง พวกที่จะกลับไปก็เดิมาก็กลับไม่ได้ก็ไต่ ๆ บางคนก็มาติดที่เกาะลันตา พอจากเกาะลันตาก็อยากกลับไปก็เดิมาก็ไต่ ๆ ไปอยู่ที่เกาะอาดัง เกาะหลีเป๊ะ ไปได้แค่นั้น กลับที่เดิมไม่ได้แล้ว” (โต๊ะหมอ ป๊ะมาราสี ทะเลเล็ก : 21 เมษายน 2554)

ประวัติการตั้งถิ่นฐานที่เกาะลันตา

กล่าวกันว่าชาวอุรักลาโว้ยกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือชาวอุรักลาโว้ยที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เกาะลันตา อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ ตามคำบอกเล่าของปราชญ์ในพื้นที่ทำให้ทราบว่าแรกเริ่มเดิมทีชาวอุรักลาโว้ยได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณหาดพระแอะในเกาะลันตาเป็นจุดแรก เมื่ออพยพมาแล้วชาวอุรักลาโว้ยได้ประกอบอาชีพทำการประมงเป็นหลัก และยังได้มีการทำพิธี “ปราจกั” หรือพิธีลอยเรือที่หาดพระแอะเป็นครั้งแรก โดยเกิดแนวคิดจากการที่ลูกหลานชาวอุรักลาโว้ยอยากจะส่งให้วิญญาณบรรพบุรุษกลับบ้านไปยังภูมูญยารัยอันเป็นถิ่นฐานเดิม จึงร่วมกันต่อเรือขึ้นมาแล้วเชิญวิญญาณบรรพบุรุษให้กลับ “ภูมูญยารัยจ” ไปพร้อมกันกับเรือนั้น

การตั้งถิ่นฐานที่หาดพระแอะของชาวอุรักลาโว้ยอยู่ได้ไม่นานนัก เนื่องจากโดนเจ้าหน้าที่บ้านเมืองไล่ที่ ชาวอุรักลาโว้ยจึงย้ายไปอยู่บริเวณ “มอแหน” แต่ก็อยู่ไม่ได้อีก จึงย้ายมาที่ “ศรีรายา” หรือเขตอำเภอเก่า แต่ถึงกระนั้นชาวอุรักลาโว้ยตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ศรีรายาไม่นานก็ถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้ามาหมายที่จะเกณฑ์ชาวอุรักลาโว้ยไปเป็นทหาร ชาวอุรักลาโว้ยจกแล้วเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมาก เนื่องจากพูดภาษาไทยไม่ได้ ประกอบกับในช่วงนั้นมีนโยบายการสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ ชาวอุรักลาโว้ยจึงได้ย้ายหนีอีกครั้งมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านหัวแหลม และตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอย่างมั่นคงอยู่ที่นั่น

เมื่อเริ่มตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่งแล้ว ชาวอุรักลาโว้ยก็เริ่มทำงานหาเลี้ยงชีพ มีทั้งการรับจ้างทั่วไปให้กับคนที่อาศัยอยู่ร่วมในพื้นที่ การออกหาปลาในทะเลโดยใช้เรือกรรเชียงไม่มีเครื่องยนต์ เมื่อได้นำปลามาแล้วก็นำปลามาบริโภคในครัวเรือน บางส่วนก็แบ่งไปขาย

เวลาต่อมา เมื่อครั้งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเสด็จเยือนราษฎรชาวอุรักลาโว้ยในเขตพื้นที่เกาะลันตา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงทอดพระเนตรเห็นชาวอุรักลาโว้ย และได้รับการเรียกชาวอุรักลาโว้ยว่า “ชาวไทยใหม่” นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พร้อมกันนี้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงทำกินให้กับชาวอุรักลาโว้ยไว้บางส่วนด้วย แต่ชาวอุรักลาโว้ยไม่ได้สนใจมากนัก เนื่องจากออกทะเลกันอยู่อย่างเดียว

ต่อมาเกิดปัญหาสำคัญกับชาวอุรักลาโว้ยขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากที่ดินบริเวณบ้านหัวแหลมนั้นมีเจ้าของอยู่ก่อนแล้ว ทำให้ชาวอุรักลาโว้ยบางส่วนถูกเจ้าของที่ดินไล่ที่ ผู้ใหญ่อุรุธรรม ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นได้ทำเรื่องขอที่ดินบริเวณบ้านสงกาอู่เพื่อให้ชาวอุรักลาโว้ยได้ตั้งหมู่บ้าน เมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2510 ชาวอุรักลาโว้ยส่วนหนึ่ง (ประมาณ 10 ครัวเรือน) ก็ย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านสงกาอู่จนถึงปัจจุบัน

สิ่งหนึ่งที่โดดเด่นในกลุ่มของชาวอุรักลาโว้ยคือ ในทุกครั้งที่ชาวอุรักลาโว้ยได้ตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่งแล้ว ชาวอุรักลาโว้ยได้ปฏิบัติตามประเพณี – พิธีกรรมของตนเองเสมอไม่เคยขาด ทั้งพิธีกรรม “อารี ปราจกั” หรือ พิธีลอยเรือ, พิธีปูญาลู, พิธีปูเลเรือ, และประเพณี “อิริกุลลาโอ” หรือ การพายเรือเวียนเกาะ ซึ่งประเพณีการพายเรือเวียนเกาะนี้ปัจจุบันไม่มีอีกแล้ว

ประวัติศาสตร์หลังสึนามิ

“ก่อนเกิดสึนามิ เมื่อก่อนไม่ว่าอิสลาม ชาวเล หรือคนไทย ก็อยู่กันแบบช่วยเหลือกัน คนที่นี้เมื่อก่อนเวลาไปศาลาด่านไม่มีเรือไปก็เดินทาง เดินเท้า คนเมื่อก่อนบอกว่าเดินทางไปคีนหรือสองคีนกว่าจะถึงศาลาด่าน เพราะว่าจะไปแวะบ้านแวะกินข้าว คนเมื่อก่อนรู้จักกันหมด ว่าโต๊ะไหนอยู่ไหน พ่อไหน เขารู้จักหมด เพราะว่าการเดินทางอะไรก็ต้องมีคนรู้จักอยู่ระหว่างทาง พอหาปลาได้ปั๊บ ก็เอาไปแลกกับบ้านที่ปลูกผัก เมื่อก่อนไม่ต้องซื้อ” (โต๊ะหมอ ป๊ะมาราสี ทะเลเล็ก : 21 เมษายน 2554)

หลังเกิดเหตุการณ์สึนามิปลายปี พ.ศ. 2547 วิถีชีวิตชาวอูรักลาโว้ยก็ต้องเจอกับความเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งคือการกระจายตัวของชาวอูรักลาโว้ย ทั้งเนื่องจากสาเหตุของการทำมาหากิน และสาเหตุทางศาสนาที่เปลี่ยนไป เมื่อชาวอูรักลาโว้ยเริ่มกระจายแล้วความสัมพันธ์ทางสังคมก็ห่างเหินตามกันไปด้วย จากที่เคยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ กันได้ แต่เดี๋ยวนี้ไม่สามารถปรึกษาหารือกันได้อีกนัก และจากที่เคยหาปลามาได้ก็ยังสามารถแบ่งกันกินในหมู่บ้านได้ บางส่วนก็เอาไปขาย แต่หลังจากเกิดสึนามิ ไม่ว่าจะหาปลาได้มากเท่าไรก็ต้องขายจนหมด¹

2.2.2 การประกอบอาชีพ

การทำประมง คือ อาชีพหลักของชาวอูรักลาโว้ยบ้านสังก้า การออกเลหรือการทำประมงของชาวอูรักลาโว้ยเป็นการทำประมงชายฝั่ง ส่วนใหญ่จะออกทะเลสองครั้งในหนึ่งวัน รอบแรกออกประมาณตีสี่ตีห้า กลับมาประมาณเก้าโมงถึงสิบโมง ส่วนคนที่มีความขยันก็จะออกอีกรอบตอนช่วงบ่ายสามโมงและกลับบ้านช่วงเย็น

ชาวอูรักลาโว้ยบ้านสังก้าโดยส่วนใหญ่แล้วมีเรือยนต์เกือบทุกบ้านเพื่อใช้ในการทำประมง โดยมีอุปกรณ์จับปลาเป็นไซหมึก ไซปลา อวนปู อวนปลา เป็นต้น

การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ในอดีตบางบ้านจะมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้ครอบครัว เช่น มะพร้าว สะตอ แต่ในระยะหลังมีการแข่งขันและปลูกกันเป็นจำนวนมากชาวอูรักลาโว้ยจึงเลิกปลูก แต่ก็ยังมีการปลูกมะม่วงหิมพานต์อยู่บ้างเนื่องจากเป็นพืชที่ไม่ต้องการการดูแลมากนักและตัวเมืงมะม่วงหิมพานต์ก็มีราคาดีแต่ก็ปลูกเป็นจำนวนน้อย

การรับจ้างและงานบริการท่องเที่ยว เป็นอาชีพที่ชาวอูรักลาโว้ยทำนอกเหนือจากการประมงซึ่งเป็นอาชีพหลัก เมื่อว่างเว้นจากการออกทะเลแล้ว ชาวอูรักลาโว้ยบางส่วนจะออกรับจ้าง ใช้แรงงานเช่น การก่อสร้าง แบกหาม ตัดไม้ วิทยุในหมู่บ้านบางคนออกไปรับจ้างขับสปีดโบท ทำงานเสิร์ฟในร้านอาหาร และรับจ้างทำงานทั่วไปในรีสอร์ทในช่วงไฮซีซั่นด้วย

2.2.3 ภาษาอูรักลาโว้ย

ภาษาอูรักลาโว้ย จัดอยู่ในตระกูลออสโตรนีเซียน สาขามาลายิก ปัจจุบันมีผู้พูดภาษานี้ประมาณ ๓,๐๐๐ คน อยู่ในพื้นที่เกาะลิเฮอร์ หาดราไวย์ บ้านสะปำ จังหวัดภูเก็ต จนถึงทางใต้ของเกาะพี

¹ นีรัตน์ หาญทะเล.โครงการแนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูรักลาโว้ย บ้านสังก้า ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่.(กระบี่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2555), 37-39

พืดอน เกาะจำ เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่ เกาะอาดัง เกาะหลี่เป๊ะ เกาะราวี จังหวัดสตูล และบางส่วนอยู่ที่เกาะลันตา จังหวัดตรัง

ภาษาอูรักลาโว้ย มีเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ๒๒ หน่วยเสียง โดยเฉพาะเสียงก้อง ก เสียงพยัญชนะสะกดมี ๑๑ หน่วยเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้พยัญชนะสะกด -จ -ยฮ และ -ฮ ที่ไม่ปรากฏในระบบเสียงภาษาไทย เสียงสระเดี่ยวมี ๘ หน่วยเสียง เสียงสระประสม ๒ หน่วยเสียง ความสั้นยาวของเสียงสระไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลง โดยปกติเสียงสระในพยางค์ที่ไม่มีตัวสะกดจะยาวกว่าเสียงสระในพยางค์ที่มีตัวสะกด ภาษานี้ไม่มีระบบเสียงวรรณยุกต์ แต่การเปลี่ยนทำนองเสียงในประโยคจะทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนแปลงได้²

ระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทย

ระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทย เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น โครงการแนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูรักลาโว้ย บ้านสงกาอู ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่. โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ย ในวันที่ 22 – 23 มกราคม 2554 ที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้หลักการ ดังนี้

1) ตัวอักษรต้องเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมภายนอก ซึ่งที่ประชุมได้มีการตกลงร่วมกันให้ใช้อักษรไทยในการเขียน เนื่องจากคนในหมู่บ้านสามารถอ่านภาษาไทยได้ เขียนภาษาไทยได้ นอกจากนี้ตัวอักษรไทยยังเป็นที่ยอมรับของทางการ (สังคมภายนอก) อีกด้วย ในที่นี้ใช้อักษรไทย

2) ง่ายต่อผู้ที่ไม่ใช่ชนชั้นเจนเกินไป

3) แสดงลักษณะของภาษาได้มากที่สุด

4) ใช้สัญลักษณ์ 1 ตัว แทน 1 เสียง เช่น เสียง ท ฐ ฑ ฒ ให้เลือกใช้ 1 ตัวอักษร

5) ใช้สัญลักษณ์สม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความเป็นระบบเดียวกัน

6) ครอบคลุมภาษาย่อยต่าง ๆ เช่น ภาษาอูรักลาโว้ยในภูเก็ตได้

7) สามารถพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

8) เชื่อมโยงเข้าสู่ระบบราชการได้ กล่าวคือ ภาษาอูรักลาโว้ยสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ภาษาไทยได้ ด้วยการใช้ตัวอักษรไทย

หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนั้นแล้ว ทีมวิจัยได้นำระบบตัวเขียนไปทดสอบปรับปรุง ตลอดจนทดลองผลิตรวบรวม จนเป็นที่มั่นใจว่าระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทยนี้สามารถใช้บันทึกภาษาอูรักลาโว้ยได้แล้ว จึงมีผลเป็นแผนภาพระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทย ดังนี้

² มยุรี การพัฒนา "ภาษาอูรักลาโว้ย" ใน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ, (กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2556), 150

ภาษาอูรักลาไยจ

พยัญชนะภาษาอูรักลาไยจ มี 22 ตัว

ก เกอตັบ	กึ กึกึ	ค คอด	ง งาจิ	จ จีเจด	ช เชอเนิง
ซ จีโปยจ	ญ ญาเมาะ	ด ดาไยจ	ต ตางัน	ท ทก	น นุยส
บ บาบี	ป ปราฮู	พ พาพะ	ม มาทู	ย ยาโตก	ร รากา
ล ลีปัด	ว วัยจ	อ อีกัต	ฮ ฮูรัก		

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูรักลาไยจ บ้านสังกั อ.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

ภาษาอูรักลาไยจ

พยัญชนะตัวสะกดภาษาอูรักลาไยจ มี 11 ตัว

-ก สุรัก	-ง ป็นัง	-ด เดียด	-น ตังัน	-บ ฮาญับ	-ม เคอนัม
-ย ตุปัย	-ยจ มูโลยจ	-ยฮ นุยฮ	-ว เมียว	-ฮ รุมะฮ	

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูรักลาไยจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

ภาษาอุรักลาโว้ย

สระภาษาอุรักลาโว้ย มี 19 ตัว

- ะ	- ำ	ิ	ี	ึ	ุ
					
ภาวะ	นากา	อีติ	บาปี	กามุง	มาทุ
เ - ะ	เ -	แ - ะ	แ -	โ - ะ	โ -
					
พาพะ	กาเม	ตาแมะ	แกรอก	ญาโตะ	ราโมยจ
เ - าะ	- อด	เ - อด	ัวะ	ัว	เ - ำ
					
ญาเมาะ	ตีกอด	เตอเลอด	ลัวะ (ช่องแคบ)	เบอนัว	ลีเมา
เ - ีย					
					
เมียว					

โครงการ “แนวทางในการศึกษาค้นคว้าของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย
บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

บทที่ 3

ขั้นตอนวิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการเก็บข้อมูลเฉพาะในพื้นที่ของชาวอุรุกรลาไวยจบ้านสังกาอู๋ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่เท่านั้น

ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ตั้งไว้ในโครงการแต่เดิมกำหนดไว้ให้อยู่ในช่วงเวลา 1 ปี แต่เนื่องจากบริบททางสังคม วัฒนธรรมและปัจจัยด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ จึงทำให้การวิจัยต้องขยายระยะเวลาออกไปเป็นเวลาเกือบ 2 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาเชิงภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทำงานวิจัยนี้ เป็นภาษาอุรุกรลาไวยจที่พูดกันในบ้านสังกาอู๋เป็นหลัก ในส่วนของข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม บริบทชุมชนตำนาน ประเพณี พิธีกรรม และวิถีชีวิต ยึดตามข้อมูลของปราชญ์ผู้ให้ข้อมูลและสิ่งที่ชาวอุรุกรลาไวยจบ้านสังกาอู๋ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

3.2 กระบวนการทำงาน

โครงการ “บวยจ เตะ ลาภู ชูกา บวยจ เยาวชนอุรุกรลาไวยจ บ้านสังกาอู๋ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” เป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นการฟื้นฟูภาษาในภาวะวิกฤต ซึ่งในโครงการนี้เน้นกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งที่เยาวชนในชุมชนสนใจ เพื่อสืบต่อภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรุกรลาไวยจให้อยู่กับตัวของเยาวชน ทำให้วิธีการดำเนินงานวิจัย ใช้การทำงานกับกลุ่มเยาวชนโดยให้เยาวชนเป็นผู้ดำเนินการทั้งในกระบวนการคิดและการทำงานตามความสนใจ เพื่อเพิ่มพลังความสุขในการทำงานวิจัยซึ่งเป็นเรื่องราวของชาวอุรุกรลาไวยจเอง

ตลอดระยะเวลากว่า 2 ปีของการทำโครงการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเพื่อเรียนรู้ในสิ่งที่เยาวชนอุรุกรลาไวยจในหมู่บ้านชอบ มีการเรียนรู้ทั้งโดยการหาข้อมูลและการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะเพื่อที่จะฟื้นฟูภาษาท้องถิ่นซึ่งอยู่คู่กับความรู้ในชุมชนที่เยาวชนสนใจนั้นให้คงอยู่กับตัวเยาวชนและชุมชนต่อไป อันมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.2.1 ชี้แจงโครงการ เซนต์สัญญา เป็ดบัญชี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงโครงการวิจัยให้ทีมวิจัยได้รับทราบ
2. เพื่อเปิดบัญชีโครงการ
3. เพื่อวางแผนเวทีเปิด

วัน เวลา สถานที่

30 ธันวาคม 2556

ผู้เข้าร่วม

1. อนุสรณ์ ทะเลเล็ก	16. ปวีณา ทะเลเล็ก
2. ทวีชัย ทะเลเล็ก	17. นลิตา ทะเลเล็ก
3. พรทิศา ทะเลเล็ก	18. เวพูน ทะเลเล็ก
4. พรพิมล ทะเลเล็ก	19. พจรินทร์ ทะเลเล็ก
5. พิเชิต ประมงกิจ	20. นรินทิพย์ ทะเลเล็ก
6. พิกุล ประมงกิจ	21. นิชนันท์ ชาน้ำ
7. พรพิมล ช้างน้ำ	22. จันทกานต์ ทะเลเล็ก
8. ปิยะฉัตร ช้างน้ำ	23. สรณญา ชาน้ำ
9. วีรภัทร์ ทะเลเล็ก	24. พชร ชาน้ำ
10. กิติ ทะเลเล็ก	25. วริศรา ทะเลเล็ก
11. ชีรภัทร์ ทะเลเล็ก	26. นันทวัฒน์ ประมงกิจ
12. ชีรเวช แซ่ฮ้อย	27. ชีระศักดิ์ ทะเลเล็ก
13. พีรพล ทะเลเล็ก	28. นันทวุฒิ ทะเลเล็ก
14. พชรภา ประมงกิจ	29. สมจิตร ทะเลเล็ก
15. ไพลิน ทะเลเล็ก	

กระบวนการทำงาน

- เปลี่ยนตำแหน่งรองเลขาจาก น.ส.วริศรา ทะเลเล็ก เป็น นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก
- เงินในบัญชี สกว. จะเข้ามา 75,600 บาทถ้วน
- พี่เลี้ยงจัดกิจกรรมแนะนำตัวเอง ทบทวนหน้าที่ของแต่ละคนในโครงการ
- แบ่งความรับผิดชอบในการทำงานโครงการและการจัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัย ดังนี้

เลขา และ รองเลขา มีหน้าที่ต้อนรับ

นัก และ แม่ มีหน้าที่จัดการแสดง

ผู้ชายมีหน้าที่อุปกรณ์

แนะนำทีมวิจัย โดย ปูและฟาง

เชิญพี่ชัยรัตน์ เป็นที่ปรึกษา

พีณิล มีหน้าที่บริหารงานทั่วไป

- ดึงดูดชุมชนให้เข้ามาร่วมกันโดยการเลี้ยงอาหาร

ผลการทำงาน

1. ได้ตำแหน่งหน้าที่ของทีมวิจัยในโครงการวิจัยชัดเจน
2. ทุกคนรับทราบหน้าที่ของตนเองในงานวิจัย

บทเรียนจากการทำงาน

- ทีมวิจัยต้องเตรียมหัวข้อมาประชุม
- เลขาคต้องมาทุกครั้ง
- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ประสานงานทีมวิจัยให้มากขึ้น

3.2.2 เตรียมงานเปิดเวทีชี้แจงโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางแผนกิจกรรมในการเปิดเวทีชี้แจงโครงการ
2. เพื่อแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ทีมวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ชุมชน

วัน เวลา สถานที่

22 มกราคม 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

- 1.นายอนุสรณ์ ทะเลลึก
- 2.นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
- 3.นายวีระศักดิ์ ทะเลลึก
- 4.นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
- 5.น.ส.นลิตา ทะเลลึก
- 6.น.ส.ศันสนีย์ ทะเลลึก
- 7.นางสาวปวีณา ทะเลลึก
- 8.นายณรงค์ ช้างน้ำ
- 9.นายสมจิตร ทะเลลึก
10. นายทวีชัย ทะเลลึก
11. นายชัยรัตน์ ทะเลลึก

กระบวนการทำงาน

1. แจ้งที่ประชุมทราบในเรื่องของการทำป้ายชื่องานโครงการ สกว. และ การออกแบบสื่อทีมของทีมวิจัย
2. จัดเตรียมกิจกรรมการเปิดเวที มีรายละเอียดดังนี้
 - เลี้ยงขนมจีน 50 กิโลกรัม และให้ครอบครัวของลิฟ และแอ ดูแลเรื่องน้ำแกง และ ผัก
 - ให้ตี หนู และ เมือง เป็นฝ่ายประชาสัมพันธ์
 - คุณชัยรัตน์ ถือกล้องถ่ายภาพ

- เปลี่ยนการแสดงจาก 30 นาที เป็น 10 นาที
- 3. นัดหมายประชุมกันอีกครั้งวันที่ 24 มกราคม 2557

ผลการทำงาน

1. หน้าที่ได้รับผิดชอบของทีมวิจัยในงานเปิดเวทีชี้แจงโครงการชัดเจนขึ้น

3.2.3 เตรียมความพร้อมเปิดเวทีชี้แจงโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเปิดเวทีชี้แจงโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ชุมชน

วัน เวลา สถานที่

24 มกราคม 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก	13. ด.ช.วีรภัทร ทะเลเล็ก
2. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	14. นายธีระศักดิ์ ทะเลเล็ก
3. ด.ญ.เวฬุวัน ประมงกิจ	15. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
4. ด.ญ.พัชราภา ประมงกิจ	16. นายวรารุณ ทะเลเล็ก
5. ด.ญ.พจรินทร์ ทะเลเล็ก	17. น.ส.วริศรา ทะเลเล็ก
6. ด.ญ.นรินทร์พย์ ทะเลเล็ก	18. ด.ช.กิติ ทะเลเล็ก
7. ด.ญ.พิกุล ประมงกิจ	19. น.ส.ปวีณา ทะเลเล็ก
8. ด.ญ.นิชนันท์ ขาวน้ำ	20. นายพิชิต ประมงกิจ
9. ด.ญ.พรพิมล ข้างน้ำ	21. น.ส.พรพิมล ทะเลเล็ก
10. ด.ญ.ไพลิน ทะเลเล็ก	22. น.ส.นลิตา ทะเลเล็ก
11. ด.ญ.ปิยฉัตร ข้างน้ำ	23. นายสมจิตร ทะเลเล็ก
12. ด.ช.พีรพล ทะเลเล็ก	

กระบวนการทำงาน

1. ตรวจสอบหน้าที่และความพร้อมของทีมวิจัยดังนี้
 - การแสดงรำมะนา 10 นาที เตรียมตัวที่บ้านตือบ เวลา 11 โมง
 - ทีมวิจัยให้ใส่เสื้อทีมของโครงการไว้รอในวันงาน
 - ให้ทีมวิจัยช่วยเตรียมเรื่องภาษาชะ (ถั่วย) สำหรับใส่อาหารวันงานให้ด้วย
2. ช้อมการชี้แจงกิจกรรมโครงการ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที
3. มอบหมายให้ทีมวิจัยทุกคนช่วยไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบอีกครั้ง

4. เรื่องเอกสารการเงิน เมื่อทีมวิจัยซื้อของสำหรับที่จะนำมาเบิกจ่ายในโครงการให้เก็บบิลเอาไว้ทุกครั้ง และนำมาเคลียร์ให้เรียบร้อยหลังจากเสร็จงาน

5. นัดหมายวันพรุ่งนี้ ทีมวิจัยทุกคนต้องมาพร้อมที่สถานที่จัดงานเวลา 10.00 น. (ยกเว้นนักแสดง)

ผลการทำงาน

1. ได้เตรียมความพร้อมสำหรับงานในวันพรุ่งนี้
2. ได้ซักซ้อมการชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน

3.2.4 เวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยให้ชุมชนได้รับทราบ
2. เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ชุมชน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัน เวลา สถานที่

25 มกราคม 2557 โรงเรียนบ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. ทีมวิจัยจำนวน 29 คน
2. ชุมชนจำนวน 80 คน
3. ครูการศึกษานอกโรงเรียน
4. ผู้นำชุมชน

กระบวนการทำงาน

1. เปิดลงทะเบียนผู้เข้าร่วม
2. นำเสนอผลงานโครงการวิจัยที่ผ่านมา โดยคุณสมจิตร ทะเลเล็กและคุณชัยรัตน์ ทะเลเล็ก
3. แนะนำทีมวิจัยและชี้แจงกิจกรรมการทำโครงการวิจัย โดย น.ส.ศันสนีย์ ทะเลเล็ก และทีมวิจัย
4. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมเวที
5. การแสดงรำมะนาโดยทีมวิจัยและเยาวชนอูรักลาโว้ย
6. รับประทานอาหารร่วมกัน
7. สรุปเวทีชี้แจงโครงการ

8. จัดการเอกสารการเงินกับฟ็อย

การแนะนำทีมวิจัยและการแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วมเวที

การแสดงและผู้เข้าร่วมเวที

การประชุมทีมวิจัยหลังเสร็จเวที

ผลการดำเนินงาน

1. ภาพรวมของการจัดงานมีความเรียบร้อยตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ ทั้งเรื่องจำนวนคน อาหาร การแสดง ความร่วมมือจากชุมชน
2. ได้รับการแลกเปลี่ยนเรื่องกิจกรรมโครงการจากหน่วยงานที่มาเข้าร่วม
3. ทีมวิจัยพอใจในการจัดงานครั้งนี้
4. ได้รับความชื่นชมจากชุมชน

บทเรียนจากการทำงาน

1. ทีมวิจัยมีเวลาในการเตรียมงานที่ไม่ตรงกัน

สิ่งที่ต้องทำระยะต่อไป

1. เตรียมหาเรื่องราวที่น่าสนใจในชุมชนเพื่อจะนำมาเรียนรู้

3.2.5 ประชุมคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อร่วมกันคัดเลือก “สิ่งที่เราชอบ” ในชุมชนสำหรับการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ชุมชน

วัน เวลา สถานที่

9 กุมภาพันธ์ 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรังกลาไวยจ บ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลลึก
2. นางสาวศันสนีย์ ทะเลลึก
3. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
4. นายวรารุณ ทะเลลึก
5. นายนันทวัฒน์ ทะเลลึก
6. นายทวีชัย ทะเลลึก
7. นายพิชิต ประมงกิจ
8. นางสาววิสรดา ทะเลลึก
9. นางสาวปวีณา ทะเลลึก
10. นางสาวนลิตา ทะเลลึก

กระบวนการทำงาน

1. ระดมความคิดในเรื่องของประเด็นที่จะศึกษาในชุมชน
2. สรุปประเด็นเบื้องต้นในการศึกษา
3. คัดเลือกสมาชิกกลุ่ม
4. วางแผนหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องที่จะศึกษา

ผลการทำงาน

1. ได้หัวข้อเบื้องต้นที่จะศึกษา ได้แก่ เรื่องอาหาร, เรื่องการทำมาหากิน และ การแสดง

บทเรียนจากการทำงาน

1. ทีมวิจัยบางคนไม่นำสมุดประจำตัวของตัวเองมา

3.2.6 ประชุมความก้าวหน้าในการหาข้อมูลเพิ่มเติมในหัวข้อที่จะศึกษา วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของหัวข้อที่จะศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ชุมชน

วัน เวลา สถานที่

10 กุมภาพันธ์ 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรังกลาไวยจ บ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
2. นายพิชิต ประมงกิจ
3. นายทวีชัย ทะเลลึก
4. นายสมจิตร ทะเลลึก
5. นายอนุสรณ์ ทะเลลึก
6. นางสาวศันสนีย์ ทะเลลึก
7. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
8. นางสาวปวีณา ทะเลลึก
9. นายณรงค์ ช้างน้ำ
10. นางสาวนลิตา ทะเลลึก
11. นางสาววิสรดา ทะเลลึก

กระบวนการทำงาน

1. ทีมวิจัยนำเสนอความก้าวหน้าในการหาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของหัวข้อที่จะศึกษา
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ทีมวิจัยนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงเพื่อเตรียมวางแผนที่จะศึกษา

ผลการทำงาน

1. ได้ประเด็นในการศึกษาแต่ละหัวข้อชัดเจนและลึกขึ้น ดังนี้
กลุ่มอาหาร ได้รายการอาหารที่จำเป็นต้องศึกษาพันธุ์อย่างเร่งด่วน
กลุ่มทำมาหากิน ได้รายละเอียดของชนิดของเครื่องมือทำมาหากิน
กลุ่มการแสดง ได้เรื่องราวของเพลงที่จะต้องฝึกหัด

กิจกรรมที่ 7 เตรียมการนำเสนอความก้าวหน้างานกับพี่เลี้ยงและเตรียมการเดินทางมาร่วมงาน วันภาษาแม่สากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นสำหรับไปเสนอพี่เลี้ยง
2. เพื่อวางแผนการเข้าร่วมงานวันภาษาแม่สากล

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย

วัน เวลา สถานที่

17 กุมภาพันธ์ 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรากลาวใจ บ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก	7. นายวรวิทย์ ทะเลเล็ก
2. นางสาวพรพิมล ทะเลเล็ก	8. นายนันท์วัฒน์ ประมงกิจ
3. นางสาวนลิตา ทะเลเล็ก	9. นางสาวศันสนีย์ ทะเลเล็ก
4. นางสาวปวีณา ทะเลเล็ก	10. นายทวีชัย ทะเลเล็ก
5. นายณรงค์ ช้างน้ำ	11. นายพิชิต ประมงกิจ
6. นายนันท์วุฒิ ทะเลเล็ก	12. นายสมจิตร ทะเลเล็ก
	13. นายชัยรัตน์ ทะเลเล็ก

กระบวนการทำงาน

1. ทุกกลุ่มร่วมกันจัดเตรียมเรียบเรียงข้อมูลเบื้องต้นสำหรับไปเสนอความก้าวหน้าให้กับพี่เลี้ยงที่กรุงเทพในงานวันภาษาแม่สากล
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มซักซ้อมการพูดโดยมีที่ปรึกษาช่วยเติมเต็มข้อมูลและวิธีการนำเสนอให้
3. วางแผนการเดินทางไปร่วมงานวันภาษาแม่สากลประจำปี 2557 ดังนี้
 - สรุปจำนวนคนที่จะไป
 - ประมาณการค่าใช้จ่ายในส่วนของการเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก
 - เตรียมเอกสารการเงินสำหรับการเดินทาง
4. ฝ่ายการเงินสรุปสถานะทางการเงินที่เหลืออยู่ในโครงการให้ที่ประชุมทราบ

ผลการทำงาน

1. ทีมวิจัยได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพูดนำเสนอในงานทั้งในด้านของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ
2. ได้แผนการเดินทางไปร่วมงานวันภาษาแม่สากลที่ชัดเจน

บทเรียนจากการทำงาน

1. ข้อเสนอแนะของแต่ละคนมักจะไม่ตรงกัน

3.2.8 ร่วมงานวันภาษาแม่สากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเข้าร่วมรับฟังความรู้ใหม่ในงานวันภาษาแม่สากล
2. เพื่อเรียนรู้งานฟื้นฟูภาษากับกลุ่มอื่น ๆ
3. เพื่อเสนอหัวข้อที่ต้องการศึกษากับพี่เลี้ยง

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย

วัน เวลา สถานที่

21 กุมภาพันธ์ 2557 ห้องประชุมอเนกประสงค์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เข้าร่วม

1. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	8. นางสาวศันสนีย์ ทะเลเล็ก
2. นางสาวนลิตา ทะเลเล็ก	9. นายพิชิต ประมงกิจ
3. นายณรงค์ ช้างน้ำ	10. นายวรารุณี ทะเลเล็ก
4. นางสาวปวีณา ทะเลเล็ก	11. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก
5. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก	12. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
6. นางสาวพรพิมล ทะเลเล็ก	13. นายสมจิตร ทะเลเล็ก
7. นายชัยรัตน์ ทะเลเล็ก	

กระบวนการทำงาน

1. ลงทะเบียน
2. พิธีเปิดโดย โดย รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย
3. ชมการแสดงพิเศษ ชุด กะโนบดิงตอง (ระบำตักแต่น้ำข้าว) จากกลุ่มเขมรถิ่นไทย
4. บรรยายพิเศษ เรื่อง “วิทยาศาสตร์จากฐานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส ปัญญา
5. รับประทานอาหารกลางวันรับฟังการบรรเลงดนตรีไทย
6. รับฟังทิศทางการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
7. รับฟังการนำเสนอการทำงานภาษาแม่ของกลุ่มต่าง ๆ โดยกลุ่มอุรุลลาไวจได้คำถามว่า “ท่านมีวิธีการอย่างไรที่จะชักชวนกลุ่มเยาวชนให้มาทำงานฟื้นฟูภาษา” ซึ่งนายทวีชัย เป็นตัวแทนในการตอบคำถาม ซึ่งให้คำตอบว่า ใช้วิธีการพูดคุยเกลี้ยกล่อมโดยยกให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาและภูมิปัญญาอุรุลลาไวจที่ทุกคนมีอยู่ จนทุกคนเกิดความตระหนักและเข้ามาทำงานร่วมกัน
8. ร่วมพิธีปิด

9. พบกับกลุ่มพี่เลี้ยงนอกรอบเพื่อส่งงาน และ ได้รับมอบหมายให้แต่ละกลุ่มทำงานไปพัฒนาต่อ โดยการออกแบบกิจกรรมที่จะเก็บข้อมูลให้ทุกคนมีส่วนร่วม และพี่เลี้ยงจะลงไปในพื้นที่เพื่อช่วยเติมเต็มต่อไป

การนำเสนอผลงานวันภาษาแม่สากล

ผลการทำงาน

1. ได้รับฟังความรู้จากอาจารย์ที่มาบรรยาย
2. ได้เห็นแนวทางการทำงานของกลุ่มอื่น
3. ได้นำเสนอผลการทำงานให้กลุ่มอื่น ๆ ร่วมรับทราบ
4. ได้แนวทางการทำงานระยะต่อไปจากพี่เลี้ยง

3.2.9 ประชุมนำเสนอความก้าวหน้าการทำงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทีมวิจัยนำเสนอความก้าวหน้าในการทำงานที่ผ่านมา
2. เพื่อวางแผนการทำงานในอนาคต

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย

วัน เวลา สถานที่

4 มีนาคม 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลลึก
2. นางสาววิสรุฑ ทะเลลึก
3. นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
4. นายพิชิต ประมงกิจ
5. นางสาวนลิตา ทะเลลึก

6. นางสาวปวีณา ทะเลลึก
7. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
8. นายวรารุณ ทะเลลึก
9. นายทวีชัย ทะเลลึก

กระบวนการทำงาน

1. ที่ประชุมร่วมกันสรุปกิจกรรมการไปวันภาษาแม่สากล
2. ร่วมกันปรึกษาหารือว่า แต่ละกลุ่มที่รับผิดชอบแต่ละหัวข้อจะออกแบบกิจกรรมการเก็บข้อมูลกันอย่างไร และจะไปศึกษากับใครในหมู่บ้าน
3. นัดหมายรายงานความก้าวหน้าการเก็บข้อมูลในวันที่ 5 มีนาคม

ผลการทำงาน

1. ได้สรุปกิจกรรมการไปวันภาษาแม่สากล
2. ได้แนวทางการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อที่จะออกแบบกิจกรรมการเก็บข้อมูล โดยจะเน้นให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มรู้จักขั้นตอนการทำแต่ละขั้นตอนก่อนเป็นเบื้องต้น จากนั้นจึงลองมาออกแบบกิจกรรมการทำงานร่วมกันอีกครั้ง

3.2.10 รายงานความก้าวหน้าในการออกแบบกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าในการออกแบบกิจกรรมในแต่ละกลุ่มย่อย
2. เพื่อทดลองเขียนเอกสารแผนกิจกรรมของแต่ละกลุ่มย่อย

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย

วัน เวลา สถานที่

5 มีนาคม 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลลึก
2. นายวรารุณ ทะเลลึก
3. นางสาวนลิตา ทะเลลึก
4. นายพิชิต ประมงกิจ
5. นางสาววิสรดา ทะเลลึก
6. นายนันทวัฒน์ ทะเลลึก
7. นายทวีชัย ทะเลลึก
8. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
9. นางสาวปวีณา ทะเลลึก

กระบวนการทำงาน

1. ตัวแทนกลุ่มอาหาร กลุ่มทำมาหากิน และกลุ่มร่ำมะนา เสนอความก้าวหน้าของการไปศึกษาขั้นตอนและการออกแบบวิธีการศึกษาของตัวเองต่อที่ประชุม
2. ทุกกลุ่มเขียนบันทึกขั้นตอนต่าง ๆ ที่รายงานต่อที่ประชุมในรูปแบบเอกสาร
3. ฝ่ายการเงินรายงานการเงินต่อที่ประชุมและจัดการเอกสารการเงินร่วมกับที่ประชุมจนเรียบร้อย

ผลการทำงาน

1. ได้เอกสารเกี่ยวกับการศึกษาขั้นตอนของภูมิปัญญาอุรูกลาโวจในแต่ละกลุ่ม

3.2.11 อบรมเรื่องการทำงานวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียนรู้วิธีการทำวิจัยในชุมชน
2. เพื่อฝึกการสัมภาษณ์สำหรับการเก็บข้อมูลในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษางานวิจัย

วัน เวลา สถานที่

8 มีนาคม 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรูกลาโวจ บ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลลึก	13. ด.ช. กิติ ทะเลลึก
2. นางสาววิสรดา ทะเลลึก	14. น.ส.ปวีณา ทะเลลึก
3. ด.ช.พีรพล ทะเลลึก	15. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
4. นายทวีชัย ทะเลลึก	16. นายวรารุณ ทะเลลึก
5. ด.ช.ธีรภัทร ทะเลลึก	17. น.ส.นลิตา ทะเลลึก
6. ด.ญ.พรพิมล ช้างน้ำ	18. นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
7. ด.ญ.เวพูนัน ประมงกิจ	19. น.ส.กুমารี ลาภอาภรณ์ (พี่เลี้ยง)
8. ด.ญ.นิชนันท์ ชานน้ำ	20. นายรณกร รักษ์วงศ์ (พี่เลี้ยง)
9. ด.ญ.วิยะดา ทะเลลึก	21. น.ส.อัฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์ (พี่เลี้ยง)
10. ด.ญ.ไพลิน ทะเลลึก	
11. นายธันว์วัฒน์ ทะเลลึก	
12. ด.ช.ธีรเวช แซ่ฮ่วย	

กระบวนการทำงาน

1. พี่เลี้ยงแนะนำตัว แนะนำกิจกรรมที่จะทำวันนี้ และให้ทีมวิจัยทุกคนแนะนำตนเอง

2. ทีมวิจัยรับฟังความรู้เรื่องการทำงานวิจัย การตั้งคำถามงานวิจัย การเขียนวัตถุประสงค์ แนวคิดในการทำงานวิจัย กระบวนการทำงานวิจัย การเก็บข้อมูลในงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย

3. พี่เลี้ยงแนะนำเรื่องการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลมาใช้ในการทำงานวิจัย และให้ทีมวิจัยทดลอง สัมภาษณ์เพื่อนในทีม

4. ทีมวิจัยออกมาแนะนำเสนอว่าได้ข้อมูลอะไรจากการสัมภาษณ์เพื่อนบ้าง

5. พี่เลี้ยงสาธิตขั้นตอนการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลและให้ทีมวิจัยทดลองสัมภาษณ์กันอีกครั้ง

6. พี่เลี้ยงสรุปผลของกิจกรรมในวันนี้ และให้การบ้านให้ทีมวิจัยทดลองเขียนเอกสารเค้าโครงการงานวิจัยของแต่ละกลุ่มด้วยตนเอง

การอบรมและฝึกการสัมภาษณ์

ผลการทำงาน

1. ได้รับความรู้เรื่องการทำงานวิจัยมากขึ้น ได้เห็นว่าการวิจัยคือการค้นหาความรู้ การสืบค้นความรู้ การตรวจสอบและการพิสูจน์ความรู้ที่เราอยากรู้ว่าเป็นระบบ โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

2. ได้เรียนรู้วิธีการสัมภาษณ์เบื้องต้น ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ การออกแบบคำถามที่ดีเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เครื่องมือบันทึกการสัมภาษณ์ มารยาทในการสัมภาษณ์

3. ได้วิธีการเขียนเค้าโครงการงานวิจัยของแต่ละกลุ่ม

3.2.12 เรียนรู้ภูมิปัญญาในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำแผนการเก็บข้อมูลที่วางไว้มาใช้ในการเก็บข้อมูลจริงอย่างเป็นระบบ

กลุ่มเป้าหมาย

1. พี่เลี้ยงกลุ่มย่อย

วัน เวลา สถานที่

18 เมษายน 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนนุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก
2. นายพิชิต ประมงกิจ
3. นายทวีชัย ทะเลเล็ก
4. น.ส.นลิตา ทะเลเล็ก
5. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก
6. นางสาววิสรุฑ ทะเลเล็ก
7. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ

กระบวนการทำงาน

1. พี่เลี้ยงกลุ่มย่อยนำเสนอเค้าโครงการทำงานวิจัยในกลุ่มของตัวเอง
2. พี่เลี้ยงกลุ่มวางแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในชุมชน
3. เตรียมประสานงานกับสมาชิกกลุ่มให้รู้แผนของกลุ่มตัวเอง
4. สรุปการเงินที่ใช้ไปในกิจกรรมก่อนหน้า

ผลการทำงาน

1. กลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้แผนที่ชัดเจนในการเก็บข้อมูล และเริ่มลงชุมชนเก็บข้อมูลในเรื่องที่ตนเองสนใจได้

3.2.13 นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่อทีมวิจัยและที่ปรึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ – ฝึกทักษะ มานำเสนอต่อทีมวิจัยและที่ปรึกษา
2. เพื่อวางแผนและเตรียมความพร้อมในการนำเสนองานต่อชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษา
3. ประชาชนชุมชน

วัน เวลา สถานที่

- 27 เมษายน 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอูรักลาโว้ย บ้านสงกาอู

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก	14 น.ส.พจรินทร์ ทะเลเล็ก
2. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก	15. ด.ช.พีรพล ทะเลเล็ก
3. น.ส.วิสรุฑ ทะเลเล็ก	16. นายธนวัฒน์ ทะเลเล็ก
4. น.ส.ปวีณา ทะเลเล็ก	17. ด.ช.กิติ ทะเลเล็ก
5. น.ส.นลิตา ทะเลเล็ก	18. ด.ช.ธีรภัทร ทะเลเล็ก
6. นายสมจิตร ทะเลเล็ก (ที่ปรึกษา)	19. ด.ช.จิรภัทร ทะเลเล็ก

7. นายชัยรัตน์ ทะเลเล็ก (ที่ปรึกษา)	20. ด.ช.ธีรเวช แซ่อู่ย
8. นายณรงค์ ช่างน้ำ	21. นายวีรศักดิ์ ทะเลเล็ก
9. นายหนัทวัฒน์ ประมงกิจ	22. ด.ช.อิสระ ทะเลเล็ก
10. น.ส.ศันสนีย์ ทะเลเล็ก	23. ด.ญ.พรพิมล ช่างน้ำ
11. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	
12. น.ส.เวฬุวัน ประมงกิจ	
13. ด.ญ.ปิยฉัตร ช่างน้ำ	

กระบวนการทำงาน

1. เมื่อมาพร้อมกันแล้ว แต่ละกลุ่มเริ่มนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้มาจากชุมชน ทั้งกลุ่มอาหาร กลุ่มทำมาหากิน และกลุ่มการแสดง โดยมีที่ปรึกษาที่มิจัยให้ข้อเสนอแนะ
2. ร่วมกันวางแผนการนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ให้ชุมชนได้ร่วมตรวจสอบความถูกต้อง
3. แต่ละกลุ่มไปแบ่งงานกันรับผิดชอบในเวทีนำเสนอ

ผลการทำงาน

1. ได้ฝึกการนำเสนอความรู้จากที่เรียนมาในชุมชน
2. ได้รับข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษาทั้งในเรื่องของข้อมูลที่ได้เรียนรู้มา และ เทคนิคการนำเสนอให้น่าสนใจ
3. ได้แผนการจัดเวทีนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ให้ชุมชนได้ตรวจสอบ ภายใต้งาน “กาล่าดินเนอร์ บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ”

3.2.14 การล่าดินเนอร์ บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมตรวจสอบข้อมูลที่แต่ละกลุ่มได้เรียนรู้มา
2. เพื่อฝึกทักษะการนำเสนอผลงานต่อสาธารณะชน
3. เพื่อให้พี่เลี้ยงทราบความก้าวหน้าในการทำงานโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษา
3. ประชาชนชุมชน

วัน เวลา สถานที่

27 เมษายน 2557 แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายหนัทวุฒิ ทะเลเล็ก	14. น.ส.พจรินทร์ ทะเลเล็ก
2. นายอนุสรณ์ ทะเลเล็ก	15. ด.ช.พีรพล ทะเลเล็ก
3. น.ส.วรสิรา ทะเลเล็ก	16. นายธนวัฒน์ ทะเลเล็ก

4. น.ส.ปวีณา ทะเลเล็ก	17. ด.ช.กิติ ทะเลเล็ก
5. น.ส.นลิตา ทะเลเล็ก	18. ด.ช.ธีรภัทร ทะเลเล็ก
6. ด.ช.อิสระ ทะเลเล็ก	19. ด.ช.จิรภัทร ทะเลเล็ก
7. ด.ญ.พรพิมล ช้างน้ำ	20. ด.ช.ธีรเวช แซ่ฮ้อย
8. นายณรงค์ ช้างน้ำ	21. นายวีรศักดิ์ ทะเลเล็ก
9. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ	22. นายสมจิตร ทะเลเล็ก
10. น.ส.ศันสนีย์ ทะเลเล็ก	23. นายชัยรัตน์ ทะเลเล็ก
11. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	24. นายรณกร รักษ์วงศ์ (พี่เลี้ยง)
12. น.ส.เวฬุวัน ประมงกิจ	25. น.ส.กุมารี ลาภอาภรณ์ (พี่เลี้ยง)
13. ด.ญ.ปิยฉัตร ช้างน้ำ	26. น.ส.อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์ (พี่เลี้ยง)

กระบวนการทำงาน

1. พิธีกรแนะนำตัว แนะนำกำหนดการในคืนนี้
2. กลุ่มอาหารนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง ในเรื่องของวิธีการหาวัตถุดิบสำหรับทำอาหาร วิธีการทำอาหารแต่ละชนิด วิธีการรับประทานให้อร่อย
3. กลุ่มรำมะนานำเสนอผลงานในเรื่องของประวัติความเป็นมาของการบรรเลงรำมะนา ประวัติของเพลงรำมะนาแต่ละเพลง การสาธิตการบรรเลงรำมะนา และการสาธิตการรำประกอบ
4. กลุ่มทำมาหากิน อธิบายเรื่องเครื่องมือในการทำมาหากินของชาวอุรูกลาไวจ วิธีการทำเครื่องมือจับสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ (เครื่องมือจับปลา, เครื่องมือจับปู, เครื่องมือจับกุ้ง, เครื่องมือจับปลาหมึก) การนำเครื่องมือต่าง ๆ ไปใช้ในการออกทะเล
5. พิธีกรเชิญที่ปรึกษาและชุมชนให้มาร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับทีมวิจัย เพื่อเติมเต็มให้การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสมบูรณ์ขึ้น
6. พี่เลี้ยงจาก ม.มหิดล ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
7. รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน
8. รำวงร่วมกัน

พิธีกรแนะนำตัวและกำหนดการของงานกาล่า ดินเนอร์ อุรูกลาไวจ

กลุ่มอาหาร กลุ่มทำมหากิน และกลุ่มรำมะนา นำเสนอความก้าวหน้าผลงาน

ผลการทำงาน

1. ทีมวิจัยทุกคนได้ฝึกการพูดนำเสนอผลงานต่อชุมชน
2. ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทั้งจากที่ปรึกษา ปราชญ์ชุมชน และทีมพี่เลี้ยง
3. ทีมวิจัยได้รับความชื่นชมจากชุมชน

ปัญหา อุปสรรค

1. สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยนัก มีวีแววว่าฝนจะตกแต่ก็ไม่ตก
2. ทีมวิจัยบางคนยังมีความตื่นเต้นในการนำเสนองานอยู่
3. ยังมีการใช้ระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอักษรไทยที่ผิดอยู่

3.2.15 การวางแผนเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำข้อคิดเห็นจากชุมชนมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษาทีมวิจัย
3. ปราชญ์

วัน เวลา สถานที่

20 – 23 มีนาคม 2558 ณ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอูรักลาโว้ย บ้านสงกาอู

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
2. นายวรารุท ทะเลเล็ก
3. นายณรงค์ ช้างน้ำ
4. น.ส.ศันสนีย์ ทะเลเล็ก
5. นายทวิชัย ทะเลเล็ก
6. นายอนุสร ทะเลเล็ก
7. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก
8. นางสาววาริสรา ทะเลเล็ก
9. นางสาวปวีณา ทะเลเล็ก
10. นางสาวนลิตา ทะเลเล็ก
11. นายสมจิตร ทะเลเล็ก
13. ทีมพี่เลี้ยง

วิธีการดำเนินงาน

1. ก่อนหน้าการประชุม ทีมพี่เลี้ยงได้ให้การบ้านกับทีมวิจัยให้ทดลองเรียบเรียงข้อมูลของแต่ละกลุ่มออกมาแล้วส่งให้พี่เลี้ยงช่วยดู ซึ่งทีมวิจัยก็ได้ประชุมแต่ละกลุ่ม ร่วมกันเขียนและพิมพ์ลงในคอมพิวเตอร์พร้อมหารูปภาพประกอบ และส่งให้พี่เลี้ยงช่วยดูทาง E-mail
2. เมื่อถึงวันประชุม พี่เลี้ยงชวนทีมวิจัยทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมาตลอดทั้งโครงการ และให้ทีมวิจัยนำเสนอเกี่ยวกับการบ้านและวิธีการในการทำการบ้านของแต่ละกลุ่ม ซึ่งทีมวิจัยแต่ละทีมก็ได้เล่าถึงการทำงานที่ผ่านมาและวิธีการทำการบ้านเพื่อส่งพี่เลี้ยง
3. พี่เลี้ยงได้ให้ข้อคิดเห็นต่อข้อเขียนของแต่ละกลุ่มทั้งในด้านหัวข้อ เนื้อหา การเรียบเรียง และการสะกดคำของแต่ละกลุ่ม
4. คุณสมจิตร ที่ปรึกษาทีมวิจัยให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสืบค้นเนื้อหาเพิ่มเติมกับแต่ละกลุ่ม ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เหมาะสม
5. พี่เลี้ยงชวนทีมวิจัยวางแผนการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การประชุมร่วมกันของทีมวิจัย

ผลการทำงาน

1. จากข้อเสนอแนะของทีมพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาทำให้ทีมวิจัยได้เห็นว่าควรเก็บข้อมูลในด้านใดเพิ่มเติมบ้างเพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์ขึ้น ดังต่อไปนี้

กลุ่มทำมาหากิน ควรอธิบายเรื่องการทำเครื่องมือทำมาหากินให้ละเอียดและเพิ่มเติมในส่วนของวิธีการนำไปใช้ ตลอดจนตรวจสอบการสะกดคำ

กลุ่มอาหารควรเพิ่มเติมเรื่องความพิเศษของอาหารแต่ละชนิดในเชิงวัฒนธรรมของชาวอุรุกรลา วิจารณ์ทั้งเคล็ดลับการทำอาหารแต่ละชนิด รวมทั้งตรวจสอบการสะกดคำ

ส่วนกลุ่มร่ามะนามีข้อมูลที่ค่อนข้างสมบูรณ์เหลือเพียงการเรียบเรียงภาษาให้สละสลวย

ปัญหาและอุปสรรค

1. มีปัญหาเรื่องการสะกดคำในภาษาไทยทำให้เขียนผิดมาก

3.2.16 เก็บข้อมูลด้านเนื้อหาและฝึกปฏิบัติการภูมิปัญญาในชุมชนเพิ่มเติม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทีมวิจัยได้เรียนรู้ภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนชาวอุรุกรลาวิจารณ์ตามความชอบและความสนใจ

2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้นและพร้อมสู่การเผยแพร่

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ประชาชนชุมชน

วัน เวลา สถานที่

การเก็บข้อมูลโดยการบันทึกวิธีโอ	วันที่ 19 – 20 กรกฎาคม 2558
การประชุมวางแผนการเก็บข้อมูล	วันที่ 10 ตุลาคม 2558
การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 1	วันที่ 7 พฤศจิกายน 2558
การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 2	วันที่ 12 ธันวาคม 2558
การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 3	วันที่ 16 มกราคม 2559

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ	12. นายมะร่าสี ทะเลเล็ก
2. นายวรารุฑ ทะเลเล็ก	13. นางเจอะอะ ทะเลเล็ก
3. นายณรงค์ ช้างน้ำ	14. นางบีย๊ะ ทะเลเล็ก
4. น.ส.ต้นสนีย์ ทะเลเล็ก	15. นางสาวฉวี ทะเลเล็ก
5. นายทวีชัย ทะเลเล็ก	16. นางสาวรุณี ทะเลเล็ก
6. นายอนุสร ทะเลเล็ก	17. นางร่าหยิ ทะเลเล็ก
7. นายนันทวุฒิ ทะเลเล็ก	18. นายบุญทิน ช้างน้ำ
8. นางสาววาริสรา ทะเลเล็ก	19. นายสมาน ประมงกิจ

9.นางสาวปวีณา ทะเลลึก

20. นางเจ๊ะหัน ประมงกิจ

10. นางสาวนลิตา ทะเลลึก

21. นายที่เก็บ ช้างน้ำ

11. นายสมจิตร ทะเลลึก

วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมนี้มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเก็บข้อมูลโดยการบันทึกวิถีโอ ฟีเลี้ยงและทีมวิจัยร่วมกันบันทึกวิถีโอในการเก็บข้อมูลและการสาธิตภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ การทำไชปลา การทำไชหมึก และการถักอวนกุ้งของกลุ่มท่ามาหากิน การทำโกย จีจ้อ และก๊วย กิชิ ของกลุ่มอาหาร และการแสดงเพลงลงปง การแสดงเพลง “ลา เอ ลา” และการแสดงเพลง “โลย โลย อีหนัง”

2. การประชุมวางแผนการเก็บข้อมูล ก่อนเก็บข้อมูลจริง ทีมวิจัยได้รวมตัวกันเพื่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่ของทั้งทีมวิจัยเองและปราชญ์ผู้ให้ข้อมูลในหมู่บ้าน โดยสรุปได้ว่าจะต้องลงเก็บข้อมูลกลุ่มละ 3 ครั้ง ก่อนการเก็บข้อมูลในชุมชนจะมารวมตัวกันที่แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนก่อนแล้วจึงแยกย้ายกันไปเก็บข้อมูล

3. การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 1 ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 ได้แยกย้ายกันไปเก็บข้อมูล ดังนี้ กลุ่มท่ามาหากิน ไปเก็บข้อมูลเรื่องการทำไชปลา (บุญ อีกัต) และการใช้ไชปลา กลุ่มอาหารไปเก็บข้อมูลเรื่อง “โกย ดีแบว” และกลุ่มรำมะนาไปเก็บข้อมูลเรื่องประวัติและการแสดงรำมะนาเพลง “ลงปง”

4. การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 2 สำหรับการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ทีมวิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้ กลุ่มท่ามาหากิน เก็บข้อมูลเรื่องการทำและการใช้ไชหมึก (บุญ นุยฮ) กลุ่มอาหารเก็บข้อมูลเรื่อง “โกย จีจ้อ” และกลุ่มรำมะนาไปหาข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องประวัติและการแสดงเพลง “ลา เอ ลา”

5. การเก็บข้อมูลในชุมชนครั้งที่ 3 ในส่วนการเก็บข้อมูลครั้งที่ 3 ทีมวิจัยแต่ละกลุ่มได้ไปเก็บข้อมูลภูมิปัญญาที่ตนเองสนใจดังนี้ กลุ่มท่ามาหากิน เก็บข้อมูลเรื่องการถักและการใช้อวนกุ้ง (บุญจ สุรัก) กลุ่มอาหารไปหาข้อมูลเรื่อง “ก๊วย กิชิ” และกลุ่มรำมะนา ไปหาข้อมูลในเรื่องประวัติและการแสดงรำมะนาเพลง “โลยโลย อีหนัง” เพิ่มเติม

การเก็บข้อมูลและการฝึกปฏิบัติ “ก๊วย กิชิ” ของกลุ่มอาหาร

การเก็บข้อมูลและการฝึกปฏิบัติของกลุ่มร่ำมะนา

การเก็บข้อมูลและการฝึกปฏิบัติการทำบุญ อีกัด ของกลุ่มทำมาหากิน

ผลการทำงาน

1. ทีมวิจัยแต่ละกลุ่มได้ฝึกการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาของชุมชนพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจนมีความรู้และความชำนาญในแต่ละด้านเพิ่มขึ้น
2. ได้ข้อมูลภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชุมชนที่ทีมวิจัยสนใจที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

1. เกิดปัญหาเรื่องการแปลงไฟล์วิดีโอ ทำให้ไม่สามารถนำวิดีโอมาใช้ในการตัดต่อเพื่อใช้ได้

3.2.17 เขียนบันทึกความรู้จากการศึกษาชุมชน (ภาษาไทย)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียบเรียงข้อมูลภูมิปัญญาชุมชนที่ไปเก็บมาจากในหมู่บ้านในภาษาไทย
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลภาษาไทยที่ครบถ้วน สละสลวย และถูกต้อง

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ปราชญ์
3. ที่ปรึกษา
4. พี่เลี้ยง

วัน เวลา สถานที่

วันที่ 19 – 21 มกราคม 2559 ณ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรังกลาไวยจ บ้านสังกาอู่

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
2. นายวรารุท ทะเลลึก
3. นายณรงค์ ช้างน้ำ
4. น.ส.ศันสนีย์ ทะเลลึก
5. นายทวีชัย ทะเลลึก
6. นายอนุสร ทะเลลึก
7. นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
8. นางสาววาริสรา ทะเลลึก
9. นางสาวปวีณา ทะเลลึก
10. นางสาวนลิตา ทะเลลึก
11. นายสมจิตร ทะเลลึก
13. ทีมพี่เลี้ยง

วิธีการดำเนินงาน

1. พี่เลี้ยงเริ่มต้นด้วยการให้แต่ละกลุ่มนำเสนอว่าเก็บข้อมูลอะไรมาบ้างและมีวิธีการในการเก็บข้อมูลกันอย่างไร
2. แต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีการเก็บข้อมูลของตัวเอง และนำเสนอข้อมูลที่ได้
3. พี่เลี้ยงชวนให้แต่ละกลุ่มทดลองนำเอาข้อมูลที่เก็บเพิ่มเติมได้ นำมาเรียบเรียงใส่ในข้อมูลเดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว
4. แต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่เก็บเพิ่มเติมมาเรียบเรียงใส่ในข้อมูลเดิมที่มีอยู่
5. พี่เลี้ยงให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลทั้งหมดที่ได้ พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับและเรียบเรียงให้มีความสละสลวย

การบันทึกข้อมูลจากการศึกษาชุมชนร่วมกัน

ผลการทำงาน

1. ได้ข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาวอุร็กลาโวจตามความสนใจของเยาวชนทั้ง 3 หัวข้อ ได้แก่ การทำมาหากิน อาหารอุร็กลาโวจ และการแสดงรำมะนา

ปัญหาและอุปสรรค

1. ทีมวิจัยยังมีปัญหาเรื่องการสะกดคำในภาษาไทยอยู่บ้าง

3.2.18 เขียนบันทึกความรู้จากการศึกษาชุมชน (ภาษาอุร็กลาโวจ)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียบเรียงความรู้ที่ได้ในภาษาอุร็กลาโวจ
2. เพื่อขยายผลการใช้ระบบตัวเขียนให้กับกลุ่มเยาวชน
3. เพื่อสร้างทักษะการใช้ระบบตัวเขียนภาษาอุร็กลาโวจเพื่อการบันทึกภาษาและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ที่ปรึกษา
3. ทีมพี่เลี้ยง

วัน เวลา สถานที่

วันที่ 5 – 6 และ 18 – 20 มีนาคม 2559

ณ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุร็กลาโวจ บ้านสังกาอู๋

ผู้เข้าร่วม

1. นายนันทวัฒน์ ประมงกิจ
2. นายวรารุช ทะเลลึก

3. นายณรงค์ ช้างน้ำ
4. น.ส.ศันสนีย์ ทะเลลึก
5. นายทวีชัย ทะเลลึก
6. นายอนุสร ทะเลลึก
7. นายนันทวุฒิ ทะเลลึก
8. นางสาววาริสรา ทะเลลึก
9. นางสาวปวีณา ทะเลลึก
10. นางสาวนสิดา ทะเลลึก
11. นายสมจิตร ทะเลลึก
12. ทีมพีเลียง

วิธีการดำเนินงาน

1. ทีมพีเลียงให้แต่ละกลุ่มทบทวนและนำเสนอข้อมูลที่เก็บมาและเรียบเรียงอย่างครบถ้วนในภาษาไทย
2. คุณสมจิตร ทวีชัย และศันสนีย์ แนะนำและทบทวนเรื่องการใช้ระบบตัวเขียนภาษาอูรักลาโว้ยจอักษรไทยให้กับทีมวิจัย
3. แต่ละกลุ่มเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ในภาษาอูรักลาโว้ยจ
4. จัดพิมพ์ข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์
5. ทีมวิจัยนำเสนอผลการเรียบเรียงองค์ความรู้ของแต่ละกลุ่มในภาษาอูรักลาโว้ยจให้กับที่ปรึกษาเพื่อตรวจความถูกต้อง และแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

แต่ละกลุ่มแยกย้ายกันไปเรียบเรียงข้อมูลในภาษาอูรักลาโว้ยจ

ผลการทำงาน

1. ได้ข้อมูลองค์ความรู้มีปัญญทางวัฒนธรรมที่บันทึกด้วยภาษาอูรักลาโว้ยจใน 3 หัวข้อ ได้แก่ “บารัก มียา มากัด” (การทำมาหากิน) “บารัก มากัด” (อาหาร) และ “บานา” การแสดงรำมะนา
2. ทีมวิจัยมีทักษะการใช้ระบบตัวเขียนเพื่อการบันทึกภาษาอูรักลาโว้ยจมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

1. การเขียนในภาษาอูรักลาโว้ยจะใช้วิธีการแปลจากภาษาไทยโดยตรงไม่ได้ หากแต่ต้องนำเอาความคิดรวบยอดในภาษาไทยมาเรียบเรียงในภาษาอูรักลาโว้ยแล้วจึงจะเขียนบันทึกด้วยระบบตัวเขียน

2. ทีมวิจัยบางคนยังคงติดการใช้วรรณยุกต์และอักษรสูงในการเขียนภาษาอูรักลาโว้ยอยู่

3.2.19 ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขการเขียนบันทึกความรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาก่อนจะส่งผลิตสื่อ
2. เพื่อนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นต่อปราชญ์ผู้รู้

กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ปราชญ์
3. ที่ปรึกษา

วัน เวลา สถานที่

วันที่ 29 -30 เมษายน 2559 ณ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอูรักลาโว้ย บ้านสังกาอู

วิธีการดำเนินงาน

1. ทีมวิจัยนัดหมายปราชญ์และที่ปรึกษาที่ทีมวิจัยให้มาประชุมร่วมกัน
2. ทีมวิจัยนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มให้แก่ปราชญ์และที่ปรึกษา
3. ปราชญ์ให้ข้อเสนอแนะในบางเรื่องโดยเฉพาะเรื่องการเปลี่ยนแปลงจากในอดีตและปัจจุบันของภูมิปัญญาแต่ละชนิดให้ทีมวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้มีข้อมูลที่กว้างขวางมากขึ้น
4. คุณสมจิตร ที่ปรึกษาดูแลแก้ไขข้อมูลในภาษาอูรักลาโว้ยอีกครั้ง
5. ทีมวิจัยเพิ่มเนื้อหาและปรับแก้การสะกดคำตามคำแนะนำของปราชญ์และที่ปรึกษา
6. ทีมวิจัยส่งข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการการจัดพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อใช้เป็นสื่อเผยแพร่

ผลการทำงาน

1. ได้นำเสนอข้อมูลแก่ปราชญ์ผู้รู้
2. ได้ปรับปรุงข้อมูลและเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

3.2.20 เวทีคืนความรู้สู่ชุมชนและการถอดบทเรียนการทำงานวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปกิจกรรมและผลงานที่ได้ทำมาตลอดทั้งโครงการวิจัย
2. เพื่อถอดบทเรียนจากการทำงานวิจัยในตลอดระยะเวลา 2 ปี

3. เพื่อนำเสนอความรู้ที่ได้จากการทำงานวิจัยสู่ชุมชนโดยมีกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก
กลุ่มเป้าหมาย

1. ทีมวิจัย
2. ประชาชน
3. ชาวบ้านในชุมชน
4. นักเรียนโรงเรียนบ้านสังกาอู่

วัน เวลา สถานที่

5 – 7 มิถุนายน 2559 ณ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู่

วิธีการดำเนินงาน

1. ทีมวิจัยประชุมกันเพื่อแบ่งงานออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

- ฝ่ายประสานกับโรงเรียน
- ฝ่ายจัดเตรียมสถานที่
- ฝ่ายอาหาร

2. ทีมวิจัยร่วมกันกำหนดกิจกรรมคร่าว ๆ ดังนี้

กิจกรรมเริ่มเวลา 13.00 น.

- นำเด็ก ๆ เล่นเกมส์ทายภาษาอุรุลลาไวจ
- กลุ่มทำมาหากินนำเสนอผลงาน การอธิบายเครื่องมือทำมาหากินแต่ละชนิด ทั้งไขปลา ไชหมึก และอวนกุ้ง ตลอดจนการใช้งานจริงในทะเล
- กลุ่มอาหารนำเสนอผลงาน โดยสาธิตการทำก๊วย กิชิ
- กลุ่มรำมะนานำเสนอผลงาน โดยการบรรเลงและการรำประกอบเพลงที่ได้ไปเก็บ

ข้อมูลมา

- เล่นเกมส์ชิงรางวัลปิดท้ายเพื่อดึงดูดให้เยาวชนอยู่จนจบงาน
- รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มร่วมกัน

3. เมื่อถึงเวลาจัดกิจกรรม ก็ดำเนินกิจกรรมการคืนความรู้ตามที่วางเอาไว้ในข้อ 2.

4. หลังจากเสร็จกิจกรรม ก็เข้าสู่การถอดบทเรียนกับพี่เลี้ยง โดยพี่เลี้ยงให้ทีมวิจัยทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมาทั้งหมด สรุปผลงานทำ และบทเรียนที่ได้จากการทำโครงการวิจัย รวมทั้งเป้าหมายในการทำงานวิจัยต่อไปในอนาคต

การนำเยาวชนที่เข้าร่วมเวทีเล่นเกมสัปดาห์อุรกลาโวจ

กลุ่มทำมาหากินนำเสนอการทำบุญ อีกัต

กลุ่มอาหารนำเสนอการทำกุลีย กิชิ

กลุ่มรำมะนาแนะนำการแสดงรำมะนา 3 เพลง

ผลการทำงาน

1. ทีมวิจัยได้นำเสนอข้อมูลทางวัฒนธรรมจากกิจกรรมวิจัยให้กับกลุ่มเยาวชนจากโรงเรียนบ้าน
สังกาอู่

2. ทีมวิจัยได้สรุปกระบวนการทำงานวิจัย ผลการวิจัย และบทเรียนจากการทำวิจัยร่วมกัน

ปัญหาและอุปสรรค

1. นักเรียนบางส่วนยังมีความเขินอายไม่กล้ามีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากนัก

บทที่ 4

ผลการทํางานวิจัย

จากกระบวนการทํางานวิจัยของคณะนักวิจัยเยาวชนอูรักลาโว้ยในโครงการ “บวจ เตะ ลากู ชูกา บวจ เยาวชนอูรักลาโว้ย บ้านสํก้า ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อําเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่” ดังที่ชี้แจงในบทที่ 3 แล้วนั้น ก่อให้เกิดผลการทํางานวิจัยตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่มีอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอูรักลาโว้ยอย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ (2) เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอูรักลาโว้ย โดยพลังเยาวชน และ (3) เพื่อให้ชุมชนชาวอูรักลาโว้ยเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอูรักลาโว้ย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอูรักลาโว้ย

จากการทํากิจกรรมในโครงการวิจัย กลุ่มเยาวชนในหมู่บ้านสํก้า มีความสนใจในประเด็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาอูรักลาโว้ยใน 3 ประเด็น ได้แก่ การทํามาหากินของชาวอูรักลาโว้ย อาหารชาวอูรักลาโว้ย และการแสดงรํามะนาอูรักลาโว้ย และได้แบ่งกันไปศึกษาข้อมูลในสิ่งที่ตนเองสนใจจนได้เป็นข้อมูลวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอูรักลาโว้ยดังนี้

4.1.1 การทํามาหากิน : สิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

คณะทีมวิจัยได้พบว่า วิธีการทํามาหากินของชาวอูรักลาโว้ยกำลังจะสูญหายไป ทีมวิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และมุ่งมั่นที่จะสืบสานและพัฒนาการทํามาหากินของชาวอูรักลาโว้ยให้ยั่งยืนต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทํามาหากิน 3 อย่าง ได้แก่ ไซปลา ไซปลาหมึก อวนกุ้ง เป็นต้น ซึ่งเป็นอาชีพของชาวอูรักลาโว้ย

คณะทีมวิจัยมีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการทํามาหากินของชาวอูรักลาโว้ย
2. เยาวชนได้เรียนรู้การทํามาหากินของท้องถิ่นของชาวอูรักลาโว้ยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
3. กลุ่มเยาวชนเกิดความรักในอาชีพของตัวเองที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

คณะทีมวิจัยหวังว่าอุปกรณ์การทํามาหากินในครั้งนี้ คงเป็นประโยชน์แก่ชาวอูรักลาโว้ย คนในชุมชน รวมทั้งบุคคลที่มีความสนใจในเรื่องนี้ ซึ่งจะได้ศึกษาและฝึกทำอุปกรณ์ที่ใช้ในการทํามาหากินเหล่านี้ ซึ่งสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

ทำไมชาวอุรกลาโวจต้องทำอาชีพนี้ ?

สังก้าอยู่เป็นหมู่บ้านแห่งหนึ่งในเกาะลันตาจังหวัดกระบี่ เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่มีชาวอุรกลาโวจหรือชาวเลอาศัยอยู่ หมู่บ้านนี้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น เช่น การละเล่นรำมะนา ร้องเง็ง และร่ำวงทุ่งสามปล้อง เป็นต้น

ในส่วนภาษาพูดในหมู่บ้านนั้นเป็นภาษาในตระกูลภาษามลายู ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้เราได้จัดทำระบบตัวเขียนของเราขึ้นมา เพื่อให้ชาวบ้านได้อ่านออกและเขียนในภาษาของตนเองได้ และสามารถบันทึกประเพณีที่มีตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เช่น ประเพณีลอยเรือ ทำบุญเลและทำบุญป่าช้า(เปลว) ทำบุญดาโต๊ะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีลอยเรือเป็นเอกลักษณ์หรือจุดเด่นที่บ่งบอกถึงความเป็นชาวเลได้อย่างดีเยี่ยม ประเพณีเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวอุรกลาโวจที่ประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก และมีอุปกรณ์สำคัญในการประกอบอาชีพ ได้แก่ อวนกุ้ง ไซปลา ไซหมึก ซึ่งเป็นสิ่งที่คณะที่วิจัยมุ่งมั่นที่จะศึกษา

จะเห็นได้ว่าชาวอุรกลาโวจถือว่าเป็นชนชาติหนึ่งที่เข้มแข็งและมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร ถึงแม้จะเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ แต่เราก็จะพัฒนาให้หมู่บ้านเราเติบโตและเจริญก้าวหน้าต่อไป

การทำมาหากินเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ?

ชาวเล เป็นชนดั้งเดิมที่ใช้ชีวิตเร่ร่อนอยู่ตามเกาะแก่งและชายทะเลอันดามัน ในประเทศไทยมีหลายกลุ่ม แต่ในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นกลุ่มอุรกลาโวจ ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณ บ้านศาลาด่าน ปอแหน แหลมคอกวาง สังก้า อำเภอลันตา นอกจากนี้ยังกระจายตัวกันไปในพื้นที่เกาะจำ เกาะศรีบอยา อำเภอนือคลอง บ้านหัวแหลม เกาะพีพี และอำเภอเมืองกระบี่

เล่ากันว่าชาวอุรกลาโวจที่เกาะลันตานี้ อพยพมาจาก “กุนุงเยอรัย” และเข้ามาใช้ชีวิตเร่ร่อนอยู่ในเรือ อพยพโยกย้ายตามแหล่งทำมาหากินในแต่ละฤดูกาล ภายหลังเมื่อขึ้นมายู่บนบกบริเวณชายฝั่งทะเลก็ยึดอาชีพหาปลาและทำการประมง

ชาวเลมีการทำมาหากิน ที่เกี่ยวกับทะเลมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จึงทำให้ชาวเลมีความผูกพันกับทะเลมาเนิ่นนาน จึงได้ประกอบอาชีพหลักเป็นอาชีพประมง และมีอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำมาหากิน เช่น ไซปลา ไซหมึก อวนกุ้ง เป็นต้น

การทำไซปลา

อุปกรณ์ในการทำไซปลา

- 1.ค้อน
- 2.ตะปู
- 3.เลื่อย
- 4.อวน
- 5.มีด
- 6.เชือก
- 7.ซุน
- 8.ลวด
- 9.ไม้
10. หวาย
- 11.หิน
12. ตะขอลวดไซ
- 13.คีมตัดลวด

ขั้นตอนในการทำไซปลา

อย่างแรกต้องเข้าไปตัดไม้และหวาย โดยเลือกไม้กับหวายมาทำขนาดยาวประมาณ 3-4 เมตร ไซปลาแต่ละลูกจะมีการใช้ไม้ จำนวน 16 ท่อน และหวาย 4 เส้น แต่ละเส้นยาว 8 เมตร ทั้งนี้แต่ละคนจะ ใช้ขนาดไม่เท่ากันแล้วแต่ความถนัด

จากนั้นจึงนำไม้และหวายมาขึ้นโครงสร้างของไซ โดยไซจะเป็นรูปคล้ายกับหลังเต่า ซึ่งมีขนาด ความกว้างและยาวของไซแต่ละบุคคลคนไม่เหมือนกันแล้วแต่ความถนัด

หลังจากทำโครงสร้างเสร็จ ก็นำซุนที่ใส่ลวดไว้แล้วมาถักรอบตัวไซและงา ถักไปจนรอบแล้วเว้น หนึ่งช่อง เพื่อทำเป็นประตูเอาปลาออก ในจุดที่เว้นช่องก็ทำประตูมาปิด

อุปกรณ์ในการไปวางไซปลา

- 1.เชือก 30-40 วา
- 2 .ก้อนหิน 2 ก้อนผูกกลางและผูกปลายและอีก4ก้อนนำหินประมาณครึ่งกิโลมาผูกข้างไซให้จม
3. ตัวไซ

ขั้นตอนในการไปวางไซปลา

นำอุปกรณ์ทุกอย่างขึ้นเรือพร้อมดูสภาพอากาศในการออกเรือ โดยมีจุดสังเกตสำคัญคือ

1.ต้องดูว่าเกาะเป็นหมอกหรือไม่เป็นหมอก เพราะว่าถ้าเป็นหมอกเราจะไม่สามารถดูตำแหน่ง ไซได้

2.ต้องดูว่าทะเลเรียบถึงจะสามารถออกไปวางไซได้และพื้นที่ในการวางไซต้องวางที่ข้างปะการัง หรือหินกอง

วิธีในการวางไซ

1. ต้องดูตำแหน่งของเกาะ
2. เมื่อได้ตำแหน่งที่เหมาะสมแล้ว นำไซไปวาง และเมื่อวางไซเสร็จตามด้วยเชือกประมาณ 30-40 วา และหินผูกกลางเชือก 1 ลูก ปลายเชือก 1 ลูก
3. หลังจากนั้นทิ้งไซไว้ประมาณ 15 วัน ผู้วางจะต้องจำตำแหน่งที่วางไซและพิกัดของไซให้ดีเพื่อรอเวลาที่ปลาจะมาตักไซ
4. เมื่อถึงวันที่กำหนดเราก็ไปตักไซ ตามตำแหน่งที่วางไซ เพื่อนำที่ได้มาขายเพื่อมีรายได้ในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

ข้อสำคัญในการวางไซ

1. จะต้องจำตำแหน่งที่เราไปวางไซไว้ให้ได้ ซึ่งถ้าคนไม่เคยทำก็จะจำไม่ได้
2. หวายกลิ้งเปรี้ยวๆ ช่วยทำให้ปลาเข้าเยอะ เปรียบเสมือนเหยื่อที่ใช้ล่อ

ข้อควรระวัง

1. ถ้าจำตำแหน่งวางไซไม่ได้ไซจะหาย
2. ถ้ามีพายุเข้าจะทำให้น้ำเปลี่ยนสีจากน้ำขุ่นเป็นน้ำใส เพราะกระแสน้ำ (กระแสน้ำอะไร ลม หรือ น้ำ) ที่แรงมากกระทบไซตักหินแนวปะการังจะทำให้ไซเปลี่ยน

การทำไซหมึก

อุปกรณ์ในการทำ

1. ไม้ (ประมาณนิ้วโป้ง)
2. อวนที่ขนาดตาอวนประมาณ 1 นิ้วครึ่ง
3. เชือก
4. ชวน
5. ขวดน้ำอัดลม
6. ตะปู ขนาด 1-2 นิ้ว
7. ไบมะพร้าวหรือ ไบเต่าร้าง
8. มีด
9. ธง
10. หิน
11. ฟองน้ำ
12. ค้อนตอกตะปู
13. แกลลอน 5 ลิตร
14. เลื่อย

ขั้นตอนในการทำ

ขึ้นไปตัดไม้ขนาดที่ต้องการ แล้วนำไม้ที่ได้มาตัดประมาณ 1-2 เมตร แล้วทำตะปูมายังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเพื่อให้เกิดรูปร่างของไซหมึก จากนั้นวัดความยาวรอบไซ

เมื่อได้ความยาวรอบไซแล้ว นำอวนมาครอบตัวไซหมึก จากนั้นตัดอวนอีกประมาณ 15 ตาอวน เพื่อที่จะทำเป็นงาไซหมึก เพื่อทำเป็นทางเข้าของปลาหมึก

จากนั้นจึงนำชวนมาร้อยอวนให้ติดกับไซจนเป็นรูปทรงแข็งแรงสมบูรณ์ หลังจากนั้นนำขวดน้ำอัดลม 2 ขวดมาใส่บริเวณข้างงาของตัวไซ และนำไบเต่าร้าง หรือ ไบมะพร้าว ที่ตัดได้รูปร่างที่พอเหมาะจะติดด้านบนไซได้นำมาติด โดยมัดเชือกให้แข็งแรงอีกครั้ง

เตรียมเชือกที่มีความยาวต่อระดับน้ำทะเลที่เราใส่ไปวาง มีขนาดความยาวประมาณ 21 วา หรือ 42 เมตร เพื่อผูกกับตัวไซและธง และใส่แกลลอนผูกเชือกห่างจากกับไซประมาณ 3 วา และด้านล่างของไซผูกหิน

ส่วนการทำธง เริ่มจากนำไม้ที่มีความยาวประมาณ 1-2 เมตร และนำผ้าธงที่เตรียมไว้ผูกกับส่วนปลายไม้ จะเป็นสีอะไรก็ได้ที่จำได้ง่ายเพื่อที่ไม่ให้หลงกับคนอื่นที่วางอวนกักร่วมกัน หลังจากนั้นนำฟองน้ำมาเสียบกับไม้ระหว่างกลางไม้ หลังจากนั้นนำหินที่เตรียมไว้ไปผูกกับด้านล่างของไม้ จะใช้ธงในแต่ละลูก 1 อัน

ขั้นตอนในการนำไซหมึกไปวาง

นำไซขึ้นเรือ โดยในแต่ละลำเรือจะบรรจุได้ 10 – 50 ลูก จากนั้น ดูสภาพอากาศว่าเป็นใจหรือไม่และดูน้ำให้เหมาะสมที่จะอยู่ช่วงจะวางไซ

ในการวางไซนั้นจะเว้นระยะในการวางไซแต่ละลูกมีระยะห่างกันประมาณ 20-30 เมตร และก่อนจะวางไซจะต้องเอาไซปลาหมึกไปผูกในไซทุกครั้ง

เมื่อวางไซเสร็จแล้วก็รอเวลาที่จะไปดึงไซ เพื่อนำหมึกที่ได้มาขายและมีรายได้เลี้ยงชีพตัวเอง และครอบครัวเป็นกิจวัตรประจำวัน

จุดเด่นของไซหมึก

1. ไม่ต้องดูตำแหน่งของเกาะ เพราะสามารถดูได้จากธงที่เราพาไปวาง
2. ในการล่อหมึก สามารถใช้ถุงสีขาวแทนไซปลาหมึก เมื่อหาไซปลาหมึกไม่ได้

ข้อควรระวัง

1. ถ้ามีพายุเข้าจะทำให้น้ำเปลี่ยนสีจากน้ำขุ่นเป็นน้ำใส เพราะกระแสน้ำที่แรงมากกระทบโขนหิน แนวปะการังจะทำให้น้ำเปลี่ยน เวลาน้ำขุ่นไม่สามารถออกไปวางได้ เพราะส่วนมากหมึกจะอยู่ที่น้ำใส

การทำวนกุ้ง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ

1. เชือกทุ่นบนขนาด 4 มิล
2. เชือกตะกั่วล่าง 2 มิลครึ่ง
3. ฟองน้ำ
4. ผ้าธง

- 5.ไม้ธง
- 6.ตาอวน 3 เซน 8 มิล กับ 4 เซน 2 มิล
7. อวนในแต่ละหัวยาว 32 เมตร
- 8.ชุน
- 9.ด้ายมัดอวน
10. ไม้กระดาน
- 11.ตาข่ายห่ออวน 2 หลาครึ่ง

ขั้นตอนในการทำอวนกุ้ง

นำอวนที่อบบนมาร้อยเชือก หลังจากนั้นนำเชือกอีกเส้นมาร้อยลูกทูน เพื่อนำเชือกที่ร้อยอวน และเชือกอีกเส้นที่ร้อยติดกับลูกทูนมาร้อยติดกันอีกให้เป็นเส้นเดียวกัน โดยเว้นระยะห่างของลูกทูนช่องแรก 1 คืบ ใส่ทูน 1 ลูก ร้อยได้ 3 ตาผูกช่องที่ 2 2 คืบ ร้อยได้ 5 ตาผูกไม้ใส่ทูน ซึ่งอวนในแต่ละหัวจะใช้ลูกทูนประมาณ 40-50 ลูก

อวนส่วนล่างใช้ตะกั่วมาร้อยเข้ากับเชือกจำนวน 130 ลูกต่อหัว ระยะห่างของแต่ละตะกั่วคือ 3 ตาผูกยาว 1 คืบ เมื่อเสร็จทั้งสองข้างประมาณ 10 หัว นำอวนที่เสร็จมาต่อรวมกัน แล้วนำไปใส่ที่ตาข่าย

ส่วนการทำธง เริ่มจากนำไม้ที่มีความยาวประมาณ 1-2 เมตร และนำผ้าธงที่เตรียมไว้ผูกกับส่วนปลายไม้ จะเป็นสีอะไรก็ได้ที่จำได้ง่ายเพื่อที่ไม่ให้หลงกับคนอื่นที่วางอวนกุ้งร่วมกัน หลังจากนั้นนำฟองน้ำมาเสียบกับไม้ระหว่างกลางไม้ หลังจากนั้นนำหินที่เตรียมไว้ไปผูกกับด้านล่างของไม้ จะใช้ธงในแต่ละแถว 1 คู่

ขั้นตอนในการนำอวนไปวาง

นำอวนและธงขึ้นเรือแล้วดูช่วงน้ำขึ้น น้ำลง และสภาพอากาศลมแรงหรือลมไม่แรง ถ้าลมไม่แรงก็สามารถถ่อออกเรือได้เลย ส่วนมากจะออกไปวางบริเวณที่เป็นเลน โดยมีวิธีในการวางคือ โยนธง เอาด้านตะกั่วลงก่อน วางเรื่อย ๆ จนหมด 1 แถว ทิ้งไว้ประมาณครึ่งชั่วโมง แล้วลองไปดึงอวนดู

ผู้วางทดลองวางตุล็ก 1 แถวก่อน ถ้ามีกุ้งก็วางต่ออีกหลายแถว ถ้าไม่กุ้งก็ไปวางที่อื่นอีก

ข้อสำคัญในการวางอวนกุ้ง

คนที่วางอวนกุ้งได้รู้ทิศทางน้ำ น้ำขึ้น น้ำลง และรู้ปะการังเทียม และสามารถวางอวนในช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม ของแต่ละปี

ข้อควรระวัง

ถ้าไม่รู้น้ำขึ้น น้ำลง และไม่รู้แหล่งปะการังเทียมอาจทำให้วางแล้วไม่ได้อะไรเลย และอาจก่อให้เกิดความเสียหายกับอวนได้

4.1.2 อาหาร : อีกหนึ่งสิ่งที่ไม่ควรลืมในชุมชน

คณะที่มิวิจัยได้ศึกษาด้านอาหารซึ่งเป็นอาหารในชุมชนของชาวอุรูกลาโวจที่กำลังจะสูญหายไป ทีมวิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาอาหารเพื่อให้กลับมาเป็นที่นิยมในชุมชนอีกครั้ง โดยมีการทำอาหาร 3 อย่าง ได้แก่ โกยตีแบว โกยจีจอ กุลัยกีชี เป็นต้น ซึ่งเป็นอาหารที่คนสมัยก่อนนิยมมาก

หวังว่าการทำอาหารในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ชาวอุรูกลาโวจหมู่บ้านสังกัดกาอุได้ศึกษาและลิ้มลองถึงรสชาติอาหารและสามารถนำไปประกอบอาหารด้วยตนเองได้

ทำไมถึงต้องอนุรักษ์อาหารพื้นบ้านของชาวอุรูกลาโวจ

ปัจจุบันการบริโภคอาหารของคนในชุมชนบ้านสังกัดกาอุมีการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะการบริโภคอาหารที่ทันสมัยมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อขายที่สะดวกและง่ายขึ้น จึงทำให้อาหารพื้นบ้านของชาวอุรูกลาโวจบางอย่างถูกลืมไป

ชาวอุรูกลาโวจส่วนใหญ่ไม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของอาหาร แต่เมื่อมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และสถาบันการวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้ชาวบ้านอุรูกลาโวจได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและทำให้เยาวชนได้รู้จักอาหารว่าในหมู่บ้านของเรายังมีอาหารดีๆ และอร่อย

ดังนั้นทีมวิจัยจึงได้ไปค้นคว้าหาข้อมูลกับคนในชุมชนจึงได้รู้ว่ามีอาหารหลายอย่างที่น่าสนใจและกำลังสูญหายไป แต่ทีมวิจัยได้เลือกเอามาแค่สามอย่างคือ โกยตีแบว โกยจีจอ กุลัยกีชี เพื่อให้ได้อาหารกลับมาและเป็นที่นิยมอีกครั้ง

กุลัยกีชี ถือว่าเป็นอาหารชั้นเลิศของทุกคนวัยเรื้อนและขึ้นชื่อของชาวอุรูกลาโวจ แต่ถ้าเป็นขนมโกยตีแบวกับขนมโกยจีจอเป็นอาหารว่างเหมาะกับการกินเล่นและสามารถกินได้ทุกวัย

อาหารทั้ง 3 อย่างนี้เป็นอาหารที่สามารถทำได้ง่ายไม่มีวิธีการทำที่ยุ่งยากมากเกินไป และเป็นอาหารที่มีแหล่งวัตถุดิบขึ้นอยู่ตามธรรมชาติในหมู่บ้าน แต่โกยตีแบว โกยจีจอ นั้นวัตถุดิบหลักจะพบได้เฉพาะบางฤดูกาลเท่านั้น

อาหารเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีประโยชน์ต่อสุขภาพเพราะส่วนผสมที่ใส่ลงไปในการเป็นวัตถุดิบตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ข้าวสาร ปลายสด เป็นต้น

โกยดีแบว

วัตถุดิบ

1. ผลดีแบว 20 ผล
2. น้ำตาลทรายครึ่งกิโล
3. เกลือปลายช้อนชา
4. มะพร้าวอ่อน 1 ลูก
5. ข้าวสาร 2 ชีด
6. ใบตอง ใช้ใบตองจากใบกล้วยพม่าเพราะมันจะทำให้ใบกล้วยไม่หักง่าย
7. น้ำครึ่งแก้ว

ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ

1. ตัดใบตองเป็นแผ่นหกเหลี่ยม
2. นำลูกดีแบวมาแกะเปลือกออกแล้วนำไปตำด้วยครกให้เอียดที่สุด
3. ลูกมะพร้าวอ่อนมาขูดให้เป็นเส้นหรือเป็นฝอย
4. นำข้าวสารไปแช่น้ำ 10 นาที แล้วนำมาตำให้ละเอียดที่สุด แล้วนำมาร่อนด้วยตะแกรง

วิธีทำ

นำลูกดีแบว มะพร้าวอ่อนขูด ข้าวสารที่ร่อน นำมาคลุกให้เข้ากัน แล้วใส่เกลือปลายช้อนชา น้ำตาลทรายครึ่งกิโล คลุกให้เข้ากันอีกที แล้วนำมาห่อในใบตอง แล้วนำไปย่างด้วยไฟอ่อนๆ ประมาณ 10 นาที

ลักษณะเนื้อขนมที่ดีคือ เนื้อขนมต้องแห้งและย่างพอเกรียมทำให้มีรสชาติกรอบนอกนุ่มใน

ความพิเศษ

สีของขนมเป็นสีม่วงที่ได้จากผลดีบัวทำให้มีความโดดเด่นชวนน่ากินและผลดีบัวมีความหวานในตัวเอง เป็นผลไม้ที่หาได้ยาก ขนมดีบัวจึงเป็นขนมที่มีทั้งรสชาติและสีสันเป็นธรรมชาติ

ภาวะวิกฤตของอาหาร : ทำไมโกยดีบัวถึงเสี่ยงต่อการสูญหาย ?

1. ผลดีบัวหายาก
2. มีวิธีการทำหลายขั้นตอน
3. มีขนมให้เลือกมากมาย
4. ไม่มีใครให้ความสำคัญ

โกยจิจอ

วัตถุดิบ

1. ดอกจิจอ 20 ดอก
2. น้ำตาลทรายครึ่งกิโล
3. เกลือปลายซ้อช่นชา
4. มะพร้าวอ่อน 1 ลูก
5. ข้าวสาร 2 ชีด
6. ใบตองใช้จากใบกล้วยพม่าเพราะมันจะทำให้ในกล้วยไม่หักง่าย
7. น้ำครึ่งแก้ว

ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ

1. ตัดใบตองเป็นแผ่น 6 เหลี่ยม
2. นำดอกจี่จ้อแล้วนำไปตำด้วยครกให้ละเอียดที่สุด
3. นำลูกมะพร้าวอ่อนมาขูดให้เป็นเส้นหรือเป็นฝอย
4. นำข้าวสารไปแช่น้ำ 10 นาที แล้วนำมาตำให้ละเอียดที่สุด แล้วนำมาร่อนด้วยตะแกรง

วิธีทำ

นำดอกจี่จ้อ มะพร้าวอ่อนขูด ข้าวสารที่ร่อน นำมาคลุกให้เข้ากัน แล้วใส่เกลือปลายช้อนชา น้ำตาลทรายครึ่งกิโล คลุกให้เข้ากันอีกที แล้วนำมาห่อในใบตองแล้วนำไปย่างประมาณ 10 นาที
ลักษณะเนื้อขนมที่ดี คือ เนื้อขนมต้องแห้งและยังพอเกรียมทำให้มีรสชาติกรอบนอกนุ่มใน

ความพิเศษ

เนื้อขนมจะเป็นสีขาวมีกลิ่นหอมของดอกไม้ มีรสชาตินุ่มหอมในตัวเป็นเอกลักษณ์ต่างจากขนมทั่วไป ทำให้น่ารับประทาน

ภาวะวิกฤตของอาหาร : ทำไมขนมโก๋จี่จ้อถึงสูญหาย ?

1. เป็นดอกไม้ที่หายากขึ้นอยู่ตามฤดูกาล ช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม ของทุกปี
2. มีวิธีการทำหลายขั้นตอน
3. มีขนมมากมายให้เลือกซื้อสะดวกต่อรับประทาน
4. คนไม่ค่อยให้ความสำคัญ

3. กุลยจี่ชี

วัตถุดิบ

1. ปลายสด (ต้องเป็นปลาที่มีก้างน้อยและเป็นเนื้อปลาสีขาว)
2. มะพร้าวแก่ขูด 2 ลูก
3. เครื่องปรุงรส
4. เครื่องแกง (พริก ขมิ้น หัวหอม หัวเห็ดหอม กะปิ ตะไคร้ พริกไทยดำ)

ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ

1. ปลายไปย่างให้สุกที่สุดเพราะมันจะทำให้เนื้อปลามันแห้งแล้วเอามาตำให้ละเอียด
2. เอามะพร้าวแก่มาขูดแล้วแบ่งเป็น 2 ส่วน
ส่วนที่ 1 เอาไปคั่ว แล้วมาตำให้มะพร้าวคั่วแตกมัน (เพราะมันจะทำให้เกิดความมันในแกง)
ส่วนที่ 2 บีบน้ำกะทิ

วิธีทำ

เอาน้ำกะทิลงหม้อแล้วใส่เครื่องแกงลงไปผสมกับน้ำกะทิ ตั้งไฟพอเดือดแล้วนำมะพร้าวที่คั่วลงไป ในหม้อเคี่ยวให้เข้ากัน พอมะพร้าวเกิดเป็นน้ำมันในน้ำแกงแล้วก็นำปลายลงตามไป และตามด้วยเครื่องปรุงรสแล้วทิ้งไว้ที่เตาสักพักประมาณ 30 นาที แล้วยกพร้อมรับประทานพร้อมข้าวสวย และผักเคียง

ลักษณะแกงที่ดีต้องมีน้ำแกงที่ขลุกขลิกและมะพร้าวที่แตกมัน

ความพิเศษ

เป็นแกงที่มีเนื้อปลาอย่างเป็นเนื้อละเอียดเกี่ยวกับมะพร้าวที่แตกมันทำให้เข้ากันเป็นอย่างดี และเป็นแกงที่ไม่มีในชุมชนอื่น

ภาวะวิกฤตของอาหาร : ทำไมกล้วยก็ขึ้นถึงสูญหาย ?

1. มีวิธีการทำหลายขั้นตอน
2. มีอาหารให้เลือกมากมายสะดวกและง่ายต่อการทำ
3. ไม่ค่อยมีใครมีให้ความสำคัญ

4.1.3 รำมะนา

ทำไมต้องรู้เรื่องรำมะนา?

คณะทีมวิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องรำมะนา ซึ่งเป็นการแสดงในชุมชนอุรักลาโว้ยที่กำลังจะสูญหาย ทีมวิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและจะพัฒนาเพื่อให้กลับมาเป็นที่นิยมในชุมชนอีกครั้ง โดยมีการเขียนเพลงรำมะนา 3 เพลง ได้แก่ เพลงลงปง เพลงลาเอลา เพลงโลยโลยอีลั้ง ทั้ง 3 เพลงนี้เป็นเพลงรำมะนาที่ใช้แสดงเป็นหลักในชุมชน

ทีมวิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาร่วมปฏิบัติภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพื่อสามารถขับร้องบทเพลงและร่วมรำในวงรำมะนา โดยไม่เขินอาย กล้าที่จะแสดงออก
3. เพื่อจะได้ฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวอุรักลาโว้ย
4. เพื่อพัฒนาความสามารถให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการละเล่นรำมะนามากขึ้น
5. เพื่อพัฒนาศักยภาพของทุกคนในกลุ่ม

ทำไมต้องแสดงรำมะนา?

การละเล่นรำมะนาเป็นการเล่นดนตรีพื้นบ้าน ถือเป็นมรดกสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นของชาวอุรักลาโว้ย เป็นจุดเด่นที่เมื่อดูแล้วรู้เลยว่าเป็นการละเล่นของชาวอุรักลาโว้ย ซึ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดก็คือด้านภาษา และ เนื้อหาของบทเพลง

นักเล่นดนตรีรำมะนาจะนั่งเล่นเป็นวงกลม ส่วนนางรำก็จะรำเป็นวงกลมล้อมรอบวงของนักดนตรี

ชุมชนบ้านสังกาอู๋ของเราเป็นหมู่บ้านชาวอุรักลาโว้ยถึงแม้จะเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ แต่ทุกคนก็เป็นพี่เป็นน้องกันมีอะไรก็จะช่วยเหลือกัน การละเล่นรำมะนาก็เป็นเอกลักษณ์หนึ่งของชุมชนที่สำคัญ

ซึ่งส่วนใหญ่ผู้อาวุโสจะเป็นคนละเล่นเพราะรุ่นใหม่อย่างวัยรุ่นหนุ่มสาวและวัยเด็กจะมีความเขินอายไม่ค่อยจะกล้าแสดงออก

รำมะนาจากไหน?

ชาวอุรุกรลาโวยมีการสืบทอดความรู้ทางด้านดนตรีมาเป็นเวลานาน โดยในอดีตนั้นชาวอุรุกรลาโวยไม่มีการบันทึกเรื่องราวของตัวเองในรูปแบบการเขียน จึงได้อาศัยวัฒนธรรมดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกความเป็นมาของวิถีชีวิตด้านต่าง ๆ แทนลายลักษณ์อักษร เรื่องราวของความเป็นมาตลอดจนวิถีชีวิตจึงได้ถูกถ่ายทอดเป็นบทเพลงต่าง ๆ ในการแสดงรำมะนา ซึ่งเป็นบทเพลงดั้งเดิมที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งมาเป็นเวลายาวนานมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ในวัฒนธรรมของชาวอุรุกรลาโวยนั้น ดนตรีมีความสำคัญอย่างมากมาย

ดนตรีรำมะนาเป็นการร้องเพลงโดยใช้ภาษาอุรุกรลาโวยประกอบการบรรเลงเครื่องดนตรีรำมะนา ซึ่งได้มีการสืบทอดกันมายาวนาน การแสดงรำมะนาสามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ดนตรีรำมะนาสำหรับพิธีกรรม และดนตรีรำมะนาเพื่อความบันเทิง

วงดนตรีรำมะนาของชาวอุรุกรลาโวยบ้านสังกาอุ๋ในอดีต ผู้หญิงเป็นผู้ขับร้องนำ ร้องรับ และรวมไปถึงตีกลองรำมะนาในช่วงพิธีกรรม เมื่อจบจากเพลงพิธีกรรม ผู้ชายจะเปลี่ยนเข้ามาขับร้อง ร้องรับและตีรำมะนาแทนนักดนตรีผู้หญิง

ในปัจจุบัน ดนตรีรำมะนายังคงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวอุรุกรลาโวย และยังคงบรรเลงขับกล่อมเพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผีบรรพบุรุษ และสมาชิกชาวอุรุกรลาโวยมีความบันเทิงและสนุกสนานต่อไป

รำมะนาแสดงในงานแบบไหนบ้าง?

1. ดนตรีรำมะนาสำหรับพิธีกรรม คือ บทเพลงที่ใช้ขับร้องประกอบพิธีกรรมที่จัด ทำในรอบปี เช่น พิธีลอยเรือ เพื่อเป็นการบวงสรวงแสดงความเคารพ และขอขมาลาโทษต่อผีบรรพบุรุษ โดยเฉพาะในสมัยอดีตนั้นจะมีการปล่อยเคราะห์ที่แตกต่างกัน โดยเดือน 6 จะส่งเคราะห์ไปทางทิศตะวันตก พอถึงเดือน 11 จะส่งเคราะห์ไปทางทิศตะวันออก ซึ่งจะมีโต๊ะหม่อเป็นผู้สื่อสารกับผีบรรพบุรุษ

2. ดนตรีรำมะนาแสดงเพื่อความบันเทิง จะบรรเลงหลังจากบทเพลงแห่งพิธีกรรมเสร็จสิ้น เช่น งานแก้บน งานแต่งงาน งานดาโต๊ะ เป็นต้น

เครื่องดนตรีมีอะไรบ้าง?

1. กลองรำมะนา (บานา)

- บานา บรี อีนก (กลองรำมะนาตัวแม่)
- บานา ปะ อานะ (กลองรำมะนาตัวลูก)

2. คือนัก (กลองทน)
 - คือนัก บริ อินก (กลองทนตัวแม่)
 - คือนัก ปะ อานะ (กลองทนตัวลูก)
3. ปาลูตาวะ (ฆ้อง)
4. แชะชะ (ฉาบ)

การละเล่นรำมะนาต้องแต่งกายอย่างไร?

1. ผู้ชาย (กิลากี)
 - ใส่กางเกงขายาว (ชูวอปาญัก)
 - ใส่เสื้อกล้าม (บายูปาตะ)
 - คาดผ้าขาวม้า (กาเยตปาญัก)
2. ผู้หญิง (นีปีนี)
 - ผ้าบาเตะ (กาเยต)
 - เสื่อ (บายู)

การรำรำของรำมะนา

การรำรำนั้นจะต้องรำแบบนุ่มนวลอ่อนช้อยและมีความพร้อมเพรียงกัน และจะรำตามจังหวะของเสียงดนตรี เพราะเพลงแต่ละเพลงจะมีจังหวะและความไพเราะที่ต่างกัน

การรำรำของรำมะนานั้น แต่ละคนจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามจะต้องรำอย่างนุ่มนวลและอ่อนช้อย อย่างพร้อมเพรียงกันเสมอ

ความแตกต่างอดีต – ปัจจุบันของรำมะนา

อดีต

การรำรำมะนานั้นแต่ละคนจะรำแตกต่างกันหรือที่เรียกว่า รำตามท่าถนัดของตัวเอง ผู้หญิงจะเป็นผู้ร้องนำ ร้องรับ และตีกลองรำมะนาเอง การแต่งกายนั้น ผู้ชายจะไม่ใส่เสื้อ จะใส่เฉพาะกางเกง ส่วนผู้หญิงจะใส่ผ้าบาเตะ กับเสื่อของตน เพราะสมัยก่อนชาวอุรักลาโว้ยไม่ค่อยมีเงิน เสื่อผ้าก็ไม่ค่อยมีใส่ มีอะไรให้ใส่ก็จะใส่เท่าที่ตัวเองมี

ปัจจุบัน

รำมะนาจะมีการเปลี่ยนแปลง อย่างเช่น การรำรำ โดยจะรำอย่างพร้อมเพรียงกัน นักดนตรีจะใส่เสื้อผ้าไม่เหมือนในอดีต และผู้ชายจะมาร้องนำ ร้องรับ ตีกลองรำมะนาแทนผู้หญิง เพราะอดีตนั้นผู้หญิงไม่มีงานทำ อยู่แต่ในบ้านเลี้ยงลูก กล่อมเพลงให้ลูกนอน ผู้ชายก็เลยมอบให้ผู้หญิงเป็นผู้ขับร้อง และตีกลองรำมะนาเอง

ด้านการสืบทอด อุรักลาโว้ยมีความเชื่อว่าผู้ชายมีภาวะความเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง เพราะผู้หญิงไม่สามารถถ่ายทอดรำมะนาให้แก่คนรุ่นหลังได้ ส่วนจังหวะและเนื้อร้องจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

อดีตเป็นแบบไหน ปัจจุบันก็เป็นแบบนั้น แต่ความไพเราะนั้นถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวอุรุลลา
ไวยจ

เพลงที่ใช้แสดง

เพลงที่ใช้แสดงรำมะนา นั้นมีหลายเพลงด้วยกัน แต่ที่มิวิจัยได้คัดเลือกเพลงสำคัญที่สุดมา 3
เพลง ได้แก่ เพลงลงปง เพลงลาเอลา และเพลงโลยโลยอีนัง

1. เพลงลงปง

ความเป็นมา

เพลงนี้จะเล่นเป็นเพลงแรกเสมอ สาเหตุที่เล่นเป็นเพลงแรกเพราะว่าเพลงลงปงเป็นเพลงที่เขา
เล่นกันมาตั้งแต่เมื่อก่อนแล้ว ซึ่งเป็นเพลงที่สำคัญ เพลงนี้จะเป็นเพลงพิธีเปิดทุกครั้งเมื่อเล่นรำมะนา
เชื่อกันว่าเพลงนี้เป็นเพลงในพิธีกรรมของรำมะนาที่จะรำให้ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ได้จากไปแล้ว

เนื้อเพลงจะมีความหมายเกี่ยวกับเรื่องสมัยอดีตก่อนที่ชาวอุรุลลาไวยจะมาอยู่ที่สังกาอู โดย
บอกเล่าการเดินทางจะผ่านทะเลอันดามันทั้งหมด และจุดที่หยุดพักอาศัยในที่ต่างๆ และรวมถึงการ
อธิบายถึงความสำคัญของสถานที่แห่งนั้นซึ่งเคยอาศัยเป็นที่พักของชาวอุรุลลาไวยในอดีต

เนื้อเพลง

ลงปง กาลา ลาปาซาง อีซูโรดโอโย ซูโรดปาซาง

เตะลา ง เตะลา ง เตะลา ง เตะลงปง *

กาลา ลาปาซาง มารากेत มารากेतปาดิ เฮ.....

ลิตะลาม่า บีมั่ง เตะดา ยา *

กาลาละดาดัง มาริโกยจโอโย มาริโกยจดาดัง

เตะลา ง เตะลา ง เตะลา ง เตะลงปง *

เตอปปี้ละดาดัง เมอญาเกต เมอญาเกตฮาตี

กิตาบรามัย ลาบีมั่งเตะดา ยา *

โอกาลาละดาดัง มาริโกยจโอโย ริโกยจดาดัง

เตะลา ง เตะลา ง เตะลา ง เตะลงปง *

โอโยเตอปปี้ละดาดัง เมอญาเกต เมอญาเกตฮาตี”

เตะดะลาม่า ญาญีมั่งเตะดา ยาเบอญาญี บีมั่ง เตะดา ยา” *

กาลาละปาเบอซาง เมอญาเกตโอโย ญาเกตปาดิ”

เตะลา ง เตะลา ง เตะลา ง เตะลงปง *

โอโยปาละลาปาละ เมอรานัง เมอรานังลาดา

เตละละมา ตีมังเตละดาเยา *
 เตอปปี้ละดาตัง เมอญากะโตโยฮาดิ
 เตละลาง เตละลาง เตละลางเตละลงปง *
 โอชาปาลาจาเยา ลาฮูตังลามาละนอง ก็ตาบรามย์ ตีมังเตละดาเยา”
 โอตาเยากาตีนั้น มารากะโตโยมาเกดปาดัง
 เตละลาง เตละลาง เตละลางเตละลงปง *

2. เพลงลาเอลา

ความเป็นมา

เป็นเรื่องเล่าเหตุการณ์ความเป็นมาของชุมชนจากที่ชุมชนได้ประสบปัญหาจากเรื่องต่างๆ ที่เคยพบเห็นตั้งแต่อดีตที่ยาวนาน และได้เล่าเรื่องต่างๆ นี้ให้ทายาทได้ฟังจากรุ่นสู่รุ่น

เนื้อเพลง

“ลาลาเอลา เอลาเอลาเอลานองลา อานามิ ฮามออามา
 เอวารราโชวาเอนองลา ก็ตามาเรนะรี ลากูอีนี้ ลากูลาเอลา”
 “ลาเอลาเอลา เอลาเอลาวาเอนองลา”
 อานามิ ฮามออามา เอวารราโชวาเอนองลา
 ซาปา ราโชนารี มาเระเตะนีนารีลาเอลา
 “ลาลาเอลา เอลาเอลาเอลานองลา อานามิ ฮามออามา เอวารราโชวาเอนองลา”

3. เพลงโลยโลยอินัง

ความเป็นมา

เพลงโลยอินัง เป็นบทเพลงหนึ่งที่นิยมเล่นกันในประเพณีต่าง ๆ รอบปีหรือตามงานแก้บนที่จัดกันตลอดทั้งปี เนื่องจากเดิมเพลงโลยอินังเป็นบทเพลงเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาวในสมัยก่อน เพลงจึงมีจังหวะของร่ำมะนาและกลองโทนที่คึกคักสนุกสนาน ที่สำคัญเป็นเพลงที่ต้องมีการรำรำประกอบเป็นท่าทาง แม้จุดเด่นของเพลงจะอยู่ที่ท่าทางการรำรำประกอบ แต่เพลงโลยอินังก็ยังให้ความหมายถึงความสามัคคีของชาวอุรักลาโว้ย โดยเนื้อเรื่องพูดถึงว่า “อานะอายัม” หมายถึง ลูกไก่สิบเอ็ดตัวที่พากันออกมาแล้วตายที่ละตัว จนไม่เหลือสักตัว เพลงนี้แสดงถึงคุณค่าของการร่วมแรงร่วมใจกันของชาวอุรักลาโว้ย

เนื้อเพลง

“ตาโรบปี ตาโรโปงตีมะ โลยนัง โลยนัง
 อานะ อังอายัม ตูโรตเซอบีอ์ลัจ เตงเตงบั้ง เตงเตงบั้ง
 ลองกาตัมปี ลองกาเตองะฮ โลยนัง โลยนัง
 กายัจจารัน ญามูฮะ นะเบอริัจ เตงเตงบั้ง เตงเตงบั้ง

อานะ อายัม ตูโรตเชอบี้อัลยจ โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก เตะ ซาปูโละฮ เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 กาบัยจซารัน ญามูฮะ นะเบอรัยจ โลยหนัง โลยหนัง
 กาบัยจดาตัง นะกะเตะ ยาโวะ เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโรตซาปูโละฮ โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก เตะ เซอมีลัดเตงเตงบัง เตงเตงบัง
 กาบัยจ ดาตัง นะกะ เตะ ยาโวะ โลยหนัง โลยหนัง
 โมด ปารัง การเ มาปีลัด เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโมด เซอมีลัด โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก เตะลาปัด เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 โมด ปารัง การเ มาปีลัด โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 ตาเซะ ดาลัม ญาโวะ ลาตา เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโรต ลาปัด โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัยจ ตูโยะ เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 กาเซะ ดาลัม ญาโวะ ลาตา โลยหนัง โลยหนัง
 จาเระ ปูเลา กาเบอ ลาโบะ เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโลด ตูโยะ โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัยจันม เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 จาเระ ปูเลา กาเบอ ลาโบะ โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 ปูโกยจ ลีโปก กาบัยจ เยออาห์ม เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโรต เงอห์ม โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัย ลีมา เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 ปูโกยจ ลีโปก กาบัยจ ฮาซา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 กาลาซี กาบัยจ อาร์ม ตาแลนา เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโรต ลีมา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัยจ เลอปัต เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 มาชี กาบัยจ รัมตาแลนา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 กาบัยจ ดูโตะ ลาเบอ ตาปัต เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโลด ลาปัด โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัยจ ตีกา เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 กาบัยจ ดูโตะ เตะลาเบอ ตาปัต โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 ลาปัต ดาตัง มะรีมะ ยากา เตงเตงบัง เตงเตงบัง
 อานะ อายัม ตูโรต ตีกา โลยหนัง โลยหนัง
 มาติ เชะกอก ตังยัยจ ดูวา เตงเตงบัง เตงเตงบัง

ดาบัยจ ดาตัง มะรีมะ ยากา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 อาดา รุกิ อาดา ลาปา เแดงแดงบั้ง เแดงแดงบั้ง
 อานะ อายมั ตูโรต ตูวา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 มาติ เซะกอก ตึงยัจ ซาตุ เแดงแดงบั้ง เแดงแดงบั้ง
 อาดา รุกิ อาดา ลาปา โลยโลยหนัง โลยโลยหนัง
 โกย ปารังเตะ ลามา ลากู เแดงแดงบั้ง เแดงแดงบั้ง”

4.2 การฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยกลุ่มเยาวชนอุรักลาโว้ย

เนื่องจากภาษาอุรักลาโว้ยจะเป็น 1 ใน 15 ภาษาที่อยู่ในภาวะวิกฤตในประเทศไทย กระบวนการฟื้นฟูภาษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการฟื้นฟูภาษาด้วยตัวเจ้าของภาษาเองก็จะมีส่วนช่วยชะลอการตายของภาษาได้ในระดับหนึ่ง และยิ่งมีการฟื้นฟูภาษาในกลุ่มเยาวชนด้วยแล้วก็จะยิ่งทำให้ภาษาอุรักลาโว้ยได้มีการสืบทอดต่อเนื่องไปจากรุ่นสู่รุ่นอีกด้วย เมื่อเกิดการฟื้นฟูภาษาแล้ว ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ในภาษาก็ได้รับการฟื้นฟูและสงวนรักษาไปพร้อมกันด้วย ดังเช่นในกลุ่มของทีมีวิจัยเยาวชนอุรักลาโว้ย ที่ทำการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อหาความรู้ในองค์ความรู้ของชุมชนที่ตนเองสนใจ

นอกจากการสืบค้นจนได้ข้อมูลในรูปแบบภาษาไทยในข้อ 4.1 แล้ว ทีมีวิจัยยังได้ทำการบันทึกความรู้เหล่านี้เป็นภาษาอุรักลาโว้ย โดยมีระบบตัวเขียนภาษาอุรักลาโว้ยอักษรไทย อันเป็นผลงานวิจัยจากโครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่” เป็นเครื่องมือสำคัญ

ผลงานการบันทึกเพื่อการฟื้นฟูภาษาอุรักลาโว้ยโดยพลังเยาวชน แบ่งเป็น 3 หัวข้อได้แก่ 1. บารัก มียา มากัด 2. บารัก มากัด : เตะ ลูปา เตะ เบละฮ เตะ ตูโปะ และ 3. บานา

4.2.1 บารัก มียา มากัด

กิตา เบละฮ ดาบัยจ. จะ ลากู บวยจ โกะ เซอ บารัก มียา มากัด. นะ ลูเมะฮ ลาโว้ย เตะ นะ เลอแงะ ฮาปิส ดะฮ. กิตา การี บารัก บายี นะ ปาซัน อีนี. กิโตอ ราโอะ นะบวยจ บรี ดู โตะ ยางัน กิตา มาลามา ตาปีจะ โกะ เซอบารัก เตะนะ ลากู. มียา มากัด ตีภา ลากู. อาดา บูบูอี กัด บูบุญฮ ปุกัยจฮูรัก. เตะ ยาดี บารัก มียา มากัด นะ ลูเมะฮ ลาโว้ย.

1. ปีดา มียา ลากู บารัก มียา มากัด นะ ลูเมะฮ ลาโว้ย.

2. โกะ นะนนะ เบละฮ ตาฮู ลากู บารัก มียา มากัด นะ ลูเมะฮ ลาโว้ย นะ กาลานู ตู รอยจ ยूरुयी.

3. โกะ นะนนะ ซายัก โกะ บารัก มียา มากัด นะ ตะชิก. เตะ เบละฮ ซาโมยง เตะ อุรักตูฮา กาลา นูตู.

กิตา อั้งยจ จะ โกะ บารัก มียา มากัด. โนะนินะ ยาดี บารัก บายิ นะ ลูเมะฮ ลาวอยจ. ยางัน ซื่อมียา เดะ ชูกา บารัก อีนี้. กิเตอ เบอละฮ ตาสู อาระฮ จะเบอละฮ บวยจ โกะ เซอ บารัก มียา มากัด. โนะฮินะ เดะ นะ บวยจ บรี กิตา มากัด เบอละฮ.

บวยจ นามา ลูเมะฮ ลาวอยจ ภาโตะฮ บวยจ โกะ เซอ บารัก มียา มากัด

เซอกาอู ยาดี ตูโปะ เดะ ดูโตะ เปอเลาชาตัก. ยาดี ตูโปะ มิเดอมิ. เดะอาดา ลูเมะฮ ลาวอยจ. ดูโตะ ตูโปะ อีนี้ อาดา โกะ บารัก เดะ บายิ. อาดา ลากู อูชิ บานา รุงก. กิเตอ รัมมง เตอเบอดี.

ลากู เมอเลา เดะดาลับ ตูโปะ. ยาดี ลากู เมอเลา. ดูโตะ เดะ ดาลับ ลากู เมอเลา นะ มายู. เตดลามาณี กิตา บวยจ ลากู จูละฮ นะ กิตา. ปีดา บรีโกะ ลูเมะฮ ลาวอยจ เบอละฮ บายา ยา งัน จูละฮ. กิเตอ บวยจบรี เบอละฮ ตาสู ลากู เปออูชิ กาลานตู อาดา อารีปจัก. บวยจ ยีรียจ. บวยจ ดาโตะ ตาปีจะ อารีปจัก เตอ. ยาดี บารัก บายิ เดะ จาระะ บรี ตาสู จะ. กิตา ยาดี อูรักลา วยจ. อาดา บารัก เกอยา เดะ ลาวอยจ. กิเตอ อาดา โกะ เซอบารัก เดะ นะเกอยา ลาวอยจ. อาดา ปูกัยฮสุรัก บูนูฮัก บูนูฮยฮ อีนี้ เลอ บวยจ บรี กิตา ชูกา เดะนะ มียา บรีกิตา ตาสู.

กิเตอ นะ ภารี จะ ลูเมะฮ ลาวอยจ ยาดี ลูเมะฮ เดะ อาดา อูรียจ อาดา บารัก บายิ เตด ชูปาฮาปา. ตาปี จะ กิตา นะ บวยจ บรี ตูโปะ กิตา ปี ยาโวะฮ.

ลากู บวยจ บารัก มียา มากัด มาแระฮ เตดัก ดีฮา

ลูเมะฮ ลาวอยจ กาลานตู ดูโตะ เตด เลอภัยจ. ปีโชะ อีตู โชะ อีนี้ เดะ โกะ เปอเลา ยางัน เดะ ลาวอยจ. กิเตอ เบอละฮ มาแระฮ ดูโตะ เดะ เปอเลา ชาตัก. ยาดี ลูเมะฮ ลาวอยจ. ดูโตะ เดะ ตาปอ ดะฮนูนเนน เซอกาอู. กิเตอ อาดา ลากู เดะ โกะ เมอปู ปีปี.

กาลานตู กูญา เมอเลา จะ ลูเมะฮ ลาวอยจ เดะ เปอเลา ชาตัก อีตู เตอ. มาแระฮ ดาตัก กู นุงยีรียจ. กิเตอมาแระฮ ดูโตะ เดะ ดาลับ ปาสู ปีโชะ อีตู ปีโชะ อีนี้. ปีดา เกอยา ปีลัก มาเซด. กิเตอ วะตู อีนี้ ญาแญะ มาแระฮ เดะ เปอเลา ภาโตะ มียา ลาวะ ยางัน เกอยา ลาวอยจ.

ลูเมะฮ ลาวอยจ อาดา ลากู บวยจ บารัก มียา มากัด. เดะ ลาวอยจ ดาตัก กาลานตู รอยจ ยุ รุยนี้. บวยจบรี ลูเมะฮ ลาวอยจ ดูโตะ ยางัน ลาวอยจ มาแระฮ ลามา. กิเตอ เบอละฮ เกอยา ลาวอยจ เดะ ยาดี ลากู เกอยา. กิเตอ อาดา โกะ เซอบารัก เดะ ลากู บวยจ บารัก มียา มากัด. จะ อาดา บูนูฮัก บูนูฮยฮ กิเตอ ปูกัยจ สุรัก.

บารัก เดะ นะ บวยจ บูนู อักัด

คอด ซีปากู ภายี ปูกัยจ ปีเซา ตาลี โวะบัต ดาวย วี บาตู มาตาราวัย กูติกภัยจดาวย.

จูเตอ ดาลับ ลากู บวยจ บูนู อักัด

ลามูลา ภาโตะฮ มาโชะ ฮูตัยจ ปักรียจ กาญ ยางัน วี. ภาโตะฮ ปีละฮ กาญ ยางัน วี มา แระฮ บวยจ บายา ปาญัก ตารา ดีภา รอยจ ดูวา เดอปา. บูนู อักัด ดาลับ เซอปียี. ภาโตะฮ อาดา กาญ นัมเบอภัยฮ บาตัก บางัน วี ปัยจ อูรียจ กิเตอ ดาลับ ซาอูรียจ ปาญัก ปัยจ เดอปา. ตาปี จะ ดาลับ เซออูรัก นะ เบะฮ กาญ เตด ชูปา เซอมียา ตาสู ชูกา คะนามี เดะ ดาลับ ซาอูรัก.

ก๊ิเตอ ปุลัก อาเมต กาญ ยำงัน วี มาแระส ญาแญะ รุปา บูน. ก๊ิเตอ บูน นะ ยาดี รุปา ชู
ปา บากัก ป็อญ. ป็จะ อาดา ลุกัก ปาญัก นะ บูน นะ ซาอูรัก เตด ชูปา. ก๊ิเตอ ฮาปา บวยจ
กะก๊ิเตอ กะก๊ินี้.

บากัก อี้ตู บวยจ รุปา บูน ชูตะฮ อาเมต โจะบัด เตะ เบาะฮ ดาวัย ชูตะฮ มาแระส
บะญัม กิลิก บูน ยำงัน งา บะญัม ปี บรี รอยจ กิลิก บูน. ก๊ิเตอ ตาโระฮ ซารูรอก. บรีดา บวยจ
ปีตู อาเมต อี้กัก บาวา ต็อเบะ. ก๊ิเตอ เตะ รูรอก อี้ตู บวยจ ปีตู มาแระส ตูโดก.

โกะ บารัก เตะ นะ ปี ป็อปปัยฮ บูน

1. ตาลี ตีกา ปุโละฮ รอยจ ปัยจ ปุโละฮ เดอปา
2. บาตุ ดูวา ก็อโตน อี้กัยจ ต็องะฮ ยำงัน ฮุโยก ตาลี. ก๊ิเตอ อาเมต บาตุ ปัยจ ก็อโตน ตา
รา เตองะฮ กิล. อี้กัก ปีติก บูน บรี บูน ตาลับ.
3. บูน

จูเตอ ดาลับ ลากู ป็อปปัยฮ บูน อี้กัก

อาเมต โกะ เซอบารัก เตะ นะ บูน บาวา ญาแญะ ปาส. ก๊ิเตอ ลีฮัยจ โกะ อาแงน เตะ
นะ ต็อเบะ

1. กาโดะฮ ลีฮัยจ ปุเลา จะ ยาดี อาพะ อาปี จะ เตด ยาดี. อาพะ อาปี บุกัก นามา กา
เลา จะ ยาดี อาพะ อาปี. กิตา ลีฮัยจ เปอนานา เตด การี.
2. กาโดะฮ ลีฮัยจ ลาโวจ บรี เซองะ ก๊ิเตอ บารู ต็อเบะ ปี ญาลา บูน ป็อเละฮ รารัก เตะ
ดาลับ ป็อปปัยฮ บูน กาโดะฮ ป็อปปัยฮ บูน ดิกปีติก การัก ร็อ จะ ตูกด.

ลากู ป็อปปัยฮ บูน

1. กาโดะฮ ลีฮัยจ เปอนานา ปุเลา
2. ะตุ ป็อเละฮ เปอนานา เตะ บายี ชูโงะฮ ตะฮ. อาเมต บูน ปี ป็องปัยฮ. ก๊ิเตอ ฮาวา จะ
ป็อปปัยฮ บูน ชูตะฮ. ตูรอยจ ยำงัน ตาลี. กามูฮา ตีกา ปุโละฮ รอยจ ปัยจ ปุโละฮ เดอปา. ยำงัน
อี้กัยจ บาตุ โชะ ต็องะฮ ตาลี เซอปียี่ ฮุโยก ตาลี เซอปียี่.
3. บากัก อี้ตู ป็อปปัยฮ บูน ปีเยอ กามูฮา ลีมาป็อลัยฮ อารี. ซามียา เตะ ป็อปปัยฮ กาโดะฮ
จับ เปอนานา บรีบายี. ก๊ิเตอ นาตี ะตุ ปี ซิตะ.
4. ตานา รอยจ ะตุ เตะ ปี ซิตะ บูน เตะ ต็อปปัยจ เตะ ยาลา บูน. อาเมต อี้กัก เตะ ป็อ
เละฮ มาแระส ยูวัน บรี อาดา โกะ ร็อกา ป็อเละฮ มากัก ร็ออารี.

ปาชัน บายี ลากู ป็อปปัยฮ บูน

1. กาโดะฮ จับ เปอนานา บรี ป็องเละฮ. เตะ กิตา ปี ป็อปปัยฮ บูน. กาเลา เซอมียา เตดเดอ
ละ บวยจ. นะ จับ เปอนานา เตด ป็อเละฮ.
2. วี มาซั บนะ ตูโลก บรี อี้กัก มาโชะ บาญะ ญา ชูปา อุปัด ยัยจ อี้กัก.

บารัก เตะ กิงนา ยากา

1. กาเลา จับ เปอนานา เตด ป็องเละฮ บูน นะ ล็องแะ

2. ฮาวา จะ อาดา โกะ รีบอยจ มาโสะ นะ บวยจ. บรี อาเย รีบัย ซี อาเย โกระฮ ยาดิ อาเย ย็อง. กาเลา อาเย ป็อดัยฮ โตระฮ อาเย ดั้งปะ บาตุ ยางัน การ์ก นะ บวยจ บรี อาเย รีบัย ซี.

บารัก ลากู บวยจ บูบู นุยฮ

1. กาญ (บายา อินก กากิ)
2. ปุกัยจ ตารา มาตา ปุกัยจ บายา เซอยาริ ต็องะฮ
3. ตาลิ
4. โอะบัด
5. บูลิ อาเย มาแนะฮ
6. ซีปากู ตารา เซอยาริ รอยจ ดูวายาริ
7. ป็อปะฮกาเม ยางัน ดาโวเด นูเดอ
8. ป็เซา
9. เกอนีรา
10. บาตุ
11. กาบูยฮ
12. คอด กาเตาะ ซีปากู
13. แกุลอน ลีมา ลิต
14. กายิ

จูเตอ ดาลับ บวยจ บูบู นุยฮ

ญูแญะ ปิ กรัยจ กาญ บายา เดอะ นะ อาเมต. กิเตอ อาเมต กาญ เดอะ ป็อละฮ มาแระฮ กรัยจ ตารา ต็องะฮ เดอปา รอยจ ซา เดอปา. กิเตอ อาเมต ซีปากู มาแระฮ กากิก บรี ยาดิ รูปา ปัยจ ซากิ. ลีเบอ กาเยต บรี ยาดิ รูปา บูบู นุยฮ. กิเตอ อีตู อุแกง ลู๊ก ปาญัก กิลิก บูบู.

ฮาวา จะ ป็อละฮ ลู๊ก ปาญัก กิลิก บูบู เดอะ อาเมต ปุกัยจ มาแระฮ เซอโกะ บูบู นุยฮ.

กิเตอ อีตู กรัยจ ปุกัยจ ปุลัก บายา ลีมา ป็อลัยฮ มาตา ปุกัยจ เดอะ นะ บวยจ บูบู นุยฮ. บวยจ บรี ยาดิ ยาลัด มาโสะ นะ นุยฮ.

กิเตอ อีตู อาเมต โอะบัด มาแระฮ ยาโรยจ ปุกัยจ บรี ล็อภัยจ ยางัน บูบู อาจุ ยาดิ รูปา เดอะ ก็อยะ. บากัก อีตู บูลิ อาเย มาแนะฮ ดูวา บูลิ มาแระฮ เบาะฮ เดอะ ปัดิก งา. นะ ญูวา บูบู. กิเตอ อาเมต ดาโวยจ นูเดอ ร็อ จะ ดาโวยจ กาเม เดอะ กรัยจ ป็อละฮ รูปา เดอะ ตานา บายิ นะ ป็อกะ อาตัยฮ บูบู. กิเตอ อีภัยจ ตาลิ บรี ก็อยะ ปุลัก.

อาเมต ตาลิ เดอะ อาดา ลู๊ก ปาญัก ตารา อาเย ลาโวยจ เดอะ กิตา อาเมต บูบู ปิ ป็อปัยฮ อาดา ตารา ลู๊ก ปาญัก บายา ดูวา บูลิ เดอะ เดอปา. กิเตอ อีภัยจ ยางัน บูบู ยางัน เกอนีรา. กิเตอ เบาะฮ แกุลอน อีภัยจ ยางัน ตาลิ บรี เยอฮัง ยางัน บูบู ตารา ตีภาเดอปา. กิเตอ บาวา บูบู อีภัยจ บาตุ.

กิเตอ ลากู บวยจ เกอนีรา อาเมต กาญเดอะ อาดา ลู๊ก ปาญัก ตารา เดอปา รอยจ ซาเดอ ปา. กิเตอ อาเมต กาเยต เกอนีรา เดอะ ตาโระฮ บรีเยอ มาแระฮ อีภัยจ ฮูโยก กาญ นะ ยาดิ ซี

นามา โปยจ ปือละฮ. เตะ ปือละฮ นังซึงนัง. บุกัด นามา บริ โตะ. เตด ซือ ซัยฮ ยางัน เซอมียา เตะ ปือ ปัยฮ บูนุ นุยฮ ยุกา

บากัก อีตู อาเมต กาบุยฮ มาแระฮ จูโจะ ยางัน กาญ รวัก ตือองะฮ กาญ. บากัก อีตู อาเมต บาตุ เตะ อาดา ปี อี้กัยจ บาวา กาญ กิเตอ เบาะฮ ดาลับ เซอปียี่ ซาปีละฮ.

ลากู อาเมต บูนุ นุยฮ ปี ปือปัยฮ

อาเมต บูนุ ญาแญะ ปาฮู ตาปี ซา ดาลับ ปาฮู ปือโตะฮ เซา ปูโละฮ บริยี่ รอยจ ลีมา ปูโละฮ บริยี่. กิเตอ ลีฮัยจ โกะ รีบอยจ อาแนน นะ บายิ จะ เตด บายิ. กิเตอ ลีฮัยจ อาเย จะ บายิ เตด บายิ เตะ นะ ปี ปือปัยฮ บูนุ.

ดาลับ ลากู ปือปัยฮ บูนุ นะ เปอ บริเยอ บริ เยอฮัง. ดาลับ ลากู ปือปัยฮ บูนุ. กิเตอ บูนุ ดาลับ ซาปียี่ นะ อาดา รวัก เยอฮัง ตารา ดูวา ปูโละฮ ตือปา รอยจ ตีกา ปูโละฮ ตือปา. กิเตอ ดูลู่ เตะ นะ ปือปัยจ บูนุ กาโตะฮ อาเมต ตือเลอ นุยฮ ปีอี่ กัยจ ดาลับ บูนุ ปีลัก กาลี่. ฮาวา จะ ปือปัยฮ บูนุ ซูตะฮ กิเตอ โปยจ นาตี ะตุ เตะ นะ ปี ซีตะ บูนุ. กาเลา จะ อาเมต นุยฮ ปือละฮ มาแระฮ ยูวัน บริ อาดา มากัด รือารี่.

บารัก บายิ นะ บูนุ นุยฮ

1. เตดกือนา ลีฮัยจ เปอนานา ปูเลา บุกัด. นามา ลีฮัยจ จะ ปือละฮ เตะ กือนีรา เตะ กิตา ปี ปือปัยฮ.

2. อาเมต เกอตัยฮ ปูเตะฮ มาแระฮ บวยจ ตือเลอ นุยฮ. บุกัด นามา ญา มียา. ตือเลง นุยฮ เตด ปือละฮ.

บารัก เตะ กือนา ยากา

1. กาเลา จะ อาดา รีบอยจ มาโชะ บวยจ บริ อาเย โกระฮ บริ ยาตี อาเย ยือเงา. กาเลา อาเย ปือตัยฮ โกระฮ อาเย ดึงปะ บาตุ ยางัน การ์ัก นะ บวยจ บริ อาเย รีบัย ซี่. ะตุ อาเย โกระฮ ตือเบะ ปีปือปัยฮ เตะ ปือละฮ. บุกัด นามา นุยฮ ซูกา ดูโตะฮ เตะ อาเย ยือเงา

โกะ เซา บารัก เตะ นะ บวยจ

1. กายัน ตาปก โชะฮ อาตัยฮ ตารา ปัยจ มิน
2. กายัน กากี ดูวา มิน เตองะฮ
3. กาบุยฮ
4. กาเยต กือนีรา
5. กาญ กือนีรา
6. มาตา ปูกัยจ ตีกา เซน ลาปัด มิน กิเตอ ยางัน ปัยจ เซน ดูวา มิน
7. เตะ ดาลับ เซอปาลา ปาญัก ดาลับ ตีกา ปูโละ ตีกา เดอปา
8. โยะบัด
9. ปือนัง อี้กัยจ ปูกัยจ
10. ปาปัด
11. ซีริก ตูดก ปูกัยจ ดูวา ลา เตองะฮ

จูเตอ ดาลับ ลากู บวยจ ปูกัยจ สู้รัก

อามาต ปูกัยจ โหะ อาตัยฮ มาแระฮ จูโจะ ตาลี บากัก อีตู อามาต ตาลี เนาะ ซา ลากี มา
แระฮ จูโจะ ตาปก ปูกัก นา อามาต ตาลี เตะ ยาโรยจ ปูกัยจ กิเตอ อามาต ตาลี ซาลากี เตะ ยา
โรยจ ตาปก มาแระฮ ยาโรยจ ปือลือกัยจ ดูวา อูร์ยจ กิเตอ ปือปัยฮ รวัก ยือฮัง นะ ตาปก รวัก
เซอ ยือ กัน ตาปก ซา ยาโรยจ ปือเละ ตีกา มาตา อิกัยจ รวัก เนอะฮ ดูวา ดูวา ยือกัน ยาโรยจ
ปือ และฮ ลีมา มาตา อิกัยจ เตด เบะฮ ตาปก ปูกัยจ เตะ ดาลับ ซาปาลา นะ เบะฮ ตาปก ตา
รา ปัยจ ปูโละ รอยจ ลีมา ปูโละ ปียี

ปูกัยจ โหะ กายัน กากี อามาต ลกัก มาแระฮ ยาโรยจ ยางัน ตาลี ดาลับ เซอปา กาโตะ
เบะฮ ซาตุยฮ ตีกา ปูโละ ปียี รวัก ยือฮัง นะ ดาลับ ซาปียี ลกัก ตีกา มาตา อิกัยจ เซอยือกัน
วะตุ ชูตะฮ ดูวา ปิดิก เซอ ปูโละ ปาลา อามาต ปูกัยจ เตะ ชูตะฮ มาแระฮ อิกัยฮฮบ ปือลือกัยจ
กิเตอ อามาต ปี เบะฮ เตะ ซิริก

กิเตอ ลากู บวยจ กือนีรา อามาต กาญ เตะ อาดา ลุกัก ปาญัก ตารา ดูวา รอยจ ปัยจตอก
กิเตอ อามาต กาเยต เกอนีรา เตะ อามาต ตาโรฮ มาแระฮ อิกัยจ ยางัน ฮุยก กาญ ปิญาตี จะ ซี
นามา โปด ปือเละ เตะ จับ ปือเละ นังซือนัง ปูกัก นามา ปี ยางัน ซัยฮ ยางัน เซอมียา อาชิก เตะ
ปือปัยฮ สู้รัก ซามา กิเตอ บากัก อีตู อามาต กาญฮ มาแระฮ จูโจะ ยางัน กาญ รวัก ตือองะฮ กาญ
ยากัก อีตู อามาต บาตุ เตะ อาดา ตะฮ อามาต ปี อิกัยฮ บาวะฮ กาญ กาโตะฮ เบะฮ ดาลับ เซอ
อูตัยจ ซือกู

จูเตอดาลับ ลากู อามาต ปูกัยจ ปี ปือ ปัยจ

อามาต ปูกัยจ ยางัน กือนีรา ญาแญะ ปาฮู กิเตอ ลีฮัยจ อาเย ฮูโรยจ อาเย ปาซัก ยางัน รี
โบายจ จะ เตอเกอ เตด เกอเลา จะ อาเงน เตด เตอ เกอ บาวา ปาฮู ตือ เบะฮ ปือ เละฮ บานู
เซอมียา นะ ตือ เบะ ปี ปือปัยจ รวะ อีตู เตะ ยาตี ลูเปอ กิเตอ อาดา ลากู ปือ ปัยจ ตุโหะ
กือนีรา ดูดู ยางัน โกะ ตาลี ซามา โกะ กายัน กากี กิเตอ ปือปัยจ มัยจลามัยจ อาจุ ฮาปิส ซือตัยจ
ตือองะฮ เบอ ปีเยอ เตองะฮ ยาบ ปี ซิตะ ลีฮัยจ

เซอมียา เตะ ปี ปือปัยจ ซิตะ ลีฮัยจ ดูดู ฮาเวะ จะ อาดา สู้รัก ปด ปี ปือ ปัยจ ปูลัก กา
เลา จะ เบะฮฮอย สู้รัก ปี ปือปัยฮ เตะ อาชิก ปูลัก

บารัก บายี เตะ นะ ปือปัยฮ ปูกัยจ สู้รัก

เซอมียา เตะ นะ ปือปัยฮ ปู กัยจ สู้รัก กาโตะฮ ตาฮู โกะ อาเย จะ ปาซัก รือ จะ อาเย
ฮูโรยจ

กิเตอ กาโตะฮ ตาฮู จะ การ์กเทียม กิเตอ โปยจ ปือปัยฮ ปูกัยจ ปือเละฮ เตะ มาเซต บา
รัยจ บูลัดนัม รอยจ บูลัด ซา ปูโละฮ นะ ดาลับ ซาตาฮต.

บารัก เตะ กิ.อนา ยาก.า

กาเลา จะ เตด ตาฮู จะ อาเย ปาซัก อาเย ฮูโรยจ. กิเตอ ปด เตด ตาฮู โกะ การ์กเทียม
นะ บวยจ บรี ปือปัยฮ ปูกัยจ เตด ปือเละฮ นามา ลาลู. กิเตอ นะ บวยจ บรี โกะ ปูกัยจ ปูโระ.

4.2.2 บาร์ก มากัด : เตะ ลูปา เตะ เบอละ เตะ ตูโปะ

กามี เบอละฮ มียา. ปาซัน บาร์ก มากัด เตะ ตูโปะ. นะ ลูมาะฮ ลาโวยจ. เตะ นะ ลือแงะ. กามี เบอละฮ ลือยจ การี บาร์กบายี. เตะนะ อาเมต. โกะ บาร์ก มากัด อีนี้. มาแระฮ บวยจ มากัด ปูลัก. กามี นะ บวยจ ตีภา บาซา. อาดา โยกตีแบว โยกจีจอ กุลัยกิชิ. เตะ เซอมีญา กาลานูตู ชูกามารัด.

เตะ กามี นะ บวยจ บาร์ก มากัด อีนี้. นะ ยาตี ลากู บายี ปีกะ ลูมาะ ลาโวยจ. ปือละฮ มากัด. โกะ บาร์ก มากัด อีนี้ ปูลัก กะกิเตอ นะ ปือละฮ บวยจ มากัด. เตะ รุมะฮ นะ ตะชิก.

บวยจ นามา กิตา กะโตะฮ คูลี บาร์ก มากัด อีนี้

กาลา อีนี้ อาดา บาร์ก มากัด. เตะ บวยจ เซอนัง เบอลี เซอนัง. บวยจ บรี บาร์ก มากัด. เตะ ตูโปะ ลูมาะฮ ลาโวยจ เลอเงะปี.

ลูมาะฮ ลาโวยจ บาญะ เตะ อีงัยจ ลากู บายี เตะ บาร์ก มากัด ตาปี บายี เตอ เตะ อาดา โกะ อูรัก โชะ อาตัย เตะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล บวยจ บรี ลูมาะฮ ลาโวยจ ลือยจ กะกิเตอ ปี โกะ นะนา นะ เตะ ตูโปะ เบอละ กาลา บาร์ก งากัด เตะ ตูโปะ นะ กิตา จะ อาดา บาร์ก มากัด เตะ บายี ฮามา ญามัน.

กะกิเตอ กามี เบอละฮ ปี มีญา บาร์ก ลก นะ เลอแงะ เบอละ ตาฮู จะ อาดา บาญะ เตะ นะ เลอแงะ ตาปี จะ กามี อาเมต ตีภา บาซา มาแระ บวยจ อาดา โยกตีแบว โยกจีจอ ซามา กุลัยกิชิ นะ บรี บาร์ก มากัด อีนี้ มาแระฮ ปาเระ ฮาลากี ปูลัก

กุลัยกิชิ ยาตี บาร์ก มากัด เตะ บาญี ยาตี กุลัย เตะ เตะ ชูปา เตะ อาชิก อาดา บาร์ก มาแระ ยุกา อาดา โยกตีแบว ฮามา โยกจีจอ ญาตี บาร์ก มากัด อูชิ

ตีภา บาซา อีนี้ บวยจ มากัด เบอละ ฮอย ลากู บวยจ เตะ ปายะ ตาลู ยาตี บาร์ก มากัด เตะ บวยจ ฮามา บาร์ก เอะ อาดา เตะ ตูโปะ ตานีจะ โยกตีแบว ฮามา โยกจีจอ นะ บวยจ เบอละฮ เตะ มูเซต บาร์ยจ

ลูมาะฮ ลาโวยจ บาญะ เตะ อีงัยจ ลากู บายี เตะ บาร์ก มากัด ตาปี บายี เตอ เตะ อาดา โกะ อูรัก โชะ อาตัย เตะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล บวยจ บรี ลูมาะฮ ลาโวยจ ลือยจ กะกิเตอ ปี โกะ นะนา นะ เตะ ตูโปะ เบอละ กาลา บาร์ก มากัด เตะ ตูโปะ นะ กิตา จะ อาดา บาร์ก มากัด เตะ บายี ฮามา ญามัน

โยกตีแบว

เซอบาร์ก

1. บวฮ ตีแบว ดูวาปูละฮ บวฮ.
2. กูลา ตือองะฮ กิโละ.
3. การ์บ ฮุยก ชูดู.
4. กาเมมุดา เซอปีย.

5. บรัฮ์ ดุวรา ยูรีย.
6. ดาโวด ปิซึก.
7. อาเย เตองะฮ์ จาวัก.

จูเตอ ลากู เปอตัด บาร์ก บวยจ

1. กัยจ ดาโวด ปิซึก นัม ซากี.
2. อาเมต ตีแบว มาแระฮ์ กุแะ. กะกัเตอ อาเมตปี เญอเลาะ ปี่ ฮาลุยฮ์ โตะ.
3. อาเมต กาเมมุดา. มาแระฮ์ การอยจ บรี ยาดี บรู บรู.
4. อาเมต บรัฮ์ ปี่ ร็อนัม. เซอพูโละฮ์ นาที. กะกัเตอ อาเมต ปี่ เญอเลาะ บรี ลูมัยจ. กะกัเตอ อาเมต มาแระฮ์ อีรี เดะ รากา.

ลากู บวยจ

อาเมต บวฮ์ ตีแบว. กาเมมุดา เดะ การอยจ ดะฮ. บัยจ เดะ อีรี. กาวน เซอกาลี. กะกัเตอ เบาะฮ์ การับ ฮูญก ชูดู. ฮามา กูลา ซา กิล. กาวน บรี มาโซะ เซอกาลี. ตานา กาวน ชูตะฮ. อาเมต ปี่ เบาะฮ์ เดะ ดาโวด ปิซึก เดะ กรัยจ ดะฮ. กะกัเตอ อาเมต ปี่ ซาลัย เดะ บารา อาปี. เดะ อาปี เตด ญาลา. กะกัเตอ นาตี ลีมา นาที. อาเละฮ์ เซอเบอละฮ์ ปุลัก. ซาลัย ปี่เบอกะ กะกัเตอ ชูตะฮ์ มากัด เบอเละฮ.

อีชีโกย เดะ บาญี

อีชีโกย กาโตะฮ์ ตุเฮอ. ซาลัย บรีเบอกะ. นะอาดาลากู ญามัน. เกาะเกาะ โชะลวอ โชะดาลับ ลีอมะฮ.

โกย เดะ เตด ชูปา ฮาปา

จรัยจ โกย กาโตะ ญาคี จรัยจ นะ บวฮ์ ตีแบว. เดะ เบอเละ เดอตก บวฮ์ ตีแบว. นะ อาดา ลากู ภาจะ. บาญะ มากัด กะกัเตอ บวฮ์ ตีแบว อาดา มาแนะ เดะ อีชี นะ ญา. ญาคี บวฮ์ เดะ มีญา ปาญะฮ. โกยตีแบว ญาคี โกย เดะ อาดา ลากู ญามัน.

บวยจ นามา โกย นะ ลีอแงะ

1. บวฮ์ ตีแบว ยาดี บวฮ์ เดะ มีญา ปาญะฮ.
2. อาดา ลากู บวยจ บาญะ ลากู.
3. อาดา โกย เดะ ปี่เละฮ์ บาญะ.
4. ฮอย ฮาปา คูลี.

โกยจื่อ

เซอบารัก

1. บุงาจื่อ ความุโละฮ บุงา.
2. กูลา เตองะฮ กิลโล.
3. การับ ฮูญก ชูค.
4. กาเมมุดา เซอปียา.
5. บรัฮ ความุ ยูร์ย.
6. ดาโวด ปิซึก.
7. อาเย เตองะฮ จาวัก.

จูเตอ ลากู เปอตัด บารัก บวยจ

1. กรัยจ ดาโวด นัม ซากี.
2. อาเมต บุงาจื่อ ปี เยอเลาะ บรี ลูมัยจ.
3. อาเมต กาเมมุดา มาแระฮ การอยจ บรี ยาดิ บรูบรู.
4. อาเมต บรัฮ ปี ร็อนับ เซอพูโละฮ นาที กะกัเตอ อาเมต ปี เยอเลาะ บรี ลูมัยจ. กะกัเตอ อาเมต มาแระฮ อีรี เตะ รากา.

ลากูบวยจ

อาเมต บุงา จื่อ. กาเมมุดา เตะ การอยจ ดะฮ. บรัฮ เตะ อีรี. กาวน เซอกาลี. กะกัเตอ เบาะฮ การับ ฮูญก ชูค. ฮามา กูลา เซอ กิลโล. กาวน บรี มาโซะ เซอกาลี. ตานา กาวน ชูตะฮ อาเมต ปี เบาะฮ เตะ ดาโวด ปิซึก. เตะ กรัยจ ดะฮ. กะกัเตอ อาเมต ปี ซาลัย เตะ บารา อาปี. เตะ อาปี เตด ญาลา. กะกัเตอ นาตี ลีมา นาที. อาเละฮ เซอบอละ ปุลัก ซาลัย ปีเบอกะ. กะกัเตอ ชูตะฮ มากัด เบอเละฮ.

อีชีโกยเตะ บาญี

อีชีโกย กาโตะฮ ตูเฮอ. ซาลัย บรีเบอกะ. นะ อาดา ลากู ญามัน. เกราะเกราะ โชะลวอ โชะ ดาลับ.

โกย เตะ เตะ ชูปา อาปา

อีชี โกย กาโตะฮ ยาดิ ซีปูเตะฮ. อาดา ลากู บาวู นะ บุงา. อาดา อีชี เตะ ลือมะฮ. บาวู เตด ชูปา กะโกย เตะ อาชิก.

บวยจ นามา โกย นะ ลือเงะ.

1. ยาดิ บุงา เตะมีญา ปายะฮ. ญาแญะ เตะ มุเซต บูลัด เซอพูโละฮ. ฮามา บูลัด ความุเบอ ลัยจ. นะ ปีลัก ตาโฮด.
2. อาดา ลากู บวยจ บาญะ ลากู.
3. อาดา โกย บาญะ บรี ปีเละฮ เตะ นะ มากัด.
4. ฮอย ฮาปา คูลี.

กล้วยกีชี

บาร์กบวยจ

1. ลาโวะ มาตะฮ กุโตะฮ นาตี อี้กัต เตะ อาดา ตูลักติกิ. กิเตอ ดาตี อี้กัต อี้ชี ปูเตะฮ.
2. กาเม ตูฮา การอยจ ดูวา ปียี.
3. บาร์ก เกอกะ (เบะเตะ กล้วยจ)
4. บาร์ก กล้วยจ (ลาตามาตี, บาวักมีระฮ, บาวักปูเตะฮ. ซัยลาตาฮีตบ)
- 5.

จูเตอ ลาภู เปอตต์บาร์ก บวยจ

1. อาเมต อี้กัตปิตูนู ปี มาชะ โงะฮซูโงะฮ. ญาเตอ ปีนุานะ บวยจ. ปี อี้กัต ปี ปีนุา ตูเฮอ.
กิเตอ อาเมต อี้ชี มาละฮ ตูโตะ ปีฮาลุยจ.
2. อาเมต กาเมตูฮา มาละฮ การอยจ. กิเตอ บาภิ ดาตี ดูวา เตอปปยจ.
เตอปปยจ เตะ ชา. อาเมต ปี กาวน. กิเตอ อาเมต แมะฮ ตูโตะ ปีกาเม เปอจะฮ มีญะ. (กิเตอนะ
บวยจปีนาตี มีญะ เตะ ดาลับ กล้วยจ)
เตอปปยจ เตะ ดูวา. เกอปปีชา ตัดกาเม.

ลาภูบวยจ

อาเมต ชาตัก เบะฮ เตะ บางา. กิเตอ เบะฮ บาร์ก กล้วยจ ดาลับ มีญะ. กาวน ฮามา ชา
ตัด. เตอจะฮ อาปี เบอนี เตะฮ. กิเตอ อาเมต กาเม เตะ ฮารู เบะปี ดาลับ บางา. กาวน ปีมา
ละ กิเตอ กาเม นาตี มีญะ ดาลับ กล้วยจ ซูตะฮ. กิเตอ อาเมต อี้กัต เตะ ตูนู เบะฮ.
กะกิเตอ ตูโรยจจุภา บาร์กเกอกะ ซูตะฮ. เบะฮ ตาโระ เตะ ตูกู. เซอญูรยฮ ตีภา ปูโละฮ
นาตี. กิเตอ ซูตะฮ อาเกะ นาตี มากัด ฮามา นาซีมาชะ. ฮามาโกะ ตาโระ.
กล้วย เตะ บายี โงะฮ ซูโงะฮ. ญา อาดา อาเย. กล้วย เตะ นีเตะฮ. กิเตอ กาเม เตะ เปอจะฮ
มีญะฮ.

กล้วย เตะ เตต ซูปา ฮาปา

นาตี กล้วย เตะ อาดา อี้กัต ตูนู. นาตี อี้ชี ฮาลุยฮ ฮามา กาเม เตะ เปอจะฮ มีญะ. บวยจ
ปี มาโชะ บายี โตะ. กิเตอ นาตี กล้วย เตะ เบะ ฮอย เตะ ตูโปะ อาชิก.

บวยจ นามา กล้วย เลอแงะ

1. อาดา เตะ บวยจ บาญะ ลาภู.
2. อาดา บาร์ก มากัด ปี ปีละฮ บาญะ เซอนัง เตะ นะ บวยจ จุภา.
3. เบะ ฮอย ฮาปา นะ บวยจ.

4.2.3 บานา

บวยจ นามา กุโตะฮ ตาฮู ลาภู บานา

โกะ กามี เบอละฮ มียา ปาซัน บานา. ยาตี ลาภู อุชี นะ ตูโปะ ลูมะะฮ ลาโวยจ เตะ นะ
ลือแงะ ฮาปิส ดะฮ. กิเตอ กามี เบอละฮ บวยจ ปี มาละฮ ปี โกะ ซือมีญา เตะ ตูโปะ ซูกา ปูลัก.

ก๊ี้เตอ กามี มาละฮ จูละฮ ลากู บานา ตีภา ลากู. อาดา ลากู ลงปง. ลากู ลาเอลา. ลากู โลยโลย
อีนัง. ตีภา ลากู อีนี ยาตี ลากู บานา เตะ ยาตี ลากู อุชิ เตะ ตูโปะ. อาดา ปาซัน จูละฮ กะ ก๊ี้

1. มีญา บาร์ก เตะ อาดา เตะ ตูโปะ.
2. เบอละฮ เบอญาญี ยางัน นารี บานา เตด นะ เจอละ บานี เตะ จะ นะ บามัย.
3. เบอละฮ บวยจ บรี บาร์ก นะ ลูมาะฮลาโวยจ นก นะ ฮาบิส มาละฮ ญาตี บาละ.
4. บวยจ บรี กิตา ปานัย ญะ บาญะ.
5. บวยจ บรี ซ้อมีญา ปานัย ตาฮู ลากู บานา

อึ้งยง จะ บวยจ ลากู เบอญาญี บานา เตะ อีนี. นะ บวยจ บรี ลูมาะฮลาโวยจ เบอละฮ
บาเยอ มาลามะ. กะ บวยจ ซาละฮ กะ นามี. กามี มีตา เซอลามัยฮ รัตตา อูรัก เตะ อีนี ยูกา.

บวยจ นามา ภาโคะฮ มาละฮ นารี บานา

ลากู อุชิ บานา ยาตี ลากู อุชิ เตะฮ รุมะฮ. ยาตี บาร์ก เตะ กาลานูตู ปีโกะ จูจ จี้แจะ
บวยจ ปุลัก. ยาตี เนาะ เตด ชูปา ฮาปา บวยจ ปี ตาฮู จะ ลากู อีนี ยาตี นะ ลูมาะฮลาโวยจ.
ก๊ี้เตอ เตะ ภารี โงะฮจุโงะฮ เตอ อีชี โกะ บาซา นะ ลากู ปือญาญี. เตด ชูปา ฮาปา.

ตูโปะ เซอกาอู นะ กิตา ยาตี ตูโปะ ลูมาะฮลาโวยจ กือเลา นะ ยาตี ตูโปะ มิเดอมิ
โปด. ตาปี จะ โกะ ซ้อมีญา ยาตี ดีบาตี. เตะ อาดา นามา โปด นะ ตูลก ปีฮาบิส.

ดาลับ ตูโปะ กิตา นะ อาดา เตด ชูปา ฮาปา ตาปี จะ เตะ ภารี โงะฮจุโงะฮ เตอ อีชี เปอ
อุชิ บานา เตะ ภารี บาญะ เตอ อีชี โกะ ซ้อมีญา ตูฮา นะ ยาตี ซ้อมีญา อุชิ บานา. โกะ ยักบูยัก
ราดารา ยางัน นะนาระ นะ เจอละ เตด บานี นะ บามัย.

ฮาปา ต้องะฮ เตะ นะ ปือละฮ บาร์ก อีนี ปี อุชิ

1. นะนาระ ยางัน อูรักตูฮา
2. อูรัก
3. ซ้อมีญา ตาราดา
4. ซ้อมีญา บาเยอ ชูรัยง

กิตา นะ อาเมต อีนี ปี บวยจ นามา เบอละฮ เตะ รืออาร์

1. เบอละฮ ตาฮู ลากู บานา
2. เบอละฮ ปี โกะ ซ้อมีญา อาซิก เบอละฮ ตาฮู ยูกา
3. โกะ นะนาระ ชูกา ฮาตี เตะ ลากู บานา

บานา มาละฮ ดาตัก ดีฮา

ลูมาะฮลาโวยจ อาดา บาร์ก อาเยอ ลากู โกะ บานา โกะ บานา โกะ รุงก บรี มาลามะ.
เบาะฮ ฮอย เตะ ญญา จูละ เตะ ชูรัยง. ก๊ี้เตอ บาร์ก อุชิ โกะ บานา เตะ ยาตี บาร์ก จูละฮ
ลากู เตะ ยาตี มาละฮ นะ ลากู ดูโคะ ตาราดา นะ ลูมาะฮลาโวยจ. รีบัย จูละฮ ชูรัยง. ลากู ดู
โคะ นะ กิตา ปือละฮ บรี ญา ลากู เบอญาญี ตาราดา เตะ ลากู บานา. ยาตี เบอญาญี กาลานูตู

เดะ บรี โกะ นานะ จูจ จี้แจะ ยาดี มาแระฮ ตะลามา. กิเตอ บาร์ก อุชิ อาดา เบอลากู บามัย ตาราดา.

บาร์ก อุชิ บานา ยาดี เบอญาญี บรี เมอเลา บาซา ลูเมะฮลาไวยจ บารู อุชิ บานา เดะ มาแระฮ อุชิ ตะลามา อาดา ดูวา ลากู. บาร์ก อุชิ บานา ยาดี บามัย ยางัน อุชิ บานา รามัย. บานา นะ ลูเมะฮลาไวยจ ตูโปะ เซอกาอุ เดะ กาลานตู. นีปี่ ยาดี เซอมือยา เบอญาญี ยางัน ปาลู บานา เดะ บามัย ตานา ฮาปิส เบอญาญี เดะ บามัย. กิเตอ กิลาเกี นะ เบอญาญี ปาลู บานา รีบัย ยางัน นีปี่ เดะ ยूरयनी. บาร์ก อุชิ บานา ยาดี ลากู เดะ ลูเมะฮลาไวยจ นะ เกอนา บวยจ. กิเตอ อาดา อุชิ ปี่ โกะ แบลาก แล ลีฮัยจ. ยางัน ปี่ ลูเมะฮลาไวยจ เบอรัมัย ปี่ เซอมาตา.

ลากู บานา อุชิ กะ นามี เตองะฮ

1. เปอมาลูลู บานา ลากู เปอ บวยจ เนาะ ลากู ญาญี เดะ ชูโระฮ เมอ ญาญี เปอ กะ เปอ บวยจ เดะ เปอ ตัยจ. บวยจ เดะ ปีล็ก ตาโฮยจ. ลากู เบอ ปาจัก. ลากู เมอ นือ ังฮ เปอ จายา. ยางัน มีตา ลากู ซาละฮ เดะ ฮาตุ แบลาก. เดะ กา ลานตู นะ อาดา ลากู ปือ ปัยฮ โกะ ซาบาร์ก เตด บายิ กิเตอ บูลัด นัม นะ อาตัยจ เซอบาร์ก เตด บายิ ปีโซะ บาร์ยจ. ตานา รอยจ บูลัด เซอปือลัยฮ. นะ อาตัยจ เซอบาร์ก เตด บายิ ปีโซะตีเมอ กิเตอ นะ อาดา ตูฮัยจ บุมอ ยาดี เซอ มียา อาตัยจ บาร์ก เตด บายิ ยางัน ฮาตุ แบลาก.

2. เปอมาลูลู บานา เบอ รามัย นะ อุชิ บากัก เดะ เปอ บวยจ ชูตะ ฮาปี. เนาะ นีญัยจ ยี รัยจ ดาโตะ.

ซาบาร์ก เปอ มาลูลู อาดา นามา ตีองะฮ

1. บานา
 - บานา บรี อีนก
 - บานา ปะ อานะ
2. กิออนัก
 - กิออนัก บรี อีนก
 - กิออนัก ปะ อานะ
3. ปาลูตาวะ
4. แชะชะ

ลากู เดะ อุชิ

1. ลากู ลงปง

ลากู เดะ ยาดี มาแระฮ

ลากู อีนี้ นะ อุชิ ลามูลา. ปาซัน เดะ อุชิ ยาดี ลากู ลามูลา ซาเบะ จะ ลากู ลงปง ยาดี ลากู เดะ ญญา อุชิ ตะลามา กาลานตู. เนาะ ยาดี ลากู เดะ กือยะ กือมัยฮ. ลากู อีนี้ นะ ยาดี ลากู บูกา ปีล็ก กาลี เดะ อุชิ บานา. จายา จะ ลากู อีนี้ ยาดี ลากู เดะ เปอบวยจ บาร์ก บานา เดะ นะ นารี ปี่ แบลาก เดะ ปือเละ ตังันตะฮ. จะ ลากู นะ อาดา เดะ กาลานตู ดูลู่ เดะ ลู เมะฮลาไวยจ นะ มาแระฮ ดูโตะ เดะ เซอกาอุ. เดะ เบอจาเระ จะ ยาลัด เดะ มีดัยฮ โซะ บาร์ยจ

ฮาบิส. กิเตอ ปานานา เตะ บาดู ดูโตะ เตะ ดาลับ กามูฮา. กิเตอ ฮาตา อานู รอยฮ เตะ เจดตา รอยฮ เตะ ตื่อ ปัยจ เตะ โกะ ตาญก เตะ เตอ โละ เตะ เตอ ละ ดูโละ นะ ลูมะฮฮาไวยจ เตะ กาลานูตู.

2. ลากู ลาเอลา

ลากู เตะ ยาดี้ มาแระฮ

ยาดี้ ปาซัน เจดตา ลากู เตะ ยาดี้ ตูโปะ เตะ จะ ตูโปะ เบอละฮ ตาปัยจ ลากู อีตู อีนี้. เตะ เตอ ละ ตา ปัยจ ลามูลา อีตู. กิเตอ เบอละฮ จื่อตา ลากู อีตู อีนี้. ปีโกะ จูจ จี้แจะ เบอละฮ มิงัย.

3. ลากู โลยโลยอีนัง

ลากู เตะ ยาดี้ มาแระฮ

ลากู โลยอีนัง ยาดี้ ลากู เนาะ ซา เตะ กู ญา ซูกา อุชิ เตะ บามัย. รอยจ เซอตา โฮด กิเตอ โกะ บามัย ปื่อ ปัยจ นีญัยจ ฮาบิส ตาฮต. กาลานูตู ลากู โลยอีนัง ยาดี้ ลากู เตะ ยักบูยัก ยางัน รัตารา กูญา ซูกา ซามา. กาลานูตู. ลากู อีนี้ อาดา ลากู นะ บานา ยางัน กิอนัก เตะ เบอรัมัย กิเตอ ยาดี้ ลากู เตะ อาดา เซอมียา นารี ยูกา ตาปี จะ ลากู โลยโลยอีนัง เตอ ปี ปาซัน เบอ ปาคัยจ นะ ลูมะฮฮาไวยจ. เตะ ลากู อีนี้ เมอเลา จะ อานะ อายัม. อีชี อานะ ฮายับ ซาเบอลัยฮ อีเกอ. เตะ ตื่อเบะ มาเระ กิเตอ มาตี ซาอีเกอ. กิเตอ ฮาบิส เบาะฮอย ซาอีเกอ. ลากู อีนี้ เบอจา เระ ปาซัน เบอปาคัยจ นะ ลูมะฮฮาไวยจ.

ลากู อุชิ บานา ปากัยจ กะ นามี

1. กิลาگی

- ซูวปาญัก
- บายูปาเตะ
- กาเยตปาญัก

2. นีปีนี

- กาเยต
- บายู

ลากู นารี นะ บานา

ลากู นารี อีนี้ เปอเลอ มะฮ ญาวา กิเตอ นารี บรี มาเรอมา. กิเตอ นะ นารี ตูโรยจ ลากู นะ เซอมียา ปาลู. ตาปี จะ ลากู เตอ นะ อาดา ซาวารา เตต ซูปา. กิเตอ ลากู นารี เซอมียา นะ อาดา เนาะ เตต ซูปา ฮาปา ตาปี กะ นามี โปด ลากู นารี เตอ นารี เปอเลอมะฮ บรี มาเรอมา.

ลากู เตต ซูปา กาลา นูตู ยางัน ยूरयहनी

กาลานูตู ลากู นารี บานา เตอ เซอมียา นะ อาดา ลากู นารี เตะ เตต ซูปา ฮาปา ตาปี จะ นะ นารี ตูโรยจ เตะ กิตา บวยจ ปื่อละฮ. นีปีนี นะ ยาดี้ เซอมียา เบอญาญี ยางัน ปาลู บานา

ตะขิก. บาร์ก เตะ นะ เบะฮ เตอ. กิลากี เตด เบะฮบายู นะ เบะฮ เนะฮ ซา ชูวอ. กิเตอ นีปีนี นะ เบะฮ กาเยต ยางัน บายู จะ กาลานตู เตอ ลูเมะฮลาโวยจ เบะฮฮอย ดูวะ บายู โปด เบะฮฮอย นะ เบะฮ. อาดา นามา บรี เบะฮ นะ เบะฮ ฮาปี เตะ จะ อาดา.

ยูรุษนี ลากู บานา ปือละฮ ซาเลต ซามาตา. อาดา ลากู นารี. เตะ จะ นารี บรี มา เรอมา. เซอมียา ปาลู นะ เบะฮ บายู เตด ชูปา กาลานตู. กิเตอ กิลากี นะ เบอญาญี ปาลู บานา รีปัยฮ ยางัน นีปีนี. จะ กาลานตู เตอ นีปีนี เบะฮฮอย กือยา ดูโตะ เนะฮซา เตะ รัมะฮ ปือลา โกะ นะนานะ กิเตอ กิลากี บรี โกะ นีปีนี อุชิ บานา. เปอ จายา จะ กิลากี ตือเกอ อูร์ยจ เตะ นีปีนี. กิเตอ นีปีนี เตด ราชา อาเยอ บรี โกะ นะนานะ ปือละฮ. กิเตอ ชูนัยฮ ชูปา โนะลามา. ตาปี จะ ซาวารา เตอ เตด ชูปา ฮาปา. นะ ยาดี เนะฮซา นะ ลูเมะฮลาโวยจ.

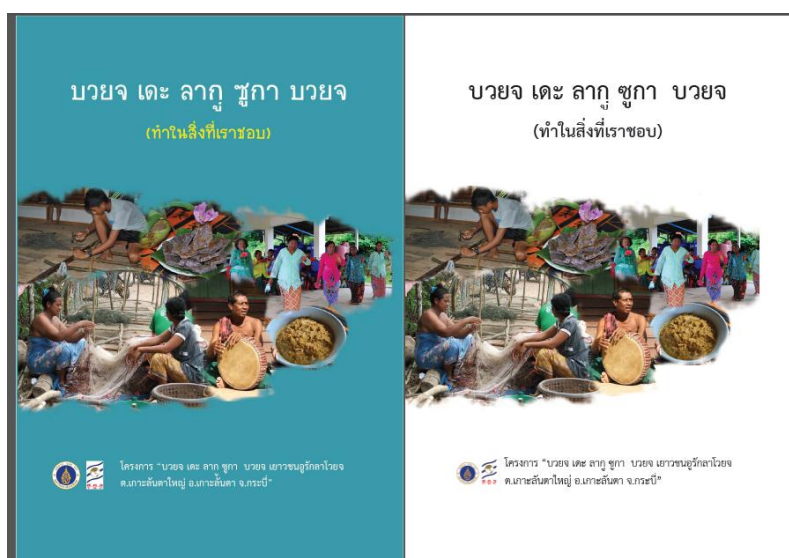
4.3 ความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอูรักลาโวญ

ในขั้นต้น กิจกรรมวิจัยของทีมีวิจัยเยาวชนอูรักลาโวญที่ลงไปเก็บข้อมูลด้านภาษาและภูมิปัญญาในชุมชนก็มีส่วนในการกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตระหนักให้เห็นถึงวิกฤตการณ์ของภาษาและภูมิปัญญาของชาวอูรักลาโวญที่กำลังสูญหายถ้าหากขาดการสืบทอด ทำให้ทีมีวิจัยเยาวชนสามารถเก็บข้อมูลและฝึกฝนภูมิปัญญาทั้ง 3 ด้านจากปราชญ์ผู้รู้ในชุมชนจนมีความชำนาญมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ชาวอูรักลาโวญ ทั้งในชุมชนบ้านสังกาอู เกาะลันตา ตลอดจนชาวอูรักลาโวญในพื้นที่อื่น ๆ รวมไปถึงผู้สนใจทั่วไปให้เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดผลการวิจัยอีก 2 ประการได้แก่

4.3.1 หนังสือ “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ”

เป็นหนังสือรวบรวมข้อเขียนของเยาวชนที่รวบรวมองค์ความรู้ ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นในโครงการวิจัย มีทั้งการบันทึกเป็นภาษาไทยและภาษาอูรักลาโวญ มีภาพประกอบเป็นสีสวยงาม สำหรับการเผยแพร่ความรู้ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับชาวอูรักลาโวญในชุมชนอื่น ๆ เห็นความสำคัญของภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

พญานะครตัวสะกคภาษาอุรักลาโว้ย มี 11 ตัว

-ก- สุรัก	-ง- ปิ้งง	-ด- เคียด	-น- ดาจัน	-บ- ลาจูป	-ม- เคอนัม
-ย- ตุบย	-ยด- มูโดย	-ยส- นุยส	-ว- เมียว	-ส- วมะส	

20 បឋម គេ ឆាកកា បឋម

บารัก โอบามา

กิดา เบนและ ตาปึง. จะ ลาญ บวง โกะ เซอบาร์ก มียา มากัด.
 นะ ลูมาะฮาลัวญ. เจะ นะ เลอแะ ฮาบิช ตะฮ. กิดา กุวี่ บารัก บาฮิ นะ
 ป่าตั้น ฮัน. กิดอ ราเซะ นะ บวง บรี ลูเคะ ยางัน กิดา มาลามา ตาปึง โกะ
 เซอบาร์ก เจะนะ ลาญ. มียา มากัด ตักกา ลาญ. ฮาลา บูนูฮัก บูนูฮุช ปุ่กยัง
 ตวัก. เจะ ยาดี บารัก มียา มากัด นะ ลูมาะฮาลัวญ.

1. บิดา มียา ลาภู บารัก มียา มากัด นະ ສູນະສາໂວງ.
2. ໂທະ ນະນະ ເບເຣສ ຄາຊຸ ລາູ ບາຣັກ ມີຍາ ມາກັດ ນະ ສູນະສາໂວງ
ລາຊາບູຕູ ຮອງ ຍູຮຸນີ.
3. ໂທະ ນະນະ ສາຈິກ ໂທະ ບາຣັກ ມີຍາ ມາກັດ ນະ ສະຈິກ. ເສ ເບເຣສ
ເສ ອຸ່ງຕາ ກາລາ ນຸດ.

[illegible]

บวช นามาน ลูณะอะลาลาโยจ ภาโตะช บวช โกะ เซอบารัก นียา มาทัก
 เซอกาโย ยาดิ ตูโปะ และ ตูโปะ เปเลาเซาตัก. ยาดิ ตูโปะ มีเดนม. และ
 อาดา ลูณะอะลาลาโยจ. ตูโปะ ตูโปะ อีป อาดา โกะ บารัก และ บายิ. อาดา
 ลาก อูชิ บานา วะง. ก็เซอ รัมม เสงเบอติ.

สาธุ เมตตา เมตตาสาธุ ปุโปะ ยถา สาธุ เมตตา. อูโตะ เตชะ ศาตัม
 สาธุ เมตตา นะ มะนุ. เตชะนามะ นี. ยถา บวงสาธุ อูมะสะ นะ กิลา. บิลา
 ปริโกะธุมะธลาโยจ. เตชะธมม บากา ยานัม. อูโตะ บอยจ. บิ. เมตตา
 ตาสาธุ ปะอูติ. ทาสาธุ. อาตา อาริปัจจ. บวงสะ ยีริจ. บวงจ. ตาโตะ ศาปัชะ
 อาริปัจจ. เตอ. ยถา. บารัก. นามิ. เตชะ จาเวชะ. บิ. ตาจ. เตชะ. ยถา. ยถา. อังกลาโยจ.

บวญจ เคะ ลากซกา บวญจ 21

1.2 ขั้นตอนในการทำไฮปลา

อย่างแรกต้องเข้าใจไปผิดไม่ได้และหาย โดยเลือกไม้กับหวายมาทำขนาดยาวประมาณ 3-4 เมตร ใขปลาแต่ละลูกจะมีการใช้ไม้ จำนวน 16 ท่อน และหวาย 4 เส้น แต่ละเส้นยาว 8 เมตร ทั้งนี้แต่ละคนจะใช้ขนาดไม้เท่ากันแล้วแต่ความถนัด

จากนั้นจึงนำไม้และหวายมาทั้น โครงสร้างของโค โดยโคจะเป็นรูปคล้าย กับหลังเต่า ซึ่งมีขนาดความกว้างและ ยาวของโค แต่จะคนจะทำไมไม่เหมือนกัน แล้วแต่ความถนัด

หลังจากทำโครงสร้างเสร็จ ก็นำปูนที่ใส่ลาวไว้แล้วมาฉีกรอบตัวโขนและงา อีกไปจนรอบแล้วเว้นหนึ่งช่อง เพื่อทำเป็นประตูยาปลาออก ในจุดที่เว้นหนึ่งช่องก็ทำประตูบานเปิด

34 บวญจ เตชะ สากุชุกา บวญจ

1.3 อุปกรณ์ในการวางโซ่ปลา

- 1) เชือก 30-40 วา
- 2) ก้อนหิน 2 ก้อน ผูกตรงกลางและผูกปลาย และอีก 4 ก้อน นำหินประมาณครึ่งก้อน มาผูกข้างใต้ให้จมน
- 3) ตัวโซ่

1.4 ขั้นตอนในการวางใจปลา

น้ำอสุปรีมน้ำทุกอย่างขึ้นเรือพร้อมคณสภาพอากาศในการออกเรือโดยมีจุด

- 1) ต้องดูว่าเกาะเป็นหมอกหรือไม่เป็นหมอก เพราะว่าถ้าถ้าเป็นหมอกเราจะไม่สามารถดูตำแหน่งได้
- 2) ต้องดูว่าทะเลเรียบหรือไม่ ถ้าทะเลเรียบถึงจะสามารถออกไปวางโซ่ได้ และพื้นที่ในกรวางโซ่ต้องวางที่ข้างเขื่อนการรับหรือหินกอง

1.5 วิธีการวางไข่ปลา

- 1) ต้องดูตำแหน่งของกะบัง
2) เมื่อใดที่ตำแหน่งกะบังจะชนแก้ว น้ำจะไหลไปทาง และเมื่อวางให้เสร็จ
พจนานุกรมเชิงประมาณ 30-40 วา และหนักกลางช็อก 1 ลูก ปากหลังช็อก 1 ลูก
3) หลังจากวางตำแหน่งกะบังแล้วประมาณ 15 วินาที ผู้วางจะต้องนำตำแหน่งกะบังไป
และทำข้อต่อไปให้ได้อีกหนึ่งเวลาที่จะมาทำข้อ
4) เมื่อได้เวลาที่จะทำการคว่ำก็ไปดึง พจนานุกรมตำแหน่งกะบังไป เพื่อนำปากไป
มาขาย ทำไปเรื่อย ๆ ได้จนกว่าจะครบ 10 ครั้ง

บวญจ เตชะ สากุชุกา บวญจ 35

1.4 ความพิเศษ

สิทธิของชนเป็นสิ่งที่ได้จากผลดีแบบทำให้มีความโดดเด่นชนนำ
 รับประทานผลผลิตแบบมีความหวานในตัว เป็นผลไม้ที่หาได้ยาก ชนเผ่าแวกจึงเป็นชน
 ที่มีทั้งรสชาติและสีส้มเป็นธรรมชาติ

1.5 ภาวะวิกฤตของอาหาร :ทำไมชนมถึงตาย

- 1) ผลดีเบวหายาก
- 2) มีวิธีการทำหลายขั้นตอน
- 3) มีขนาดให้เลือกรากมาย
- 4) ไม่ดีใ้ใจให้เวลาแก่ค่า

2. តែងតាំង

2.1 วัตถุดิบ

- 1) ดอกจิก 20 ดอก
- 2) น้ำตาลทรายครึ่งกิโล
- 3) เกลือป่น 1 ช้อนชา
- 4) มะพร้าวอ่อน 1 ลูก
- 5) ข้าวสาร 2 ชีด
- 6) ใบตองใช้จากใบกล้วยผ่าเพราะมันจะทำให้ใบกล้วยไม่หักง่าย

2.2 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุ

- 1) คิดใบต้องเป็นแผ่น 6 เหลี่ยม
- 2) นำดอกจอกไปตัดด้วยค้อนให้ละเอียดที่สุด
- 3) นำลูกมะพร้าวอ่อนมาขูดให้เป็นเส้นหรือเป็นฝอย
- 4) นำข้าวสารไปแช่ 10 นาที แล้วนำมาตำให้ละเอียดที่สุด แล้วนำมา
ร่อนด้วยตะแกรง

2.3 วิธีทำ

นำดอกไม้ มะพร้าวธูปเทียน ข้าวสารที่ร่อน นำนาคลู่ไปเข้ากัน แล้วใส่เกล็ดปลาช่อนนาค นำคานทรายครึ่งโล คลุกไปเข้ากันอีกที แล้วนํานํ้าพอนในทองแล้วนำไปย่างประมาณ 5 นาที แล้วกลับด้าน ย่างอีกด้านหนึ่งให้สุกทองเกรียม พร้อมรับประทานสักกะละเนื้อขนมที่นี้ คือ เนื้อขนมต้องแห้งและย่างพอเกรียมทำให้มีรสชาติกรอบนอกนุ่มใน

2.4 ความพิเศษ

เนื้อขนมจะเป็นสีขาวมีกลิ่นหอมของดอกไม้ว มีรสชาตินุ่มหอมในตัวเป็นเอกลักษณ์ต่างจากขนมทั่วไป ทำให้รับประทาน

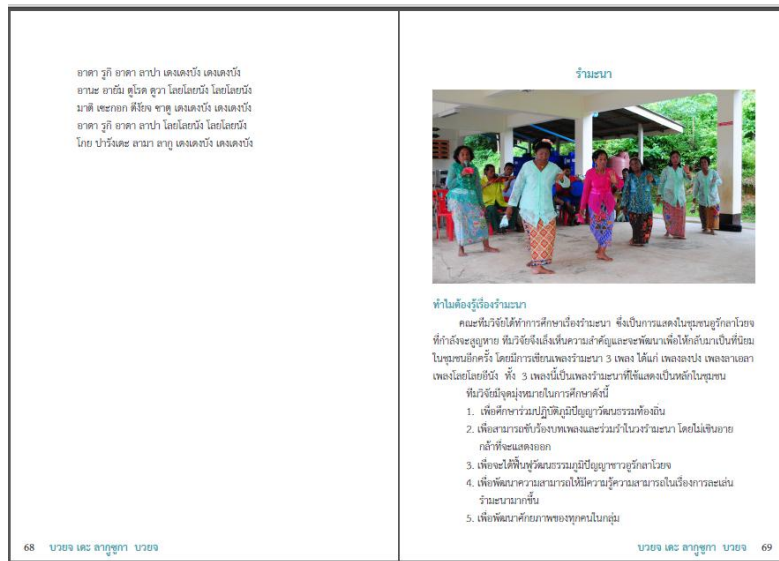
2.5 ภาวะวิกฤตของอาหาร :ทำไมจนมาถึงสูญหาย

- 1) เป็นดอกไม้ที่หายากขึ้นตามฤดูกาล ช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม
ของทุกปี
- 2) มีวิธีการทำหลายขั้นตอน
- 3) มีขนาดมากมายให้เลือกซื้อ สะดวกต่อการรับประทาน
- 4) คนไม่ค่อยให้ความสำคัญ

56 บวช และ ลาสิกขา บวช

ບາຍຈ ແລະ ສາກສາກ ບາຍຈ 57

ตัวอย่างบางส่วนจากหนังสือ “บอย เตะ ลากู ชูกา บอยจ”

4.3.2 การนำภาษาและภูมิปัญญาอุรรักลาโวจไปสอนในโรงเรียนบ้านสังกาอู้

จากการทำโครงการวิจัยเพื่อฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องของชาวอุรรักลาโวจ บ้านสังกาอู้ จึงทำให้ในชุมชนมีสื่อสำหรับการเรียนรู้ภาษาอุรรักลาโวจมากมาย ทั้งสื่อจากโครงการแรก และข้อมูลเนื้อหาความรู้จากโครงการนี้ ทำให้เมื่อมีนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เกิดขึ้น ทีมวิจัย ได้มีโอกาสได้เข้าไปสอนภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรรักลาโวจที่โรงเรียนบ้านสังกาอู้ในทุกวันศุกร์ โดยนำผลการวิจัยต่าง ๆ ไปสอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาให้เกิดความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรรักลาโวจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

โครงการวิจัย “บวญ เตะ ลากู ชูกา บวญ เยาวชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ได้มีการดำเนินการวิจัยกิจกรรมแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และสิ้นสุดการทำกิจกรรมในโครงการในปี พ.ศ. 2559 นับเป็นเวลากว่า 2 ปีที่ทีมวิจัยเยาวชนชาวอุรุลลาไวจได้ลงมือทำงานวิจัยเพื่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมอุรุลลาไวจในชุมชนด้วยตัวเอง โดยเน้นในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในสิ่งที่ตนเองชอบและสนใจ จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จเสร็จสิ้นในที่สุด และสามารถสรุปผลการดำเนินงานวิจัยตลอดทั้งโครงการได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากกระบวนการทำงานวิจัยของคณะนักวิจัยเยาวชนอุรุลลาไวจในโครงการ “บวญ เตะ ลากู ชูกา บวญ เยาวชนอุรุลลาไวจ บ้านสังกาอู๋ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่” เป็นโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นการฟื้นฟูภาษาโครงการที่ 2 ของชุมชน โดยเน้นการขับเคลื่อนในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นผู้สืบทอดภาษาและภูมิปัญญาอุรุลลาไวจในอนาคต

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรุลลาไวจอย่างอิสระ ตามที่ตนเองสนใจ (2) เพื่อทำให้เกิดการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรุลลาไวจ โดยพลังเยาวชน และ (3) เพื่อให้ชุมชนชาวอุรุลลาไวจเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรุลลาไวจ จากการวิจัยตลอด 2 ปีที่ผ่านมาสามารถสรุปกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

กระบวนการทำงานวิจัย

หลังจากที่ได้รวบรวมทีม พัฒนาเอกสารโครงการวิจัย จนกระทั่งเซนต์สัญญาโครงการวิจัย เปิดบัญชีโครงการวิจัย และจัดกิจกรรมชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชนแล้ว ทีมวิจัยก็ได้มาระดมความคิดถึงภูมิปัญญาของชุมชนที่มีคุณค่าและทีมวิจัยเยาวชนมีความสนใจจะศึกษา จนกระทั่งได้ประเด็นในการศึกษาใน 3 หัวข้อได้แก่ 1. การทำมาหากิน ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมการทำไชปลา การทำไชหมึก และการทำอวนกุ้ง ตลอดจนการใช้งานเครื่องมือทำมาหากินประเภทต่าง ๆ 2. อาหารอุรุลลาไวจ ประกอบไปด้วยขนมที่หารับประทานได้ยาก 2 ชนิดได้แก่ โกยจีจ๊อ กับ โกยตีแบว และ กุลยักชี ซึ่งเป็นอาหารประเภทแกงที่ได้รับความนิยมมากในชุมชนอุรุลลาไวจแต่ก็เริ่มสูญหายไปเมื่อมีวัฒนธรรมการกินจากภายนอกเข้ามา จึงควรค่าแก่การเรียนรู้และบันทึกไว้ 3. การแสดงรำมะนา ทั้งการบรรเลงดนตรี การร้อง และการรำในเพลงสำคัญ 3 เพลง ได้แก่ เพลงลงปง เพลงลาเอลา และเพลงโลยโลยอินัง

เมื่อได้ประเด็นในการศึกษาแล้วทีมวิจัยทั้งหมดก็ได้ฝึกอบรมการเป็นนักวิจัยเพื่อหาความรู้ ผึกการตั้งประเด็นคำถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตลอดจนถึงการฝึกใช้เครื่องมือในการบันทึกภาพและบันทึกเสียงในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงให้ทีมวิจัยเริ่มฝึกการเก็บข้อมูลจริงโดยการลงศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาเบื้องต้นจากชุมชน และมีการตรวจสอบข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อ

ความถูกต้องแม่นยำ พร้อมทั้งทั้งการฝึกปฏิบัติให้มีความสามารถในภูมิปัญญาทั้ง 3 หัวข้อที่ทีมวิจัยเยาวชนสนใจ โดยหลังจากการเก็บข้อมูลและฝึกปฏิบัติแล้วจึงเข้าสู่กิจกรรมการเรียบเรียงข้อมูลความรู้ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษลาไวจ ซึ่งมีทั้งการเขียน การตรวจ และการแก้ไขข้อมูลให้มีความสมบูรณ์และพร้อมจะเผยแพร่ทั้งในรูปแบบเอกสารและการนำเสนอในเวทีคืนความรู้สู่ชุมชน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้ (รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ในบทที่ 4)

1. วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอุรุลลาไวจ

จากการทำกิจกรรมในโครงการวิจัยกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้านสังกาอู๋ ได้รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรุลลาไวจใน 3 หัวข้อประกอบไปด้วย

- การทำมาหากิน : สิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการผลิตและการใช้งานจริงของไชปลา (บุญ อี้กัต) ไชหมัก (บุญ นุยฮ) และ อวนกุง (บุญยฮ สุรัก)

- อาหาร : อีกหนึ่งสิ่งที่ไม่ควรลืมในชุมชน มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ และกรรมวิธีการปรุงอาหารอุรุลลาไวจ 3 ชนิด คือ โกยตีแบว โกยจีจ และ กุลยักชี

- รำมะนา ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา เครื่องดนตรี การแต่งกาย การรำ รำ และเนื้อเพลงรำมะนาที่สำคัญของชาวอุรุลลาไวจจำนวน 3 เพลงคือ เพลง ลงปง เพลงลาเอลา และ เพลงโลยโลยอินัง

2. การฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยกลุ่มเยาวชนอุรุลลาไวจ

ทีมวิจัยเยาวชนได้ใช้ระบบตัวเขียนภาษาอุรุลลาไวจซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการฟื้นฟูภาษา มาใช้ในการบันทึกองค์ความรู้ต่าง ๆ ใน 3 ประเด็นได้แก่

1. บาร์ก มียา มากัด

2. บาร์ก มากัด : เตะ ลูปา เตด เบอละ เตะ ตูโปะ

3. บานา

3. ความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอุรุลลาไวจ

ได้มีการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอุรุลลาไวจทั้งในชุมชน ในชุมชนอื่น และผู้สนใจภายนอก ใน 2 รูปแบบคือ

1. การจัดทำหนังสือ “บวยจ เตะ ลากู ชูกา บวยจ” เพื่อเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในภาษาอุรุลลาไวจและภาษาไทย

2. การสอนภาษาและภูมิปัญญาอุรุลลาไวจในโรงเรียนบ้านสังกาอู๋ในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในทุกวันศุกร์

5.2 ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงจากการทำงานวิจัย

จากการทำงานวิจัยเพื่อฟื้นฟูภาษาอูรักลาโว้ยตลอดช่วงระยะเวลา 2 ปี ได้ก่อให้เกิดผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงกับทีมวิจัย ชุมชนชาวอูรักลาโว้ย ตลอดจนภาษาและวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัย

แม้ว่าโดยพื้นฐานแล้วทีมวิจัยเยาวชนจะอยู่หมู่บ้านเดียวกันและเป็นญาติพี่น้องกันทั้งสิ้น แต่ด้วยเงื่อนไขของสังคมและวัฒนธรรมทำให้ในชีวิตประจำวันเยาวชนทีมวิจัยไม่ได้มีโอกาสดูแลกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันมากนัก (นอกจากงาน “อารี ปาจัก” ซึ่งจัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง) เมื่อมีงานวิจัยเข้ามาก็เป็นโอกาสที่ทำให้เยาวชนในหมู่บ้านได้มารวมกลุ่มกันทำงานวิจัยร่วมกัน ทำให้เยาวชนมีความเหนียวแน่นมากขึ้นเกิดพลังเยาวชนที่จะช่วยในการขับเคลื่อนกิจกรรมอื่น ๆ ในชุมชนได้ อาทิ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากฐานวิจัยด้วยพลังเยาวชน

เมื่อได้ทำกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ทีมวิจัยเยาวชนได้รับการฝึกศักยภาพในการทำงานมากขึ้น นอกเหนือจากทักษะในการปฏิบัติตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ทำในโครงการวิจัยแล้ว ทีมวิจัยยังมีทักษะในการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพิ่มขึ้น และต่อยอดไปถึงการพัฒนาทักษะในการนำเสนอข้อมูลต่อที่ชุมชน ทำให้ในช่วงท้ายโครงการ เยาวชนชาวอูรักลาโว้ยหลายคนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถพูดนำเสนอผลงานและตอบคำถามแก่ชุมชนได้โดยไม่เคอะเขินเหมือนในช่วงเปิดเวทีโครงการใหม่ ๆ

การเปลี่ยนแปลงของชุมชน

แท้จริงแล้วภูมิปัญญาทั้ง 3 ประเด็นในโครงการวิจัยนั้นในชุมชนยังมีการถือปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวันจนเป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่น่าเป็นห่วงต่อการสูญหายมากนัก หากแต่ในความเป็นจริงนั้นผู้ที่ปฏิบัตินั้นอยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุทั้งสิ้นและกำลังพบกับวิกฤตการณ์การขาดผู้สืบทอดอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิตอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในทะเลฝั่งอันดามัน เมื่อมีโครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นก็เป็นการกระตุ้นเตือนให้ชุมชนได้รู้ถึงปัญหาการขาดผู้สืบทอด ซึ่งจะนำมาสู่การสูญเสียภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าได้ในอนาคต การเข้ามาเก็บข้อมูลและฝึกปฏิบัติการของทีมวิจัยเยาวชนจึงเป็นต้นแบบของการสืบทอดภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังสูญหายไปตามยุคสมัย และนำไปสู่การนำภาษาและภูมิปัญญาอูรักลาโว้ยไปสอนในโรงเรียนของชุมชน

5.3 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการทำงานวิจัยคือเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกันมากนักของทีมวิจัยซึ่งส่วนหนึ่งทำงานในโรงแรมและร้านอาหารซึ่งไม่สามารถจะลาหยุดได้ในช่วง High Season ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม ประกอบกับเยาวชนบางส่วนที่เป็นนักเรียนก็สามารถร่วมกิจกรรมได้เฉพาะปิดเทอมและวันเสาร์ – อาทิตย์ ที่ไม่มีกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าไปถึง 1 ปี

5.4 แผนการทำงานต่อยอดงานวิจัย

จากความตระหนักทางด้านวิกฤตการณ์ทางภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย ทำให้แผนการทำงานต่อยอดงานวิจัยของกลุ่มอูรักลาโว้ยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านภาษา ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับ “น้ำ ไฟ ปลา ดาว” ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์และภูมิปัญญาของชาวอูรักลาโว้ยที่มีต่อระบบนิเวศรวมทั้งยังบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมของชาวอูรักลาโว้ยผ่านน้ำ ไฟ ปลา และดาว ได้

2. การสอนภาษาอูรักลาโว้ยในโรงเรียน ซึ่งเป็นการต่อยอดจากการที่โรงเรียนบ้านส้างกาอยู่เปิดโอกาสให้ทีมวิจัยใช้กิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” โดยที่จะมีการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนและกลวิธีการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางภาษาและบริบทชุมชนเพื่อให้เกิดการวางรากฐานการสอนภาษาอูรักลาโว้ยในระบบโรงเรียนและเป็นต้นแบบให้กับการสอนภาษาอูรักลาโว้ยในโรงเรียนพื้นที่อื่นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

นิรัตน์ หาญทะเล.โครงการแนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่.กระบี่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2555.

พณัง ปานช่วย. ดนตรีในวิถีของชาวอุรักลาโว้ย : การศึกษาทางมนุษยวิทยาการดนตรี ณ บ้านสังกาอู๋ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.

มยุรี ถาวรพัฒน์."ภาษาอุรักลาโว้ย" ใน มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ.กรุงเทพ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2556.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ.แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544.